

Secondary school
pupils' perception
on the people that
cross borders

Master thesis

Iris Mons

February 2022

Secondary school pupil's perception on the people that cross borders

How do educational games produce a heightened awareness and sensitivity about the people that cross borders amongst secondary school pupils in the Netherlands?

Name: Iris Mons

Student number: 4773632

Master: Human Geography – Globalisation, Migration and Development
Radboud University, Nijmegen

Date: February 1st, 2022

Supervisor: Lothar Smith

Second reader: Mirjam Wajsberg

Preface

Since following one of Cross Your Borders' educational projects myself when I was in secondary school, I became very interested in the topics Cross Your Borders teaches about. This is one of the reasons why I eventually started my bachelor's in development studies, and this master's in human geography. I have always been interested in working with them, and I love to work with children and teach them more about global issues. Luckily, I was able to combine all of this and do my internship at Cross Your Borders.

Last year, it was not always easy to stay motivated and keep focused on the research because of the restrictions that were put on due to the COVID-19 pandemic. I was happy when schools finally opened again, and I was able to travel through the Netherlands to lead Cross Your Borders' projects. This gave me a new boost of motivation to continue the research. Even though some delays, I am very happy with the result of this thesis and am glad to be finally finished.

I could not have finished this thesis without the help of the following people. I want to start by thanking all pupils that have participated in the 'Detectives' game, and that filled in the questionnaires. Furthermore, I want to thank my internship organisation Cross Your Borders, and specifically my internship supervisor Madelon Roosendaal. She helped me develop a research topic, and with creating the questionnaires. Lastly, I want to thank my thesis supervisor Lothar Smith, for providing feedback on my thesis. He helped me shape this thesis in the way it is now.

Iris Mons
February 2022

Executive summary

Over the last decades, migration numbers have been increasing. It is not yet clear if this trend will continue. What is however clear is that there is a rising anti-immigrant climate in European countries. Which comes with challenges for the integration. Good integration of migrants is important to have an inclusive society in this globalized world. Anti-immigrant attitudes and prejudices can be reduced by educating citizens about migration-related topics. It is especially important to educate the youth since they live in a more globalized world than ever before. Furthermore, social media becoming their most important information source, which is problematic because of the large amount of misinformation that is circulating online.

This research aims to see how educational games play a role in educating secondary school pupils about migration-related topics. This is done with the research question *“How do educational games produce a heightened awareness and sensitivity about the people that cross borders amongst secondary school pupils in the Netherlands?”* To answer this question a postcolonial lens is used, in which the labels that are used to describe the people that cross borders are most important.

The research is based on a case study of Cross Your Borders’ educational game ‘Detectives’. This research uses several research methods, that will briefly elaborate upon here. First, this research has used literature research to create a conceptual framework. It has used observations of the in-class discussions that happened during ‘Detectives’. Lastly, to include the pupils in the research, online questionnaires were conducted before and after playing ‘Detectives’. This, to see if there was a change in attitude after pupils had played the game, but also to let pupils speak about the things they want to see changed in the game.

This research has shown that labels play an important role in the way people perceive the people that cross borders. The two most used labels to describe the people that cross borders are ‘migrant’ and ‘refugee’. This research found that pupils see these two labels as separate. People with a refugee label are helpless people that do not have a choice and flee their country to find safety from war. People with a migrant label, on the other hand, are people that choose to migrate to another country because they want to, for example, because they have a new job or move for family reasons.

Education on the people that cross borders is important since pupils often do not know a lot about them. However, there is often a humanitarian narrative present in these educational materials which can be problematic. This narrative objectifies the people with a refugee label, to only that, other experiences or personal backgrounds are not mentioned. This can make pupils see the people with a refugee label as different from them and make it hard to identify with them.

For developers of educational materials about the people that cross borders, it is important to take into consideration that the labels that are used are important moderators in the shaping of attitudes and prejudice toward the people that cross borders.

Executive summary - Nederlands

De afgelopen jaren zijn migratiecijfers alleen maar aan het stijgen. Hoewel het nog niet duidelijk is of deze trend gaat aanhouden is het wel duidelijk dat er ook een groter wordend anti-immigrant klimaat aan het ontstaan is in Europese landen. Dit zorgt voor moeilijkheden met integratie. Goede integratie is belangrijk voor een inclusieve samenleving in deze globaliserende wereld. Vooroordelen over migranten kunnen worden verminderd door de bevolking te leren over migratie gerelateerde onderwerpen. Het is vooral belangrijk om jongeren hier over te leren, omdat zij in een steeds meer geglobaliseerde wereld wonen. Ook is het belangrijk omdat sociale media een steeds belangrijk wordende informatiebron is. Dit kan problematisch zijn omdat er veel misinformatie te vinden is online.

Dit onderzoek kijkt naar hoe educatieve spellen kunnen bijdragen bij educatie over migratie gerelateerde onderwerpen aan middelbare scholieren. Dit wordt gedaan met de onderzoeksvraag: *“How do educational games produce a heightened awareness and sensitivity about the people that cross borders amongst secondary school pupils in the Netherlands?”* Om deze vraag te beantwoorden wordt gebruikgemaakt van een postkoloniale lens. Hierin zijn de labels die worden gebruikt om de mensen die grenzen oversteken te omschrijven belangrijk.

Dit onderzoek is gebaseerd op een casestudy van Cross Your Borders' educatieve spel, Detectives. Dit onderzoek maakt gebruik van verschillende onderzoeksmethode. Als eerste, maakt dit onderzoek gebruik van literatuuronderzoek, wat wordt gebruikt om een conceptueel model te maken. Verder worden observaties van de discussies in de klassen plaats vonden tijdens het spelen van Detectives gedaan. Als laatst worden online vragenlijsten uitgedeeld vlak voor en vlak na Detectives werd gespeeld. Dit werd gedaan om te zien of de mening van de leerlingen veranderde door het spel, maar ook om leerlingen zelf te laten zeggen wat ze graag anders zouden willen zien in echt spel.

Het onderzoek heeft laten zien dat labels belangrijk zijn voor de manier waarom mensen een mening vormen over de mensen die grenzen over gaan. De twee labels die het meest worden gebruikt om de mensen die grenzen over gaan te omschrijven zijn, 'vluchteling' en 'migrant'. Uit het onderzoek bleek dat leerlingen deze twee labels als totaal verschillend zien. Mensen met een vluchteling-label worden gezien als hulpeloos en hebben geen andere keus dan hun land ontvluchten om veiligheid te vinden. Aan de andere kant, kiezen mensen met een migrant-ervoor om te migreren naar een ander land omdat ze dat willen, bijvoorbeeld, voor een nieuwe baan of voor familie.

Educatie over de mensen die grenzen over gaan is belangrijk omdat scholieren vaak niet veel weten over hen. Er is alleen wel vaak een problematisch humanitair narratief in deze educatie materialen. Dit narratief zorgt ervoor dat de mensen met een vluchtelingen label worden gezien als alleen een 'vluchteling'. Er is verder niks bekend over hun persoonlijke verleden. Dit kan ervoor zorgen dat scholieren het moeilijk vinden om zichzelf met hen te identificeren.

Voor ontwikkelaars van educatie materialen over de mensen die grenzen over gaan, is het belangrijk om de labels die worden gebruikt mee te nemen en te zien dat deze belangrijk zijn bij het creëren van vooroordelen over de mensen die grenzen over steken.

Table of contents

Preface	2
Executive summary	3
Executive summary - Nederlands.....	4
List of abbreviations	8
Lists of tables and images	9
<i>List of tables.....</i>	<i>9</i>
<i>List of images.....</i>	<i>9</i>
Chapter 1: Introduction	10
1.1 Introduction	10
1.2 Societal relevance	11
1.3 Scientific relevance	12
1.4 Internship organisation.....	13
1.5 Research objective and research questions	14
1.6 Thesis structure.....	15
Chapter 2: Conceptual framework	17
2.1 Frame labelling – relation between labels and framing	17
2.1.1 Labels	17
2.1.2 The framing of frames.....	18
2.1.3 Summary	22
2.2 Labels for people that cross borders.....	22
2.2.1 Definitions.....	22
2.2.2 Mixing labels?	24
2.2.3 ‘Refugee’ versus ‘migrant’	26
2.2.4 Summary	29
2.3 Postcolonialism	29
2.3.1 Stereotyping.....	30
2.3.2 Othering	31
2.3.3 Coloniality of Power.....	32
2.3.4 Summary	32
2.4 Attitudes towards the people that cross borders.....	33
2.4.1 Perception and prejudice.....	33
2.4.2 Group threat theory.....	33
2.4.3 Contact hypothesis	34
2.4.4 Summary	35
2.5 Conclusion.....	35
Chapter 3: Contextual background.....	38
3.1 Education	38
3.2 Global Citizenship Education	38
3.2.1 Citizenship.....	38
3.2.2 Global Citizenship Education	39

3.3 Contextual background on education in the Netherlands	40
3.4 Education on people with a refugee label	42
3.5 Summary.....	42
Chapter 4: Methodology	44
4.1 Introduction to the methods.....	44
4.1.1 Literature review	44
4.1.2 Observations	44
4.1.3 Online questionnaire	46
4.2 Data collection.....	48
4.3 Validity and reliability.....	49
Chapter 5: Education on the people that cross borders - a case study	51
5.1 Pupil's perceptions on the wider world.....	51
5.2 Methods to create awareness and sensitivity about the people that cross borders	53
5.2.1 Education on the people with a refugee label in general	53
5.2.2 Detectives	54
5.3 Ideas about the people that cross borders	56
5.3.1 Difference between the people with a migrant label and the people with a refugee label	56
5.3.2 Other ideas about the people that cross borders.....	59
5.4 Case study of 'Detectives'	61
5.4.1 Perception change after playing 'Detectives'	61
5.4.2 Pupils' opinion about 'Detectives'	64
5.5 Summary.....	66
Chapter 6: Conclusion	68
6.1 Pupil's perceptions on the world around them.....	68
6.2 Methods to develop awareness and sensitivity about the people that cross borders	69
6.3 Ideas about the people with a refugee or migrant label	70
6.4 Effective game? A case study of Cross Your Borders' 'Detectives'	71
6.5 Conclusion.....	73
Chapter 7: Discussion	75
Chapter 8: Recommendations.....	77
Bibliography	79
Appendices.....	89
Appendix 1: Instruction sheet 'Detectives'	89
Appendix 2: Questionnaire before playing 'Detectives'	94
Appendix 3: Questionnaire after playing 'Detectives'.....	96
Appendix 4: Results Questionnaire before playing 'Detectives'	98
Appendix 5: Structured results Questionnaire before playing 'Detectives'	116
Appendix 6: Results Questionnaire after playing 'Detectives'	135
Appendix 7: Structured results Questionnaire after playing 'Detectives'	144

<i>Appendix 8: Observation notes.....</i>	<i>152</i>
---	------------

List of abbreviations

AZC: Asielzoekerscentrum (asylum seeker centre)

CYB: Cross Your Borders

EU: European Union

GCE: Global Citizenship Education

IDP: Internally displaced person

IND: Immigratie- en Naturalisatie dienst (immigration and naturalisation service)

IOM: International Organisation for Migration

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation

UNHCR: United Nations High Commissioner for Refugees

Lists of tables and images

List of tables

Table 1: Connotations to the labels 'migrant' and 'refugee'	26
Table 2: Places of observation.....	45
Table 3: Level of education of the respondents	47
Table 4: Migration background of the respondents	48
Table 5: Do you often talk about topics related to migration and refugees? (Q8).....	51
Table 6: How many refugees arrive in Europe? (Q22).....	52
Table 7: 'Refugee' versus 'Migrant' narratives (Q11)	57
Table 8: Reasons for refugees to leave their home (Q12).....	57
Table 9: Reasons for migrants to leave their home (Q13).....	57
Table 10: If you are rich, you can never become refugee (Q18).....	58
Table 11: If you are rich, you can never become a migrant (Q19).....	58
Table 12: Refugees are always poor (Q20)	59
Table 13: Which country do most refugees come from when they arrive in Europe? (Q23) ...	60
Table 14: Does an overestimation of refugees create more restrictive views?.....	60
Table 15: Anti-muslim sentiment?	60
Table 16: Change 'Refugees and migrants are the same'	61
Table 17: 'Refugee' versus 'migrant' narratives after playing 'Detectives' (Q11).....	61
Table 18: Reasons for a refugee to leave their country (Q12)	62
Table 19: Reasons for a migrant to leave their country (Q13)	62
Table 20: Change 'People always have a choice to leave their country'.....	62
Table 21: Change 'All refugees that want to come to the Netherlands, should be able to stay here'	63
Table 22: Change 'All migrants that want to come to the Netherlands, must be able to stay here'	63
Table 23: Change 'People that choose to leave their country, usually have an easy trip'	63
Table 24: Change 'When you are rich, you can never become a refugee'	63
Table 25: Change 'When you are rich, you can never become a migrant'.....	63
Table 26: Change 'Most refugees are Muslim'	64
Table 27: What did you like most about the game, and must not change? (Q3)	65
Table 28: What did you dislike most about the game? (Q4)	65
Table 29: What could we change to make Detectives more fun? (Q5)	66

List of images

Image 1: Logo Cross Your Borders	13
Image 2: Conceptual framework.....	36
Image 3: Map of the places of observation	45
Image 4: Example of a time schedule of the Globland XL project.....	46
Image 5: Picture of 'Teken het'.....	55
Image 6: Conceptual framework.....	73

Chapter 1: Introduction

1.1 Introduction

Over the last decades, international migration has been increasing. Since 2010, almost all countries have been reporting increasing numbers of migrants (Quaynor & Murillo, 2018). Where the migrant population had a share of 2.8 per cent of the world population in the year 2000, it reached a share of 3.5 per cent in 2019 (European Commission, n.d.-a). In 2019, there were around 272 million international migrants, and 740 internal migrants (McAuliffe & Khadria, 2020). Around 79.5 million of those migrants were forced to move due to war or the fear of persecution (Vluchtelingenwerk Nederland, 2020). Europe is, next to Asia, the second biggest continent in hosting international migrants. In 2019, Europe hosted around 82 million international migrants. However, it is hard to see if the trend of increasing migration numbers will continue in the long run. This, because international migration is influenced by both acute situations as well as by trends in the longer run (McAuliffe & Khadria, 2020). An example is that in 2020, there was a decline of 31% asylum applications in the European Union. This decline was the result of the COVID-19 pandemic, which made a lot of European countries close their borders for international migration (De Jager, 2021). In 2020, around 17,500 asylum seekers and 'nareizigers'¹ arrived in the Netherlands (Centraal Bureau voor de Statistiek, n.d.-a).

Even though migration numbers are not increasing, a perceived idea of rising migrant numbers can have potential implications. A perceived influx of migrants can cause people to gain concerns, anxiety and political disputes on its sustainability. Furthermore, it could potentially lead to a disruption of both hosting as well as sending countries (European Commission, n.d.-a). Over the last years, in many parts of Europe, an anti-immigrant socio-political climate has (Jones & Rutland, 2018). Research in the United Kingdom has shown that there is a large gap in the perception of the youth and the reality of migrant numbers in the United Kingdom (Taylor, 2015).

Social media is becoming the main news source for the youth; therefore, it plays an important role in the shaping of attitudes toward the people that cross borders. This is alarming since there is a high degree of fake news circulating on the internet (De Saint Laurent, Glaveanu, & Chaudet, 2020; White, 2020). The negative labelling and framing, but also the misconceptions that can be read online about the people that cross borders, can lead to serious problems in host societies, whose job it is to integrate migrants into their society (Lee & Nerghes, 2018). Anti-immigrant attitudes in the host society can lead to discrimination, which can harm the individual and social integration of migrants (Jones & Rutland, 2018), which can affect the psychological adjustment and physical health of migrants (Gniewosz & Noack, 2015). Positive attitudes towards diversity are essential for an inclusive society in this globalized world and are part of mature citizenship in democratic societies (Gniewosz & Noack, 2015; Gönültaş & Mulvey, 2019).

One way to prepare host societies for the integration of migrants is to educate them about topics regarding migration. It is shown that the perception of who is a noncitizen, i.e., who does

¹ Nareizigers are family members of people that gained asylum in the Netherlands. Under some circumstances, direct family members can also claim asylum in the Netherlands (Centraal Bureau voor de Statistiek, n.d.-c).

not belong to society, is related to the way people learn about, and conceptualise other social groups (Goldfarb, Hansen Lagattuta, Kramer, Kennedy, & Tashjian, 2017). Furthermore, education is important for pupils to learn to distinguish reliable true information from the fake news that is circulating online (White, 2020).

The Netherlands is one of the countries that has a rising (populist) right-wing support (Righton, 2021). Research of Stichting Vluchteling in May 2021 showed that a quarter of the Dutch population has a more negative attitude towards refugees than they had 6 months prior (opposed to 4% of the population, that now has a more positive attitude towards refugees). More than half of the surveyed also stated that they think refugees and migrants should be sheltered in their region. The research showed that the negative attitude was mainly caused by people's own experiences or news coverage in the media (Stichting Vluchteling, 2021a).

This chapter introduces the research topic and questions of the thesis. Below, you can read the societal and scientific relevance of this thesis. After that more, about the internship organisation, which served as a case study for this research, will be explained. In the last part of the chapter, I will elaborate more on the research and sub-questions. The chapter ends with a short introduction to the other chapters.

1.2 Societal relevance

Research has shown that many secondary school pupils do not know a lot about people with a refugee label. This can be because education on forced migration is not obligated in the geography curricula² (Van den Bosch, 2017). Schools and their teachers should play a change agent in the life of pupils since parents hardly take notice of global issues. The knowledge pupils gain on these issues will influence the way they deal with these issues in the future (Nawab, 2010). Furthermore, it is important to start teaching about these topics at a young age, since the negative attitudes towards migrants are often developed in early adolescence years (Jones & Rutland, 2018).

Some issues make this generation of teenagers different from previous generations. This difference makes it important to invest in education about the people that cross borders, more than has been done before. The first difference, is that this generation is more interconnected with the world than generations before. This is because our economic system is based on the transport of goods and people across borders (Balsa-Barreiro, Vié, Morales, & Cebrián, 2020). In many parts of the world, migration is seen as an important strategy to maintain and improve their livelihoods (McAuliffe, Kitimbo, Abel, Sawyer, & Klatt, 2020). Mobility is seen as an important characteristic of all populations in the world (McAuliffe & Khadria, 2020). Even though people are more spread over the world, due to migration, the connectivity of people has never been higher due to the introduction of the internet (Balsa-Barreiro et al., 2020).

Secondly, the information pupils receive is often biased. The main information sources for secondary school pupils are their parents, siblings, teachers, peers, or the internet (Gönültaş & Mulvey, 2019; Nawab, 2010). Like mentioned earlier, it is alarming that social media is

² A more in-depth contextual background on citizenship education and education about forced migration in secondary schools in the Netherlands can be read in chapter 3.

becoming the main news outlet, because there is circulating a lot of fake news online (De Saint Laurent et al., 2020; White, 2020). Since there is already much debate and discussion related to migration-related topics, it is even more important the information pupils receive is true (Van den Bosch, 2017). Linked to this is that it is also important to know how the language that is used influences the perception of the pupils. It is argued that we now live in a post-truth era. Facts are becoming less important in comparison to emotional appeals and personal beliefs in shaping people's attitudes (White, 2020). The words we use can have implications on the moral obligation of the state, but it also influences the way society feels about the people with a migrant or refugee label (Sigona, 2018). Researchers have therefore raised questions about information the youth sees and is sharing on social media (Taylor, 2015).

Thirdly, the global issues we face today are a result of the lack of awareness of the parents of these pupils (Nawab, 2010). If we want to change this for the future, this is the time to invest in education now.

1.3 Scientific relevance

This thesis is relevant for academic research since it adds to existing geographic research on the influence of the use of labels for people that cross borders on the perception of secondary school pupils. A lot of research has already been conducted on adult's perception on illegal migrants, and there is especially a focus on how media and political elites frame the people that cross borders (Mendelsohn, Budak, & Jurgens, 2021). There is however been little research on the attitude of the youth towards migration-related topics (Jones & Rutland, 2018). When research has been conducted on the attitude of the youth, attitude moderates like education are often not taken into account (Schmuck & Matthes, 2015). Furthermore, even though there is an increase in research on intergroup attitudes from children and adolescents, there have not been many interventions to reduce prejudice (Jones & Rutland, 2018).

Furthermore, it is important in research to include a more emancipative turn. You should not only do research on people but also include them in the research. Robbins (2006) warns us that even well-indented research, especially when carried out by non-residents is part of a deeply structured system of ongoing exploitation. Research is often paid to transcribe and research the way people are feeling, instead of letting them speak themselves. You let the people speak themselves, instead of interpreting their ideas.

Up until recently, young people had little influence on the way their curricula looked (Biddulph, 2011). It is however important to include pupils in the creation of new educational materials. Researchers should collaborate with both teachers (Gönültaş & Mulvey, 2019), as well as pupils to create new educational materials. Secondary school pupils and teachers are important since they can help create materials that connect to the lived experience of the pupils (Biddulph, 2011).

Researchers should also challenge the view that science is neutral. Research often has a political nature and raises a lot of political and ethical issues (Grimaldi, Serpieri, & Spanò, 2015). Research should critically reflect on the taken-for-granted assumptions of policymakers, and try to open these assumptions up to inspect them (Bakewell, 2008). Researchers should help to reveal what lies behind the current discourses. The critical awareness of the way the labels

for the people that cross borders are constructed is one of the key aspects of social scientific enquiry (Crawley & Skleparis, 2018). Furthermore, in a post-structuralist research approach it is important to not only look at the words that are used, but also see which actions follow from that. Words can influence actions, and vice versa (Dharmaputra, Falyati, & Suhito, 2019).

Moreover, researchers are important to help move towards decolonisation of education. Where postcolonialism creates the idea of a hierarchy between people from the West and the global South. An example of postcolonialism related to migration is the idea that 'we' need to help the refugees since 'they' didn't have a choice but are here now. Decolonial education should provide analyses about how global inequalities were created (Davids, 2018). This can be done by considering the whole spectrum of human history (Andreotti, 2011). More about decolonialising of education can be read in chapter 3.

Postcolonial research is furthermore not only relevant in a geographical context, but it also shows how power relations work in the modern world. Next to that, by problematizing neutral practices, postcolonial research shows how things are understood within different contexts and in different cultures (Barnett, 2006). Moreover, it is also important to understand the implications words and discourses, that have been created by this postcolonial order, can have. In social scientific research, it is important to look critically at the construction of the categories (Crawley & Skleparis, 2018). More about postcolonialism and its importance can be read in chapter 2.

To sum up, this research will add to existing research by adding more to the research on attitudes of secondary school pupils on the people that cross borders. This will be done by taking education as a moderator into account. Furthermore, I will try to involve the pupils in improving the new educational materials. This will be done through a postcolonial lens that shows the influence labels, that are given to the people that cross borders, can have on the perception of secondary school pupils. In the end, this thesis will not only be relevant for (human) geographers, but also for education scholars, since it will go deeper into the ways young people learn about (human) geography related topics. Furthermore, this research can also be relevant for developers of secondary school education. This thesis shows how people learn about the people that cross borders and can therefore also be relevant for people that are involved in the integration of newcomers into the Netherlands.

1.4 Internship organisation

The research is conducted during my time as an intern at Cross Your Borders³. Cross Your Borders is a Dutch non-profit organisation that aims to create more global and societal awareness among Dutch and Flemish youth (Cross Your Borders, n.d.-a). Cross Your Borders organises educational projects for secondary school and secondary vocational training schools in the Netherlands and Belgium. The project aims to make pupils form their own opinion on several global injustices and inequalities

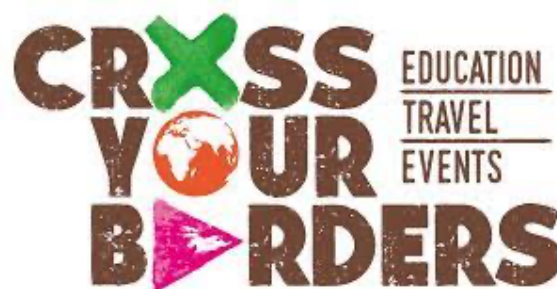

Image 1: Logo Cross Your Borders

³ For more information about Cross Your Borders can be found on: <https://www.crossyourborders.nl>

(Cross Your Borders, n.d.-a). Some of the topics that Cross Your Borders teaches about are related to poverty, (in)equality, child labour, deforestation, refugees and sustainability.

In one of their projects, Globaland (XL)⁴, pupils learn how to govern a country. Pupils play various interactive educational games in which they can earn money to invest in their countries ministries. One of these interactive games is called 'Detectives'. In this game, pupils learn more about refugees. The goal is to teach pupils why refugees leave their country, what their journey is like, and we in the Netherlands have to do with refugees.

During my time as an intern 'Education and Development, I lead the educational projects as a class leader and was part of the social media team. Next to that, I also researched the 'Detectives' game. Cross Your Borders asked me to research the game and see how they could improve the game. Furthermore, CYB wanted to know if there were any information gaps between what the pupils know about refugees and what is taught in the game. To conduct research from a more geographical lens, I included research on the different labels that are used to describe the people that cross borders, and what prejudices secondary school pupils have about the people with these labels.

1.5 Research objective and research questions

The main objective of this thesis is to see how educational games teach secondary school pupils about the people that cross borders. This research has a postcolonial lens, whereby the ideas pupils have will be explored through two most used labels when talking about people going across borders; migrant and refugee. This is done through a case study of the Cross Your Borders game 'Detectives'.

Main research question

How do educational games produce a heightened awareness and sensitivity about the people that cross borders amongst secondary school pupils in the Netherlands?

This question means that this research will show what role educational games play in producing more awareness about the people that cross borders, but also show the way secondary school pupils think about the people that cross borders. This will be done by looking at the labels that are used to describe the people that cross borders. This research will base its findings of a case study on Cross Your Borders' 'Detectives'.

Sub questions

The first sub question is "How do pupils perceive their position in the wider world?" This question is an important component of the main research question. It answers how pupils perceive the world they live in. It shows if pupils know about the people that cross borders and if they talk about this topic often.

⁴ For more information about the project can be found on: <https://www.crossyourborders.nl/glxl-basic-vo/in-vogelvlucht>

The second sub question is *“What methods are developed to develop awareness and sensitivity processes about people that cross borders by secondary school pupils?”* This question answers what educational materials are available. It focuses on what is been taught in the Dutch secondary schools about migration but will also focus on the Dutch climate surrounding education.

The third sub question is *“What ideas do secondary school pupils have about people with a migrant or refugee label?”* This answers the question of how pupils think about the people that cross borders. This question shows the perception pupils have about people with a migrant or refugee label. Furthermore, this question goes deeper into the prejudice pupils have about the people with these labels.

The fourth sub question is *“Are educational games about people that cross borders effective?”*. This question includes a case study of Cross Your Borders game ‘Detectives’ This question is focussed on the learning objects of ‘Detectives’, and if these objectives are met. Furthermore, is this question also focuses on the change of perception of the pupils before and after they played ‘Detectives’.

The four sub questions together form the basis to answer the main research question. Where the first two questions focus on the background of the main research question. The latter two show the attitude of secondary school pupils, and what influence ‘Detectives’ has on this.

1.6 Thesis structure

This first chapter introduced the research topics, questions and objectives. Furthermore, it elaborated more on the societal and scientific relevance of the research, and included background information about the internship organisation, Cross Your Borders. Chapter two then provides the basis for the research. This chapter will introduce the most important concepts and will explain the links between them. Some of the most important concepts that are discussed in this chapter are the labels ‘migrant’ and ‘refugee’ and their connotations, the concepts of postcolonialism, othering and orientalism, and theories on prejudice and attitudes. At the end of the chapter, these concepts are brought together in a conceptual framework. This framework will be used to form a conclusion at the end of the thesis.

To give more context to this research and the literature discussed in chapter two, chapter three will provide a contextual background of secondary school education in the Netherlands. It starts with an introduction to education in general, then it will go deeper into Global Citizenship Education, this is an important form of education that is used in the Netherlands to teach pupils more about globalisation and other related topics, such as migration. It, furthermore, focuses on the contextual background of education in the Netherlands, and on the education on refugees in general.

Chapter four then focuses on the methods that are used for data collection, which are literature research, observations and questionnaires. The chapter elaborates on the characteristics of the research population. It will then also briefly mention a bit about the validity and reliability. The results of the research methods introduced in this chapter can then be read in chapter five. Here, the results of the observations during my internship at Cross Your Borders, the questionnaires and a bit of the literature research on other educational games can be read. The questionnaire results are viewed schematically and are elaborated upon. This chapter is

structured among the sub-questions, as mentioned earlier in this chapter. Chapter six will then use the results of chapter five and the conceptual framework as introduced in chapter two to conclude this thesis and to answer the main research question. Chapter seven will then discuss the validity and limitations of this research and will also show some new insights this research has brought. Furthermore, this chapter will discuss some suggestions for further research. In the last chapter, the findings of the research, and my observations will provide some recommendations for Cross Your Borders to improve 'Detectives'.

At the end of the thesis, the appendices can be found. These include an instruction sheet of 'Detectives', the raw and structured results of both questionnaires, and observation notes.

Chapter 2: Conceptual framework

This chapter will introduce the most important concepts and will explain the links between them. At the end of the chapter, these concepts are brought together in a conceptual framework.

2.1 Frame labelling – relation between labels and framing

The language that is used in schoolbooks and online may appear to be neutral, but it is not. The words that are used to bring over a message can have implications on the perception of the receivers of that message. Language shows the lived experiences of issues (Waitt, 2005). It is therefore important to look beyond the words and see the meaning in language, text, and visual representation.

In society, there are different truths at play (Waitt, 2005). It depends on the maker of texts, which truth is shown. The discourses, which is the system of images and ideas (Barnett, 2006), can according to Said (1978) be used to explain the power of this cultural representation. These discourses represent different aspects of the world in a structured way. It is not only about the words and labels that are used, but more about the practices and narratives that follow from these labels and words (Fadel, 2021; Whitham, 2017). It is important to keep in mind that the categories do not reflect the world, they create and limit it (Crawley & Skleparis, 2018).

2.1.1 Labels

The world is not a simple orderly place. Therefore you cannot put everything in categories and label them (Crawley & Skleparis, 2018; Vollmer, 2021). However, this way of *“referring to the process by which policy agendas are established and more particularly the way in which people, conceived as objects of policy are defined in convenient images”* (p. 44), is done constantly. Labels are both used in a process of identification as well as a mark of identity. Meaning that they are used both metaphorical as symbolic (Zetter, 2007).

The creation of labels is not a top-down process. There is always a struggle over the meaning, legitimization to create, power in representation and choosing which labels are being used (Holmes & Castañeda, 2016; Waitt, 2005; Zetter, 1991). The creation of labels is a socio-political process and is influenced by both the labels makers as well as by the people the labels are about (Vigil & Abidi, 2018). This struggle over labels means that the meaning of labels changes all the time (Zetter, 1991). In the end, labels are formed and normalized in policies by bureaucratic practices (Zetter, 2007), and become part of a new political reality (Collyer & De Haas, 2012). Labels can create, through a process of differentiation and objectification, a sense of others as a subhuman being, through a process of differentiation and objectification (Arif, 2018). In some cases, labels can have unexpectedly long-lasting consequences (Hamlin, 2021c), for example in the protection of refugees. Essentialism beliefs that categories of people are based on specific qualities and characteristics of people in a group possess (Hamlin, 2021c).

War on words and categorical fetishism

This struggle about labelling people can also be seen in labelling the people that cross the Mediterranean Sea to Europe (Vollmer, 2021). This struggle is not only about the correct use of labels, but also about the potential implications the labels can have on the people that are being labelled⁵ (Pace & Severance, 2016). The language we use regarding migration can influence the protection of the people that cross borders and influence the basic principles of refugee protection (Vollmer, 2021; Whitham, 2017).

Hume (2015) warns us not to fall into a war on words. He argues that people might become too afraid to use the wrong words, that they choose to not talk at all about these topics. He states: *“Some things said about the drowning refugees, have caused more issues around the world, than the actual drowning of these people.”* The words we use to describe the people that cross borders is also about policing how we should see and react to the people in this crisis (Hume, 2015).

Adding to that, Crawley and Skleparis (2018) argue that we need to move beyond this categorical fetishism and start to acknowledge that categories do not simply exist; they interact with each other and can change over time (Castillo Concalves, 2018). Labels are constantly negotiated and challenged across different contexts (Crawley & Skleparis, 2018). The categories and discourses are weighted with meaning; the labels ‘refugee’ and ‘migrant’ can seem like standard words, but their meaning can be very different (Marsh, 2015). Castillo Concalves (2018) warns us that even if you are aware of this categorical fetishism, you can still obsess over the labels and categories.

2.1.2 The framing of frames

Issues, actions, and situations can be framed in a certain way (Hallahan, 1999). This framing is done through the language and labels that are used. Labels can be seen as the building blocks for frames. This relation between labels and frames is called ‘frame labelling’ by Lee and Nerghes (2018).

Framing, like labelling, is a process of inclusion and exclusion. Frame-makers select which aspects of a message they want to exclude or emphasize (De Coninck, 2020; Hallahan, 1999). Frames could be seen as a pair of glasses, the frame-makers make, to make you see some things sharper and others vaguer, or not even at all. By doing this, frames can alter the perception, interpretation and ideas of the people on the receiving end (Lee & Nerghes, 2018). Hallahan (1999) even argues that framing can be seen as a process of manipulation. In symbolic politics theory, it is argued that political elites use symbols, words and laws to create a predictable emotional reaction in the receiving audience to assign blame or responsibility for social problems (Fussell, 2014). The more a certain type of frame is used, the more people are eager to believe that it is true (Smits & Porzionato, 2016).

In general, frames have four functions (Entman, 1993).

- 1) Frames define problems. Frames determine what someone is doing, and what costs and benefits this will bring. Usually, this is measured in terms of common cultural values.
- 2) Frames can diagnose causes. Frames identify the forces that have created a problem.

⁵ More about the labelling of people that cross borders can be read under 2.2.

- 3) Frames make evaluative judgements. Frames evaluate the agents and their effects.
- 4) Frames suggest solutions. Frames can offer and justify treatment for the problems and predict the perceived outcomes.

Important to note here is that one frame can fulfil more than one of the functions mentioned above (Entman, 1993). Furthermore, frames can be split up into two types. An issue-specific frame is focused on aspects of a particular issue. In the case of migration, it is about the portrayal of migrants. Issue-generic frames are focused on several different issues and facilitate the comparison of different issues (Mendelsohn et al., 2021).

Most frames use generic language (e.g., men are strong). By doing so, these statements are often assumed as being true. People are more likely to think that individuals with that statement (men) belong to a certain group (being strong). These generic statements do not need a lot of evidence, for people to believe that something is true. Moreover, it takes a longer time for them to step away from a statement, and to see it as untrue. We need, therefore, to move towards a more specific language use (e.g. Jacob is strong) (Goldfarb et al., 2017). This specific language shows that 'refugees' are not one homogeneous group, but that they are all individuals with their own stories. In short, framing defines the way an issue is represented, makes moral judgements and shapes proposed solutions (De Coninck, 2020).

(Social) media

One of the mediums that uses labels and frames to bring over a message is (social) media. There has been a lot of research on the influence of media and social media on the perception and attitude of its audience towards people that cross borders. Mass media is essential for the development of political values among pupils (Schmuck & Matthes, 2015). Media influences people's perceptions in several ways, below follow some of the findings of research on how (social) media influences audience attitude.

Malkki (1995) found that people that receive news through public broadcasting, generally have more positive attitudes towards the people with a migrant or refugee label, than the people who receive news through commercial broadcasting. Adding to that, negative news coverage and the portrayal of people with a migrant label in a stereotypical way can also influence attitude in a negative way (De Coninck, 2020; Schemer, 2012; Schmuck & Matthes, 2015). Especially young people are very influential for these negative stories since they do often not have a well-established political party preference (Schmuck & Matthes, 2015). But also are they very receptive to information on social groups, since they are still forming their own social identity (Gniewosz & Noack, 2015)

Schmuck and Matthes (2015) found that higher educated citizens are less likely to change their opinion based upon new, but irrelevant or misleading information. Furthermore, citizens that have had more education on migration-related topics, tend to have a less restrictive view on immigration (Hainmueller & Hopkins, 2014).

Misleading information on migration is not something new (Arif, 2018). But increasingly and more recently, misinformation is used as a tactic in pursuit of power (McAuliffe, Kitimbo, & Khadria, 2020). Misleading information causes that there is a large gap between reality and the perceived number of immigrants in a country. There is a large degree of anxiety based on

numbers that are not true (Taylor, 2015). This is problematic since research has shown that people that overestimate the share of immigrants in one's country, tend to be related to negative attitudes towards migration (European Commission, n.d.-b).

Frequent social media use also influences people's opinions. Ohme (2021) has found that attitudes that are close to someone's social identity, can be created and sustained through frequent media use. Furthermore, there have been warnings for this one-sided view that is especially present when people use social media frequently. There is a danger of getting caught in an information bubble. Social media users tend to only read the information that is in line with their personal beliefs. The algorithm then selects content that is in line with that information, which results in social media users becoming stuck in their bubble (Ohme, 2021; White, 2020). This exposure to like-minded people on social media is often done unintentionally. But still, people make active choices about which content they see (Ohme, 2021). One of the dangers of (social) media is that it can produce homogenized thought, and polarize society because of that (Arif, 2018; White, 2020).

The media, as argued by Said, is a form of neo-colonialism. The news that can be read on (social) media is created by powerful commercial and political interests (Arif, 2018). Arif (2018) argues that when states no longer can use violence to control people, they will try to control the opinions and thoughts of their citizens. Because of that, it is impossible to understand the world when you only read or listen to media from your own country (Merryfield, 2008).

Education

Similar to language is education also never neutral. A choice is always made between what is taught and what is not (Visser, 2017). It is, however, an important medium to teach people about the people that cross borders, since, people that consider themselves well informed about migration-related topics, tend to have more positive views of immigration and integration (European Commission, n.d.-b). Below follows a brief overview of the studies Gönültaş and Mulvey (2019) have mentioned in their article. The studies below all show a relation between education and the attitude of secondary school pupils on the people that cross borders.

Jones and Rutland (2018) have shown how parents, peers and teachers all influence anti-immigrant attitudes among youth. They have argued that a multicultural approach towards diversity should be used (Gönültaş & Mulvey, 2019). Hjerm, Johansson Sevä, and Werner (2018) back this up and argue that teaching about critical thinking and multiculturalism is often related to lower levels of anti-immigrant attitudes. Furthermore, are schools with a higher degree of certified teachers, more likely to have pupils with lower levels of anti-immigrant attitudes (Gönültaş & Mulvey, 2019). Geerlings, Thijs, and Verkuyten (2017) have found that the quality of the relation between the teacher and the pupils is relevant for positive out-group attitudes. Furthermore, Miklikowska, Thijs, and Hjerm (2019) found that perceived teacher support was associated with lower levels of prejudice (Gönültaş & Mulvey, 2019).

Not only teachers but also the form of education that is used, can influence the perception of secondary school pupils. Several countries have a key purpose to make education and curricula more meaningful and relevant for pupils. It is a teacher's job to move beyond their ideas and opinions and to teach pupils to think critically and make them form their own opinion (Evers,

2019). Another way this can be done is by connecting education to pupils' everyday lives (Catling & Martin, 2011).

Citizenship education is one form of education that is often used to create a more global understanding among the youth, and it is used to make curricula more meaningful. Global Citizenship Education is focused on teaching pupils democratic dispositions, tolerance and respect for others, participation in society and support of human rights (Nieuwelink, Boogaard, Dijkstra, Kuiper, & Ledoux, 2016). Active citizenship contributes to society and the well-being of youth in the longer run. Teachers, as well as other adults, play an important role in shaping this citizenship (Nederlands Jeugdinstituut, 2021). More on education and (global) citizenship education can be read in chapter 3.

Parents and peers

Parents and peers furthermore also play an important role in the forming of attitudes among secondary school pupils. These information mediums are here discussed together since they are equally important in the shaping of attitudes. The influence parents and peers have on pupils is called social learning. Both children, as well as adolescents, learn attitudes through observation and intimidation of parents and peers to gain their acceptance (Miklikowska, 2017).

In the younger years of pupils, parents play an important role in shaping the lives of their children (Nawab, 2010). This already starts with basic things, like in what neighbourhood pupils live, or which schools they attend (Gniewosz & Noack, 2015). But also in other things, parents influence their children's attitude. Gniewosz and Noack (2015) have identified three ways. Firstly, parents can actively communicate their opinion and attitude against the social outgroup to their children. Secondly, parents can openly show discriminative behaviour towards outgroups. And lastly, parents can discriminate against outgroups in unconscious ways. Furthermore, it is also argued that pupils that discuss social and political issues with their parents are more likely to have similar opinions on those matters (Meeusen & Dhont, 2015) in Gönültaş and Mulvey (2019)).

The effect of parents attitudes can have long-lasting effects on pupils lives. But when children get older, their parents' opinions become less important. Children then start to question their parents' views and attitudes (Gniewosz & Noack, 2015). Attitudes of older children are affected by the ingroup. The older children will base their attitudes on what they think the ingroup's attitude is (Jones & Rutland, 2018), meaning that pupils will discriminate because they think others in their group are doing the same. Pupils will often say things, they think their classmates would want to hear (Felten, 2018). Moreover, pupils do not feel free to speak out their opinion since they might be criticised by their peers (Fallahi & Haney, 2007).

Next to that, the composition of the classroom is also important. Pupils that are in a classroom with a homogeneous background, might feel that that background is the norm. Everyone that is different from the norm is seen as not normal (Merryfield, 2008). Furthermore, if pupils did not have friends from the outgroup, they will be more prejudiced towards this outgroup. Following that, it is shown that pupils with immigrant friends were less affected by parents and peers' attitudes (Miklikowska, 2017).

2.1.3 Summary

Labels are the building blocks in the creation of frames. Frames are used in all kinds of ways to bring over a certain message. The most important mediums that are used to bring over a message to secondary school pupils are first, (social) media. (Social) media is becoming one of the most influential information sources for pupils. This can however be problematic since a lot of misinformation is circulating online, which can have implications on their attitudes toward the people that cross borders. The use of media by the state to 'control' what people hear and see, can be seen as a form of neo-colonialism. Secondly, education is also an important medium to teach pupils about the people that cross borders. Teachers and the quality of education play an important role in reducing prejudice amongst pupils. But also, the form of education is an important factor. One way of teaching about the people that cross borders is by providing Global Citizenship education. Lastly, parents and peers are important in providing information that can alter the perception of secondary school pupils. When pupils are younger parents have a lot of influence on the way their children perceive things. When pupils get older, parent influence is becoming less relevant, and peers become more important in the shaping of attitudes.

2.2 Labels for people that cross borders

Some of the labels that are often used to describe the people that cross borders are migrant, refugee, *gelukszoeker*⁶, newcomer, 2nd generation migrant, asylum seeker, immigrant, emigrant, internally displaced person, status holder, and many more (Stichting Vluchteling, 2021b). The discussion about which labels to use is not something new. Already in 1997, an article was published which stated 'international refugee law is at crisis'. The article stated that people need to acknowledge that the label 'refugee' has meaning beyond its legal definition⁷ (Hamlin, 2021b). Since 2010, labels like 'asylum seeker', 'refugee' and 'migrant' have become more loaded. This was at the same time with a rise of right-wing populist parties in Europe (Hamlin, 2021a). It was only since 2015/2016, when more border crossers came to Europe, that the mass public became more interested and involved in this debate (Hamlin, 2021a).

This thesis is focused on the labels 'migrant' and 'refugee'. These labels are most often used in describing people that cross European borders. Furthermore, these labels are often used in contradiction to each other. I will first start by defining these concepts and explain the connotations people have towards these labels. Furthermore, I will also go deeper into the implications the labels can have for the people being labelled.

2.2.1 Definitions

There is a blurry line between the labels mentioned above. Therefore, these labels are often used interchangeably (Slade, 2019; Van Houtum & Van Naerssen, 2002). Labels often represent a social identity, when people move, so does their social identity. Migration is therefore a process of constantly re-defining yourself, and constantly being re-defined (Van Houtum & Van Naerssen, 2002). This causes that people can have different labels at the same time (Sigona, 2018). These labels can manifest themselves into narratives, and then become internalized in discourses, meaning that simple words can become frames of reference we can use to define

⁶ Translation: fortune seeker

⁷ More about its legal definition can be read later in this chapter.

ourselves (Fadel, 2021). Below follows a short overview of the definitions several organisations have given some of these labels.

Migrant

There is no universally accepted definition for the label **migrant** (Carling, 2017). This is because migrant is not a legal term in international domestic law (Hamlin, 2021c). A migrant is described by UNESCO as an individual who decides to move based on their free will, for reasons of personal convenience, and not because of a direct threat of persecution or death (De Coninck, 2020; Edwards, 2016). Migrants are free to return to their homes whenever they want (Stichting Vluchteling, 2020). The IOM sees 'migrant' as an umbrella term for people that move away within a country, or across international borders. This can be either be permanent or for a shorter amount of time. They argue that the label 'migrant' includes several types of people that move, including migrant workers, smuggled migrants or international students (Hamlin, 2021c).

Other labels that are used in combination with the label 'migrant' are **illegal**, **irregular** or **undocumented**. It is difficult to define a migrants' status as legal or illegal since this can change over time (Rommerskirchen, 2016), or some aspects of integration can make a migrant less illegal. Irregular migrants can acquire formal elements of civic membership through illegal means (Chauvin & Garcés-Mascreñas, 2014). Moreover, people can be labelled as 'refugee', when they enter the European Union, but leaving their first country of arrival, can make them a migrant (Crawley & Skleparis, 2018). Doboš (2020), shows this by drawing an example, he states *"a 'war refugee' can sometimes turn into a 'jihadist', for instance, only due to entering 'our' Western spaces"* (p. 2). Being an 'illegal migrant' can be associated with criminal behaviour. To overcome this, it is better to use the label 'irregular' or 'undocumented', because people can never be illegal, only their acts can (Pace & Severance, 2016; Ruz, 2015). Labelling migrants as illegal also has some legal implications. For example, they cannot plead their case for protection and claim asylum once labelled illegal (Pace & Severance, 2016).

Refugee

The label **refugee**, on the other hand, does have a legal definition. This definition was created, after the Second World War during the UN 1951 Refugee Convention, because this was the first time refugees were viewed as an international humanitarian problem (Malkki, 1995). A refugee was then defined as a person who is fleeing from armed conflict or for the fear of persecution for reasons of race, religion, nationality, political opinion or membership in a particular social group (De Coninck, 2020; Edwards, 2016; Rommerskirchen, 2016). Refugees cannot return home until the situation in their home country improves (Stichting Vluchteling, 2020).

A refugee has the right to claim a refugee status and apply for asylum, with which they can claim social rights and services, like housing, education and work (Holmes & Castañeda, 2016; Humanity House, 2018; Rommerskirchen, 2016). Whether a person has the right to claim a refugee status is determined by an official organisation, like a government of a country or the UNHCR (Stichting Vluchteling, 2020). In most cases, the label refugee is given to people to distinguish them from other types of migrants (Hamlin, 2021c).

Closely related to the label 'refugee' is the label '**asylum seeker**'. An asylum seeker is a person in a non-permanent situation of applying for a legal refugee status (Rommerskirchen, 2016). An asylum seeker seeks international protection abroad but has not yet been recognized as a refugee (Arif, 2018). In the Netherlands, the Immigratie- en Naturalisatiedienst ⁸ (IND), decides whether an asylum seeker receives the refugee status (Sociaal-Economische Raad, n.d.). Another label that is closely related to the label 'refugee' is **internally displaced person**. An internally displaced person is someone that is displaced within their own country (Rommerskirchen, 2016). You could say that an IDP is a refugee that stays in their own country.

As can be read above, the distinction between the labels refugee and migrant (as well as the other labels), is not that clear cut. People can also be displaced and forced to flee by material factors, other than war or natural disasters. Economic migrants, for example, could be viewed as refugees fleeing from poverty and economic exploitation (Holmes & Castañeda, 2016; Whitham, 2017). It is complex since economic development, political corruption and armed conflict are closely linked (Hamlin, 2021c).

Zetter (2007) argues that *"forced migrants are one category in a much larger population of migrants who are moving for equally complex but essentially voluntary reasons"* (p.179). The real distinction between migrants and refugees can be based on the difference between structural violence of poverty and the direct violence of war, detention, torture and persecution. Whitham (2017) argues that migrants are seen as choosing to leave, but the inhumane treatment of living in poverty could as well be a valid reason to flee a country. Scholars have argued that we should talk about transit migration. We need to move away from these static categories. Since people are on the move, their categories move. Migration is a dynamic process (Collyer & De Haas, 2012; Hamlin, 2021c).

People that cross borders are being homogenized as 'refugee' or as 'migrant', while they often have very different reasons to leave their homes. I would like to argue in line with Hamlin (2021) in this thesis. All people that cross borders will be called 'people that cross borders'. This is to make a clear distinction between the labels and their connotations, and the people themselves.

2.2.2 Mixing labels?

Like mentioned, these labels are already often mistakenly mixed and since 2015 the mass public became involved in this debate over terminology. This was because the Arabic television network Al Jazeera stopped labelling all people crossing the Mediterranean as migrants, but started to use the label refugee (Malone, 2015). Below follows a brief overview of the arguments inclusivist and residualists have on mixing the labels migrant and refugee to define the people that cross borders.

Inclusivist view

Inclusivists argue that migrants are the people that changed their country of origin; they do not consider the reason for moving. Migration is an umbrella term for people that move from one place to another, both within as well as beyond national borders, therefore the labels refugee and migrant can be used interchangeably (Carling, 2017; Stichting Vluchteling, 2020). The labels 'refugee' and 'migrant' are only political words, they only define the status of people (Hume,

⁸Translation: immigration and naturalisation service

2015). Another argument that often is used, is that dividing people amongst the labels can *“create more discrimination, pitting victim against victim, and ultimately serving the foundation of maintaining global inequalities”* (Apostolva, 2015). Crawley and Skleparis (2018) argue that we should avoid placing someone in a category that is then seen as more deserving. Furthermore, it is also argued that it is difficult to distinguish the two groups, since the migration streams are very mixed, and labels can change over time. A migrant can become a refugee, but the other way around is also possible (Sigona, 2018). The IOM is one of the organisations that supports this view (Carling, 2017). The categories of migration make that we look for explanations on that basis first, rather than on the grounds of social class, length of residence or education for example (Bakewell, 2008). Apostolva (2015) argues that there should be a distinction made based on motivations and causes of migration.

Residualist view

The residualist group on the other hand argues that migrants are the people that have moved to another country for any other reason than to seek international protection. This view is supported by the UNHCR (Carling, 2017). One of the main arguments for this group is that when you mix the labels migrant and refugee, you might take away the attention from the people that need protection and fall under refugee protection laws (Edwards, 2016). Using the label ‘migrant’ for people that flee death or persecution, dehumanizes what is really happening. It could easily be forgotten that you talk about people (Malone, 2015; Whitham, 2017). When labelling everyone who moves as a migrant you *“homogenize the diversity of people’s backgrounds and stories”* (Uniacke, 2016). Furthermore, it is also argued that distinguishing the two does not show how the real world works (Crawley & Skleparis, 2018).

Carling (2017) argues that labelling people either as ‘refugee’ or ‘migrant, is too black-and-white. In reality, it is much more of a grey area. Like mentioned earlier, since people are on the move so do their labels. A refugee situation now could be part of a broader migratory movement (Feller, 2005). Distinguishing the label ‘migrant’ from the label ‘refugee’ gives *“credence to the illiberal voices telling us that migrants are not worthy of our compassion”* (p. 2) (Carling, 2017). Malone (2015) argues that making the distinction could only create more hate speech and racism against these groups. Furthermore, it is argued that if the labels are mixed, so is the distinction between migration control and refugee protection (Feller, 2005).

Insignificant discussion?

The discussion about what labels to use might seem insignificant but the labels are important for legal reasons. National governments and lawyers need the distinction to deal with sheltering people that arrive in their country, for example for the non-refoulement law (Crawley & Skleparis, 2018; Edwards, 2016; Hamlin, 2021c; Vollmer, 2021). Whitham (2017) argues that these labels underpin the way citizens and political leaders must respond to the people crossing borders.

Ignoring the labels does not mean they will go away. It is important to work with the categories and labels that have been constructed by others (De Coninck, 2020). Ignoring them, might *“blind us to the important interrelationship between the scientific and political forms of knowledge production that have become inherent to the creation and maintenances of categories”* (p. 60)(Crawley & Skleparis, 2018). Contradicting is that the refugee label can put

refugees at risk, but at the same time the labels come from the people that work with refugee protection (Hamlin, 2021c).

Joris Schapendonk has argued that you should only mention if someone is a refugee if it matters to the situation (Studievereniging Mundus, 2021). The legal distinction between migrant and refugee serves the purpose of depoliticizing the difficult ethical decision states must make about whose protection should be prioritized (Hamlin, 2021c).

2.2.3 'Refugee' versus 'migrant'

As explained earlier, the meaning of labels to describe people that cross borders can change over time. The definition of the labels depends on the organisations and institutions that use a label, and in what context it is used (Ludwig, 2016). Below, the connotations of the labels will be discussed. I will show that in many cases the labels migrant and refugee create a dichotomy.

The creation of labels is deeply political and creates a lot of dichotomies (Crawley & Skleparis, 2018). Labels are very context-dependent. They are based on ideas of citizenship, the state, and the understanding of the self and the other. Because of that, they fail to describe the complex reality (De Coninck, 2020). Cole (2017) argues, *"how, when and why the meanings of the label changed is of immense personal, political and practical importance because different meanings have both productive and prescriptive capacities"* (p.2).

The connotations to labels can create a perceived dichotomy between the labels 'migrant' and 'refugee'. A few connotations to the labels 'migrant' and 'refugee', and the distinction between the two, can be seen in table 1. Here, I created a schematic overview of the distinction between the labels using the literature. Underneath the table, the connotations will be more elaborated upon.

Table 1: Connotations to the labels 'migrant' and 'refugee'

Migrant	Refugee
Rich	Poor
Voluntary	Forced
Economic	Political or humanitarian
Not welcome	Welcome
Active agents	Denied of agency
Able to return home	Not able to return home
Created a reason to migrate	Grievable, traumatized victims
	Matter of international charity
Bad migrants	Good migrants
Hosting migrants: form of success or economic burden	Hosting refugees: form of solidarity
Crisis → delegitimizes protection	Crisis → reinforces protection

Vigil and Abidi (2018) have argued that 'refugee' *"is a socially constructed label with complex legal, ethical, and political connotations"* (p.54). 'Refugee' is a product of the political distinction between refugees, asylum seekers and other immigrants that are not in need of protection (Rommerskirchen, 2016).

A first distinction is often based on the portrayal of people with the refugee label as victims of the situation. The people with a refugee label are often seen as being denied of their agency, as having no control over the situation; therefore, are being forced to flee their homes (Apostolva, 2015; Hume, 2015; Ludwig, 2016). The 'refugee' label turns people into objects that are traumatized, lost, psychologically damaged and overwhelmed by grief. People with a refugee label are seen as victims that are in need of protection, and 'we' have an obligation to help them (Marlowe, 2009; Pace & Severance, 2016; Rommerskirchen, 2016; Whitham, 2017).

This form of humanitarianism can be associated with the objectification of the refugee experience (Rajaram, 2002), which is often used in times of crisis (De Coninck, 2020). This objectification is often present in marketing strategies of refugee aid organisations. These stereotypical images of refugees are used to reach more potential donors. The images that are used involve *"masses of people in flight, walking barefoot, running from violence, with bodies marked with agony, hunger, and dirt"* (p. 7).

The media also often uses these stereotypical images to support the idea that many Europeans have; people with a refugee label are helpless and are draining resources from the host society (Ludwig, 2016). Malkki (1995) argues that people with a refugee label are too often perceived as a matter of international charity instead of a political and a security problem.

The objectification of the refugee experience is problematic since it can replace people's identity (Rommerskirchen, 2016). Individuals' stories, history, and ideas are not seen as important anymore. The labels are the only thing that is looked at (Malkki, 1995). Once labelled a refugee, it is almost impossible to get rid of it (Ludwig, 2016).

People with a migrant label, on the other hand, are seen as active agents (Hume, 2015), and are blamed for the creation of their reason to migrate (Doboš, 2020). Next to the agency to leave their homes people with a migrant label do also have the agency to return to their home. It is important to note, that this 'myth of return' is not true. Migrants that first thought their move was temporary, become permanent, and the other way around (Collyer & De Haas, 2012).

A second distinction is often made based on the deservingness of the people with a refugee or migrant label. This deservingness can be based on different sentiments. The first sentiment that deservingness is often based on, is humanitarian. The connotation of the label 'refugee' makes people think that refugees are poor people that have failed their homes (Malkki, 1995). They are grievable victims and they deserve our compassion, sympathy and protection. 'We' have to help them and provide protection (Slade, 2019; Verkuyten, Mephan, & Kros, 2018). It implies that we have to let them on our territory and give them a chance to seek asylum (Ruz, 2015). The immigration of people with a refugee label is therefore seen as a form of solidarity of the host country (Van Houtum & Van Naerssen, 2002).

In most cases, people with a refugee label are seen as "good migrants." Even in research, it is shown that when both groups, are labelled as vulnerable, there is a significant difference in public support for people that are labelled 'refugee' (Hamlin, 2021c). Furthermore, labelling the influx of people crossing borders as a 'migrant crisis' delegitimizes the call for protection, whereas labelling this influx as 'refugee crisis' reinforces this call for protection (Holmes & Castañeda, 2016).

This distinction can also be seen in European politics. European leaders would rather deal with migrants, so they could more easily send them away since they do not have the legal papers to stay and do not fall under refugee protection laws (Sengupta, 2015). Uniacke (2016) illustrates this with a statement of the former prime minister of the United Kingdom, Theresa May. She had said in a speech at the United Nations in 2016, that it was important to make the distinction since they could only help the people with a refugee label due to limited resources. This is problematic since it is impossible to distinguish if someone's decision to migrate was voluntary or forced (Hamlin, 2021c).

Economic sentiment is mainly present amongst people that rather see immigrants leave their country. The migration of (skilled) migrant workers is often seen as a success (Van Houtum & Van Naerssen, 2002), but it can also be seen as an economic burden. Many political leaders have argued that these 'economic migrants' try to benefit from the situation the 'refugees' are fleeing from (Crawley & Skleparis, 2018). Not all economic migrants are seen as a burden, some others (i.e. ex-pats or tourists) are more welcome than other others (i.e. refugees or labour migrants) (Van Melik, 2021). This can also be seen in the fact expats often do not have to 'integrate' into society, but economic migrants have to (De Vleeschhouwer, 2018).

Lastly, deservingness is also based on the country of origin or ethnicity of the people that cross borders. This is seen in the fact that the term immigration is often used to describe migration from poorer to wealthier countries. The term emigration is often used to describe migration the other way around (Collyer & De Haas, 2012). But also, as Joris Schapendonk points out in the podcast episode from study association Mundus, when we talk about African mobility, we talk about migration; but when we talk about European mobility, we talk about mobility (Studievereniging Mundus, 2021). This shows that integrating newcomers in a country is seen as something good, but people leaving a country is seen as a loss.

Many European countries have a strong anti-Islam sentiment (Bansak, Hainmueller, & Hangartner, 2016; De Coninck, 2020; Holmes & Castañeda, 2016). This sentiment followed from the migration influx in 2015/2016, and several terrorist attacks in France, Germany and Spain (Sasnal & El Menouar, 2020). At the same time, Syrians (which are often people with an Islamic background) are seen as more deserving than African people. This, even though some are in the same situation and have the same reasons to leave home (Holmes & Castañeda, 2016). Refugeehood may in some cases not differ from the experience of the non-refugee groups (Cole, 2017). You cannot prioritize the people with a refugee label over people with a migrant label, since that would mean that you can define the deservingness of boat migrants on the basis of the route they take or their country of origin (Sigona, 2018). In Europe, an African or Muslim person is often seen as an illegal migrant. This can be seen as a result of the legacy of European colonialism but is often not included in the migration discussion⁹ (Hamlin, 2021c).

As can be seen in table 1, people with a refugee label are often seen as something more positive, whereas migrants are seen as something negative. In some cases, it can be the other way around; the economic dimension has in some cases also been used to delegitimize refugee claims by labelling them as 'economic migrants' or 'economic refugees' (Lee & Nerghes, 2018). People with a refugee label are then seen as a threat and a burden for the economy, European

⁹ More about (post)colonialism can be read under 2.3.

society or state sovereignty. While at the same time their dire condition and inequalities are emphasised (De Coninck, 2020; Kirtsoglou & Tsimouris, 2016). In some cases, people with a refugee label are even seen as thieves or terrorists (Vigil & Abidi, 2018).

To conclude, the dichotomies and perceived reasons to leave a country will lead eventually to the dichotomy 'in' versus 'out', or in other words, who is welcome and who is not (Van Houtum & Van Naerssen, 2002).

2.2.4 Summary

Two of the labels that are most often used to describe the people that cross borders are 'migrant' and 'refugee'. There is a lot of debate surrounding these labels. Some organisations argue that migrants include refugees, whereas others argue that they do not. It is however important to have a distinction made between the two labels, because of their legal implications. What is fuelling this debate are the connotations that go beyond these legal definitions. Table 1 showed a schematic overview with the connotations that people have towards both labels. The distinction between the labels migrant and refugee are based on agency, reasons to migrate, humanitarian and economic sentiments of deservingness, and country of origin. People with a refugee label are often seen as good migrants, that need protection. Where people with a migrant label are seen as bad migrants to be turned away.

I argue that these labels are problematic. People that are crossing borders are then seen as less human, and more as objects. In the remainder of the thesis, I will therefore talk about 'people that cross borders', or 'people with a migrant/refugee label'. This, to try and overcome the debates that are surrounding these labels.

2.3 Postcolonialism

This thesis is based on a postcolonial lens. The labelling of people arriving in Europe can be seen as a form of postcolonialism, in what ways, becomes clear in this part of the chapter.

Colonialism is involved with the exercise of cultural power over subordinated populations. Anti- or post-colonialism agrees that the relation of these colonial subordinates is embedded in cultural systems of identity and representation. But, the end of colonialism (post-colonialism), did not mean the end of these colonial forms of power. The post-colonial theory emerged through debates on representation, identity and power (Barnett, 2006). The post-colonial challenges lays in questioning the assumed connection between projects of identity formation that challenge and remake relations and identities (Bhambra, 2009). The current generation of anti-colonial scholars argue *"that in so far as relations of colonial subordination are embedded in cultural systems of identity and representation, then the formal end of European colonialism would not necessarily mean the end of colonial forms of power"* (Barnett, 2006) (p. 147).

Postcolonialism relates to this thesis in two ways. The first way post-colonialism could be looked at is that colonialism from the 19th century still influences things that are happening today. Borders, refugees, and the concept of universal human rights (among other things) were all created in Europe. Nowadays, these things sit in tension with one another and are becoming more problematic (Hamlin, 2021a). Many of the people that are coming to Europe today have had parents or grandparents who lived under European rule (Hamlin, 2021a). It is impossible to look at the world the way it is now, and not acknowledge the global context of colonialism and racism (Hamlin, 2021d). Even when there is independence from colonial powers does not

mean that it is not present (Rizvi, Lingard, & Lavia, 2006). Rizvi et al. (2006) have argued that the rise of globalization has created the need to rethink the narratives from colonization and anti-colonization (Rizvi et al., 2006).

What is often overlooked is that 19th century European colonialist economic migrants benefitted from the colonial regime and the mass source extraction (Hamlin, 2021d). While now, former colonial countries migrating to Europe is seen as a burden. Fanon has argued that the 'developed' or 'First' world is a product of the 'Third world' (Barnett, 2006). It could be stated that postcolonialism still actively reproduces colonial relations (Rizvi et al., 2006). DeGenova (2016, in Hamlin (2021a)) argues "*The European question is much about this struggle over the future as it is about accounting for the colonial past and postcolonial present.*" (p. 132). The formal independence from direct colonial governance is what Radcliffe and Radhuber (2020) call Decolonization. The ongoing struggles to the challenges of the modern relations of power between the states is what they call decolonization.

A second way postcolonialism has influence becomes clear in the way people with a refugee label are portrayed. They are portrayed as helpless, while the learners (European citizens) are seen in a position of power that the people with a refugee label should aspire to be (Jarratt, 2020). The 'migrant' is reduced to the other that is not working, and whose only option is to move (Kirtsoglou & Tsimouris, 2016). Within postcolonialism, the ways in which knowledge is created is implied by the power of contemporary globalization, the colonial past and the aspired postcolonial future (Rizvi et al., 2006). Postcolonialism aims to change the ways in which people think and behave. It tries to produce a more just and equal relation between different people in the world (Rizvi et al., 2006).

There is also some critique on this postcolonial lens. Ahmad (1995) and Dirlik (1994) have argued in Rizvi et al. (2006) that postcolonialism does not offer a way to critique global capitalism. It is argued that in some way it is still analysed along the lines of neo-colonialism. Furthermore, postcolonialism has often been theorized as a product of the colonizing powers, this tends to obscure the relations through which colonialism and imperialism is developed (Barnett, 2006). I still think it is relevant, since, like explained in the scientific relevance, postcolonialism goes beyond geographical research.

2.3.1 Stereotyping

Labelling can be seen as a process of stereotyping. It involves standardisation and the formulation of clear-cut categories (Zetter, 1991). Teaching about the people with a refugee or migrant label comes with the creation of stereotypes. Stereotypes are often based on the knowledge and ideas of a specific group about other groups (Fussell, 2014). These stereotypes become rooted in geopolitical scripts (Paasi, 2021). These scripts can be manipulated by the political elite (Fussell, 2014). Stereotyping can also be seen as a form of oppression since assumptions are made about who the other is or should be (Kumashiro, 2000). Oppression is defined by Kumashiro (2000) as "*a situation or dynamic in which certain ways of being (e.g., having certain identities) are privileged in society while others are marginalized*" (p.25).

Stereotyping creates an us-them distinction. This will show how the general public understands the refugee experience (Rommerskirchen, 2016), and can therefore support extreme versions of interpretations of (mainly Islamic) people with a refugee label. It creates a division between

the West and the Muslim world (Akram, 2000). Even calling people Islamic, can be seen as a form of stereotyping since there can be a lot of distinctions made in the same group (Akram, 2000).

2.3.2 Othering

Stereotypes create an us-them distinction. This process in which groups of people are constructed as 'other' is called othering (Baak, 2019). Paasi (2021) defines othering as *"how geographical, cultural, governmental and legal dividing lines between 'inside' and 'outside', 'we' and the 'Other', are established and maintained at various scales, from local communities to global dividing lines"* (p.19).

Othering is crucial for the construction of identity. The othering processes set up identity through unequal relationships (Brons, 2015). There is a self-constructed norm, everyone that fits in that norm is seen as a natural member of the community. Anyone that is an exception to that norm is seen as the 'other' (Dharmaputra et al., 2019; Kumashiro, 2000; Van Houtum, 2021). Others are seen as an image of disorder; as a thread that must be turned away (Holmes & Castañeda, 2016; Vollmer, 2021). Therefore these others are often the groups that are being marginalized in society (Kumashiro, 2000).

The norm is set through a set of unequal power relations (Van Houtum, 2021). A key aspect in the creation of this norm is exclusion. The creation of the norm can therefore be seen as a form of racism. Racism is a socially constructed ideology that results in unequal and unfair behaviour and practices towards specific groups. This is often done on the basis of race, ethnicity, culture or religion (Baak, 2019). Racism emerges from the fears that are associated with the 'Other' (Paasi, 2021). This fear could in the end lead to nativism, which is the preference for protecting the interest of the native-born against those of immigrants (Fussell, 2014).

In this thesis, the labels 'refugee' and 'migrant' are a form of the geopolitical other. In this case, the distinction between us and the other is made between native and non-native memberships of the state. People with a refugee or migrant label are seen as others that are 'unnatural' (Van Houtum, 2021). Vigil and Abidi (2018) state that labels 'refugee' and 'other' come together when it illustrates its distinctiveness from society. People with a refugee label (or 'others') are often literally placed on the border of a city or country (Van Houtum & Van Naerssen, 2002). When society views people with a refugee or label as more ordinary and make 'them' seem more like 'us'; it will make them become members of society (Marlowe, 2009).

Orientalism

A form of othering that is very present in the migration debate is orientalism. Orientalism is a phenomenon that is introduced by Said in 1978. Historically, western conceptions of identity, culture and civilization have been based on projections of the non-West (Barnett, 2006). The Western world is here seen as the norm while the South (or Orient) is seen as the 'other' (Haldrup, Koefoed, & Simonsen, 2006). Orientalism is a regime of knowledge and a system of power that teaches us (the west) about the Orient. The Orient is therefore made up by humans and has no ontological stability (Haldrup et al., 2006).

One important aspect of orientalism is the idea the West is very different from the Orient (Akram, 2000). In orientalist thinking, the binary distinction, as explained earlier, plays an

important role. The distinction is here made between modernised, civilized and Western versus the Orient. Again, these discourses are used to describe who belongs where (Doboš, 2020). In reality, the west and the Orient are not opposites but form a complex system (Kirtsoglou & Tsimouris, 2016).

Furthermore, a problem that is created by orientalism is that the perceived distinction between the West and the Orient makes it difficult for Westerns to portray the Islamic world the way it really is (Akram, 2000). People in the Orient tend to be portrayed as being inferior to the people in the West (Rizvi et al., 2006). The way we think and hear about the Orient is made up of stories told by the West (Arif, 2018). This imaginative geography, i.e, the self-generating projection of Western ideas and perceptions that are not based of real knowledge on different cultures and societies (Barnett, 2006), will in the end create a distinction between us and them (Doboš, 2020). Imaginative geography helps the mind to intensify its own sense, by dramatizing distance and difference. It is a strategy of identity construction (Frank, 2009).

Sa'di (2020) introduces the concept of global apartheid. Following this discourse, migration is seen as an outcome of push factors in the developing world (like large-scale corruption and war), but it conceals Western-induced causes like global warming, arms export and Western military intervention that can contribute to the creation of these push factors (Sa'di, 2020). Discussing migration from a neo-orientalist view also shows that others are constructed as illegal, criminal or terrorists, and in the end as anti-citizen. By doing this, the European state legitimizes their domination (Isin, 2012). The creation of this anti-citizen makes migrants are seen as less than human (Whitham, 2017). Isin (2012) argues, that this distinction can also be seen as a differentiation between the colonizer and the colonized, or the Orient and the West.

Orientalism as a concept has also been critiqued. It is argued that the original work of Said is mainly focussed on texts. But orientalism can also be present in bodily practices. These practices are, however, less prominent and visible in the debates (Haldrup et al., 2006).

2.3.3 Coloniality of Power

The coloniality of power is the modern world-system; it is the global hegemonic power that is in place (Andreotti, 2011). Mignolo (2002 in Andreotti (2011)) emphasizes the colonial differences as a way of classifying the planet in a modern/colonial imaginary. Poverty, which is seen as one of the main reasons for economic migrants to leave their country, is often not seen as a lack of resources, but as the lack of control over these resources. This, again, reinforces the view, that Europe has superiority and, as the centre of the (developed) world, needs to help others to gain control over these resources (Andreotti, 2006; Kirtsoglou & Tsimouris, 2016). Europe is seen as the centre of the developed world because of its richness which is a legacy of its colonial past (Strekalova-Hughes, 2019).

2.3.4 Summary

The labelling of people that cross borders can be seen as a form of postcolonialism in two ways. The first one is a more literal way of looking at it. The things that are happening today (e.g., the people that cross borders) can be seen as a result of 19th-century European colonialism. Secondly, postcolonialism can also be recognised in the fact that people with a refugee label are often seen as helpless, whereas 'we', are seen as the ones that should help these poor refugees. Two concepts that relate to this second form of postcolonialism are stereotyping and

othering. Stereotypes are created by ideas of specific groups on other groups. Since people are seen as different, they are seen as 'other', or as 'unnatural'. Both processes are important in the creation of identities.

A form of othering that is very apparent in the migration debates is orientalism. This is based on the idea that the 'west' is seen as the norm, and all others (the Orient) are seen as different. All these ideas also show that there is still a somewhat colonial power at play. The West still influences how the world is portrayed and therefore seen by everyone.

2.4 Attitudes towards the people that cross borders

Frames and labels alter the perception of citizens on refugees and migrants. As explained earlier, there already has been a lot of research done on the attitudes of adults towards people that cross borders. Younger people's attitudes have been studied far less often. This is somewhat odd since children already show intergroup attitudes around the ages of 3-4 years old and feelings of prejudice already start at the ages of 4-7 years old (Gönültaş & Mulvey, 2019). Prejudice towards people that cross borders is often based on economic and social injustices (Valentine, 2008). Other attitude theories are based on cultural similarity, level of education and work skills, language and skin tone, national origin, economic contribution and religion (Verkuyten et al., 2018). This section will start with identifying the concepts of perception and prejudice. After that, a brief literature review on the perceptions and attitudes towards people that cross borders will follow.

2.4.1 Perception and prejudice

Perception is the way things are perceived. It is impossible to place yourself outside of your perception since it is constantly around you in both physical as well as in mental images (Smits & Porzionato, 2016). Smits and Porzionato (2016) have identified three levels of perception. The first one is materiality, which is about concrete images and texts. The second, is effect, which is about the mental images. These mental images could eventually lead to a certain type of behaviour. The third is interference, which is about the possible change of the relation between the image and the mental perception. Eventually, this could lead to a new or different perception. The perception of people represents their norms and values and shows who is included and excluded (Smits & Porzionato, 2016).

Attitudes from citizens towards migration are important for a couple of reasons. Firstly, they measure the support for policy decisions of the government. Secondly, they influence the everyday behaviour of citizens. Which can in turn influence the integration of migrants (Ohme, 2021). If people have a positive attitude towards people with a migrant label and behave that way, it can help with the integration. Thirdly, attitudes determine the national identity (Ohme, 2021). Prejudice is generally defined as *"an adverse or hostile attitude towards a group and its individual members that is unsupported by evidence, although it can also be a positive attitude"* (p.481) (Fussell, 2014). Prejudice is formed through socialization processes. The social norm indicates whether prejudice against a certain group is acceptable (Váradi, Barna, & Németh, 2021).

2.4.2 Group threat theory

Almost all research on prejudice towards out-groups has been based on the group threat theory by Blumer (1958), and the Theory of prejudice by Allport (1954) (Fussell, 2014).

The difference in cultural, ethnic and religious lines is one of the primary reasons for people to be framed and perceived as being a threat (Holmes & Castañeda, 2016). Immigrants that are culturally different might feel like a threat to the norms and values of the in-group. Overestimating the immigrant numbers in a country often also means that these people have a negative attitude towards migrants (European Commission, n.d.-b). The globalization of not only economic and cultural goods but also of people (migration), has contributed to a loss of identity and sense of belonging because of the ongoing migration and increased cross-border connections. (Soong, 2018).

Some people also feel that the people that cross borders might cause a threat, since they see them as competitors for resources, like jobs or houses (European Commission, n.d.-b). European research in 2016 has shown that most Europeans think an increase in the number of people with a refugee label across Europe will increase an economic burden that will threaten their jobs and social benefits. This is a contradiction to reality, research in Great Britain showed that migrants actually benefitted the British economy (Arif, 2018). These economic threats refer to economic power and the material well-being of the in-group (Schmuck & Matthes, 2015).

A sudden inflow of immigrants can also fuel societal anxiety. Some people lose trust in the ability of policymakers to control inflows of immigrants and that they can successfully manage integration (European Commission, n.d.-b). This anxiety is often fuelled by perception, and not based on reality. Research in Europe shows this; socio-economic factors have more influence in convincing people to vote on a migration restrictive political party, than the population of migrants on a local level (European Commission, n.d.-b). Furthermore, research in the United States has shown that the people that are most hurt by globalization, believe that their country is becoming too dependent on the outside (White, 2020). Prejudice that associates migration with terrorism or an increase in crimes is also a threat that people foresee with migrants (European Commission, n.d.-b).

These negative attitudes of the in-group can turn more positive, but this depends on the understanding of why migrants leave their home country (Verkuyten et al., 2018). Welcoming people with a refugee label is seen as the desired action; therefore, this is accepted by many people. One condition is that the people with a refugee label should not be framed as fleeing to obtain opportunities in the new country (Strekalova-Hughes, 2019). Furthermore, Sociaal en Cultureel Plan Bureau (2020) showed in their research, that especially higher educated people have a positive view towards globalization.

2.4.3 Contact hypothesis

The contact hypothesis (Allport, 1954) states that the best way to reduce prejudice and promote social integration is to bring different groups together (Jones & Rutland, 2018; Valentine, 2008). Encounters between in-group citizens and people with a refugee label can create feelings of empathy. These feelings can be confused with compassion, pity or sympathy, which can in their turn displace the recognition of social and political rights (Kirtsoglou & Tsimouris, 2016). An encounter is a meeting, where the difference between people is somehow noteworthy (Wilson, 2017). These encounters can cause anxiety, fear, resentment or violence amongst the in-group (Wilson, 2017). Anger can also arise when people consider themselves

responsible for the situation of the other (Verkuyten et al., 2018). Encounters between the two groups need to be positive, otherwise, negative attitudes could only spread further (Valentine, 2008).

Creating a meaningful encounter can be difficult. There is a form of self-segregation that makes that the different groups will never meet or cross paths themselves (Valentine, 2008). Research on children's attitudes towards people that cross borders support this. The social identity development theory states that children's attitudes, beliefs and behaviours are shaped by their social identity. This social identity motivates to pursue social contact with in-group members (Gönültaş & Mulvey, 2019). Again, reinforcing self-segregation. Furthermore, encounters stand not free from history. An encounter now can influence encounters in the future (Wilson, 2017). But it is difficult to predict what affects the minds and bodies, meaning that it is difficult to predict what precisely will affect people's attitudes (Wilson, 2017).

2.4.4 Summary

Perceptions and attitudes towards the people that cross borders have been researched a lot over the last decades. However, not a lot of research has been conducted on the perception of school pupils towards this group. It is important to see the ways people think about the people that cross borders since it can measure support of policy decisions, it can influence people's behaviour and it can determine national identity.

This chapter has discussed some of the literature on attitudes towards out-groups. The group threat theory states that difference in culture, ethnicity or religion is one of the key reasons for people to be perceived as a threat. Other things that can create negative attitudes against the people that cross borders is a perceived threat of competition over resources, a high perceived number of migrants in a country or not knowing where people are coming from. The contact hypothesis states that the best way to reduce prejudice is for people from different groups to meet. It is however difficult to make the in-group meet with people that cross borders since there is a self-segregation present that makes that different groups will not often meet. It is important to remember that you cannot predict what will affect people's attitudes.

2.5 Conclusion

The key concepts discussed above create the conceptual framework as can be seen in image 2 below. The framework shows that there are four important information sources, secondary school pupils get their information. The first source is (social) media. Social media is increasingly becoming one of the main news sources for secondary school pupils. There is however a lot of fake news circulating online, that can influence pupils' attitudes in a negative way. A second source is education. Whereas education is seen as something neutral, teachers and the form of education can have a huge impact on the attitudes of pupils. Good education is important since this will reduce prejudices against out-groups. Lastly, parents and peers are important sources of information. These groups both create social learning among young people. Pupils are very influential and try to belong to the group. Where parents have more influence in the younger years, e.g., they influence to which schools pupils go, or they can openly show discriminatory behaviour. When children get older, they start to question their parents' ideas, and their peers' ideas become more important. Pupils will think and say what they think their peers think/ want to hear. These information sources all use labels with which they create

frames (frame labelling) to bring over their message. These sources can all highlight the things they found most important.

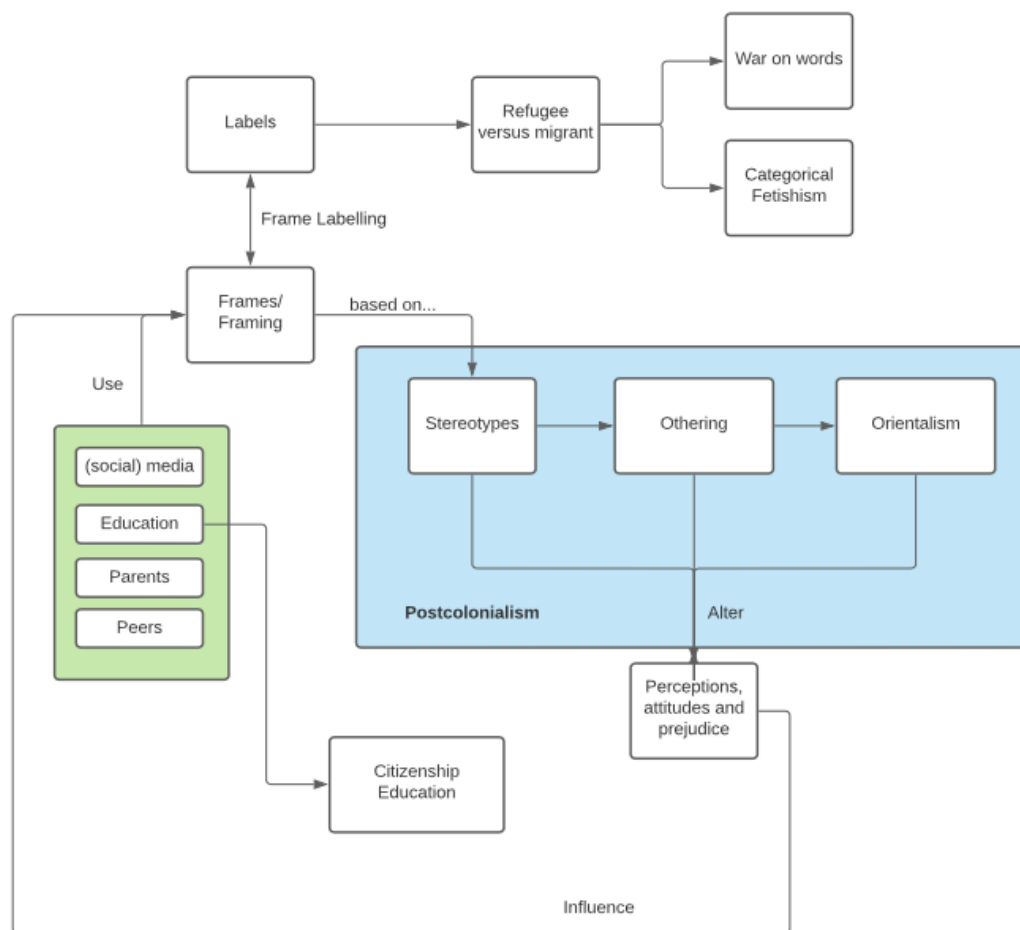

Image 2: Conceptual framework

The labels that are most often used to describe the people that cross borders are 'refugee' and 'migrant'. It has been tried by several international organisations to define these labels but still, there are connotations to these labels that go beyond their legal definition. Oftentimes the two labels are seen as two opposing labels. The connotations to the labels are determined by a power play that is present between different actors. The debates on the meaning of the labels create a war on words, in which people are afraid to speak up since they might say something wrong. But also, categorical fetishism is something that is warned for. It is important not to focus on what label to put on people since these labels have real implications for the people that are being labelled. In the end, you are still talking about people.

The connotations that we have towards the labels are because of the stereotypes that are created among them. The 'refugee' is seen as a poor, helpless victim of the situation that is forced to flee home. The 'migrant' is seen as a rich person that chooses to move. This influences the way in which people see the people that cross borders. People with a refugee label are more often welcomed, whereas people with a migrant label are either welcomed as an asset for the economy or are seen as fortune seekers that need to be turned away. The creation of

these stereotypes makes that 'they' are seen as different from 'us', which can be seen as othering. In this othering, the people that are seen as being different from the in-group. In this thesis, orientalism, which can also be seen as a form of othering is very present. In this form of othering, the Orient is seen as separate from 'we', the West. The West is seen as superior to the East. Therefore, we as the West must help the people from poor people that flee from the Orient.

The connotations and ideas we have about the labels that are used create prejudices and can alter our perceptions. The group threat theory states that difference in culture, ethnicity or religion is one of the main reasons that the people that cross borders are seen as a threat to the ingroup. Furthermore, competition over resources and a high estimated number of migrants in a country can also influence the attitude of the ingroup. Contact theory states the ingroup must meet the people that cross borders to reduce prejudice.

Above it is shown that the labels can alter the ideas and prejudices about the people that cross borders. But these prejudices, in their turn, also shape the meaning and connotations of the labels.

Chapter 3: Contextual background

In this chapter more about the contextual background of education and (Global) Citizenship Education in the Dutch context can be read. Furthermore, will this chapter go deeper into one topic that is taught in Global Citizenship Education: migration. This chapter starts with an introduction on education in general. Then it will go deeper into the concept of citizenship and Global Citizenship Education. Furthermore, this chapter will provide some contextual background on education in Europe and the Netherlands in general and will in the end say something about education on refugees in the Netherlands.

3.1 Education

Below follow some ways in which education can be provided to secondary school pupils to engage them even more in education. Firstly, it is important that pupils are involved in the creation of the curricula, and that the curricula connect to pupils' worlds. Up until now, pupils had little to no influence on the way curricula were formed. Young People Geographies is one of the education methods that is based on this idea. This method starts with the pupils and draws from their experiences. This way you develop a more meaningful and relevant curriculum (Catling & Martin, 2011). Currently, there is a fetishization of grades and outcomes present in schools. Pupils feel subject to all education and feel like they have no control over what they learn. Young People Geographies explores the relation between geography as a school subject and geography that emerges from university research in the school curricula. This way it should undermine the usual power structures that are associated with academic research (Biddulph, 2012).

Secondly, since we live now in a digital age, it is important to teach pupils to become responsible digital citizens. Digital citizens are those that use technology daily, either to gain political information and fulfil their civic duty, but also at work. The idea is that information that is available to everyone, could help citizens become more knowledgeable about politics and more willing to participate in it. This could then, make the democratic processes more open, and national governments more accountable. Important to mention here is that technology can also be a tool that causes harm¹⁰ (Rapoport, 2020). This harm is often caused by the circulation of misinformation. One way to tackle this problem is by educating citizens on how to distinguish reliable information from unreliable information (White, 2020).

3.2 Global Citizenship Education

3.2.1 Citizenship

Education and the way education are done has been influenced by current globalisation. But due to education's traditional nature, the curricula have been responding slower to globalisation than they have to other things (Rapoport, 2020). One response to the increasing globalisation world-wide is Global Citizenship Education.

¹⁰ More about this can be read under 2.1.2

This form of education is based on the idea of citizenship. Citizenship is a contested concept since its meaning can mean different things in different contexts (Geboers, Geijssels, Admiraal, & Ten Dam, 2012). In general, citizenship is about the social function of people; it is about the way in which individuals relate to other individuals and to other communities. It is about the way people deal with differences, diversity, social cohesion and solidarity, but it is also related to the relation between individuals, authorities and institutions. In a democracy, citizenship gives membership status to individuals and involves a degree of participation in the process of political life. Good citizenship is when people behave socially and are also willing and able to reflect upon political and social issues and are critically contributing to society (Geboers et al., 2012). Within transnationalism, citizenship is one of the key sites for constituting a nation (Soong, 2018).

3.2.2 Global Citizenship Education

Global Citizenship Education rose after 1945 (White, 2020), it is therefore still, relatively new, and still literature is being written about the concepts, approaches and problems about this form of education (Gaudelli & Schmidt, 2018). In 1945, all members of the United Nations agreed that peace and security could not exist when countries are in isolation. Nationalism should be prevented, one way this can be done is through Global Citizenship Education (GCE) (White, 2020). Recently, in many countries, politicians and society, are paying more and more attention to citizenship education and how schools can contribute to it. This was inspired by the increasing diversification of society, that declines the social cohesion and the need to strengthen the foundations of the democratic society (Coopmans, Ten Dam, Dijkstra, & Van der Veen, 2020).

As argued earlier in chapter 2, citizenship education is an important tool to teach pupils about democratic dispositions, participation in society and support for human rights (Nieuwelink et al., 2016). It is important to start teaching it at a younger age since it can stimulate young adults to develop and contribute to political activities at an older age (Nederlands Jeugdinstituut, 2021). Furthermore, pupils often feel that they do not have an influence on national or international governments when they learn about issues the people that cross borders face (Selby, 2017). Citizenship education teaches them things they can do.

The traditional idea of citizenship referred to being a member of a specific political unit or to national citizenship (Parmenter, 2018; Rapoport, 2020). This idea is based on the exclusion of people that do not belong to that political unit or nationality (Parmenter, 2018). GCE implies that it is possible to educate an individual to be a global citizen, or at least be prepared for some form of global citizenship (Davids, 2018). Some of the central themes GCE is based upon are basic democratic values like freedom, equality, (social) justice and solidarity, tolerance and appreciation of diversity, conflict resolution and peace, human rights, sustainable development and other global environmental issues, and dignity of humankind (Davids, 2018; Kenner, 2020; Nieuwelink et al., 2016; Ross & Davies, 2018).

Global citizenship education helps people to understand multiple levels of identity and the potential for a collective identity, that goes beyond individual differences (White, 2020). It teaches pupils how to deal with each other in an open society and learns them to have respect for other opinions (Van der Zalm & Groenewoud, 2021). When pupils have been taught these values, it equips them to live together with others and makes them willing and prepared to speak out against any form of social injustice (Davids, 2018). GCE goes deeper into the question

“What is my role as a human citizen of the world?” (Quaynor & Murillo, 2018), and can help to increase social connection, which makes citizens feel involved with society (Bron & Van Vliet, 2012).

Global citizenship education can also be seen as a form of decolonization of education. It provides an analysis of how the inequalities in the world came to exist and provide tools to negotiate a future that could be different. This is important since, some notions of global citizenship are in line with constructions of a postcolonial identity (Davids, 2018). Global citizenship education has emerged from the European colonial legacy. Citizenship in a European context refers to the rights and responsibilities. It does not consider alternative theories (from other parts of the world) on how political issues should be handled (Parmenter, 2018). In citizenship education, postcolonialism can highlight the ideas of the centre/periphery and power. Furthermore, the concept of human rights can be seen as Eurocentric, since it ignores indigenous norms and customs (Quaynor & Murillo, 2018). It is therefore important that pupils are also taught to be critical. Citizenship education should never be seen as an instrument for placing the existing political system, and its standards and norms in people’s heads without reflecting on it (Kenner, 2020).

UNESCO has argued that GCE also helps to empower learners to engage and assume active roles in local and global challenges and to become pro-active contributors to a more just, peaceful, tolerant, inclusive, secure and sustainable world (Gaudelli & Schmidt, 2018). Some of these challenges are inclusion, participation, digitalization (Kenner, 2020), and nationalism (Quaynor & Murillo, 2018). Important to understand is that this cannot be done in a few lessons (Merryfield, 2008).

Migration is related to the challenges of inclusion and nationalism and is, therefore, an important topic that should also be acknowledged in global citizenship education for three reasons. First, pupils could otherwise become fearful and feared by their community. Second, pupils otherwise may learn that their worth is linked to the documents they have. And lastly, pupils otherwise might learn that their own culture is different and not as valued as the dominant culture in their country (Quaynor & Murillo, 2018).

3.3 Contextual background on education in the Netherlands

In 1996, the report “Accomplishing Europe through Education and Training” was published. This is the first literature that was published that defines European citizenship that is based on a shared political culture of democracy, the route towards a post-national model in which European feel that they belong as citizens (Ross & Davies, 2018). This can also be seen as a form of European citizenship education (Ross & Davies, 2018).

Alike to many other countries, secondary schools in the Netherlands, have to dedicate time to active citizenship and social integration in their school curricula (Coopmans et al., 2020). Since 2006, secondary schools in the Netherlands are obligated to provide this citizenship education¹¹ (NOS, 2020). There were not many guidelines and control on how this citizenship education should be implemented in the schools. Furthermore, article 23 of the Dutch

¹¹ In Dutch, citizenship education is called burgerschapsonderwijs

constitution states that there is a freedom in education, important here is this education must not discriminate and has to treat people equally (Van der Zalm & Groenewoud, 2021). Therefore, there was a stagnation in the implementation of citizenship education in curricula. In 2012, an advice was written for secondary schools and their teachers, in which it was made more clear what good citizenship education should be based upon (Bron, 2021; Nieuwelink et al., 2016). In 2018, a law was finalized by the Dutch minister for Primary and Secondary Education and Media that now schools are mandatory to provide good citizenship education and he provided even stricter criteria citizenship education must meet. Due to this law, the Education Inspectorate could also intervene if these criteria are not met (NOS, 2018).

Still, schools are free to organise citizenship education however they want. This leads to a lot of variation in citizenship knowledge between the different schools in the Netherlands (Coopmans et al., 2020). The Council of Education (De Onderwijsraad) in the Netherlands is afraid that the youth does not know enough about the constitutional state and politics, and argues that we still need stricter rules on how to educate young people about citizenship education (Van der Zalm & Groenewoud, 2021).

Globalization has not only influenced education but has also influenced the way education is provided. In many countries, there is a rising in tensions within society due to increasing cultural diversity (Hattam, 2018). Government legitimacy, or government support, has declined in the most politically stable regions in the world. Therefore, people feel like democracy is not working well enough in their country (Foa & Mounk, 2016). In the last couple of years, government trust has been declining. Research in November 2021 showed that only 29% of Dutch citizens has trust in their national government (Bussemaker, 2021). Furthermore, in many countries in West Europe and Northern America, the political interest of the youth has declined (Foa & Mounk, 2016).

Moreover, there is a rise in 'elite' schools in the Netherlands. Higher educated parents will often either send their children to schools that also have children with high education parents, or to 'mixed' schools (schools that have pupils from different backgrounds/ ethnicities). This causes, that even though segregation in cities is decreasing, segregation in schools is not (Ramdjan, 2020). Around 80% of the segregation in education can be explained due to the composition of neighbourhoods that are not mixed, the other 20% comes from the free choice of the parents to send their children to the schools they want. In the last six years, secondary schools with a lot of autochthone pupils became more popular. This is at the expense of schools with a lot of pupils with a migration background (Ramdjan, 2020). Research has also shown that there is a difference in citizenship between pupils from different social backgrounds and between academic and vocational tracks (Coopmans et al., 2020).

Pupils themselves, also have influenced the way education has changed over the years. Dutch pupils are increasingly becoming more critical of the way teachers teach them about citizenship issues. In 2019, the Dutch political parties Forum voor Democratie (Forum for Democracy) and PVV (Freedom Party) created a hotline where pupils could report teachers that were too left-oriented (Visser, 2019). Research has shown that while some pupils do not mind if their teachers express their opinion, other pupils might feel restricted or are afraid to express their opinion (Van Gelder & Hielkema, 2019). Because of the latter, some teachers are too afraid to discourage shy or less verbal pupils from saying anything, they avoid discussions about sensitive topics, like migration, at all (Fallahi & Haney, 2007).

3.4 Education on people with a refugee label

Education on refugees and migration usually falls under the subject of geography. Geography studies the relation between humans and resources (Gaudelli & Schmidt, 2018). Pupils need to understand that the world is one interrelated system. For example; the increased demand for goods and services, a lack of jobs and religious and ethnic conflict often lead to, among other things, the movement of people, i.e. migration (Merryfield, 2008).

Like many humanitarian aid organisations, education on the people with a refugee label is usually developed among a humanitarian narrative. Textbooks with a humanitarian narrative create the idea that people that have fled their country are defined by their refugee background, rather than by their experiences, culture or personal qualities. Furthermore, does this narrative hide the complex structures that lay behind the reasons for leaving a country. A conflict narrative is especially present in textbooks or educational materials about people with a refugee label. This narrative makes it seem that a conflict always has been present and happens for no reason (Strekalova-Hughes, 2019).

In general education, but also in education about refugees, postcolonialism is present. Most of the education curricula are constructed through a European lens. Research that analysed French, Italian and German history books from 1950-2005 shows this. From the early 1990s, a distinct European identity was constructed around the discourse of an external 'Other' (Ross & Davies, 2018). It is argued that we need to move towards decolonisation of education in secondary schools. We need to create a new symbolic and material order. One that takes on the full spectrum of human history into view (Andreotti, 2011). We need to move away from the idea that some people are more welcome than others. More research on this topic could help overcome this. More about the humanitarian narrative and postcolonialism in education can be read in chapter 5.

3.5 Summary

This chapter starts by elaborating suggestions on which good education should be based. First, it introduces Young Peoples Geography. This states that pupils should have more influence on the way their curricula are developed. Furthermore, education should connect to the living world of pupils. This way curricula can become more meaningful and relevant. Second, it is mentioned that there should be a focus on the creation of digital citizens. This can help create more open democratic processes. Educating pupils could help that they do not fall victim to the large amount of fake news that is circulation online.

This chapter then goes deeper into the concept of citizenship and citizenship education. Citizenship is a contested concept since its meaning can mean different things in different contexts. Furthermore, its traditional ideas are about the exclusion and inclusion of people to a specific political unit or national citizenship. Now, it is more about creating global citizens. This creation of global citizens can be done by global citizenship education. This type of education includes education on basic democratic values and can be seen as a tool for the decolonization of education in which the whole human history will be considered. This is important since a lot of educational materials are developed from a Eurocentric point of view.

Citizenship education is mandatory in the Netherlands. It however still needs improvement since there is a lot of difference between the quality of citizenship between schools. Furthermore, over the last few years, education has changed a lot in the Netherlands. Government trust has declined, and pupils have become more critical of the ways teachers teach them. This makes that good citizenship education is becoming more important than ever. A lot of education on people with a refugee label is developed with a humanitarian or conflict narrative. Meaning that in these educational materials, people with a refugee label are only defined by this experience. There is not much context provided about the people, or on the complex reasons that made them choose to leave their homes.

Chapter 4: Methodology

This chapter elaborates on the methods that are used in this research. The chapter will start with an introduction to the different research methods. Furthermore, it will go deeper into the selection of the research population and collection of the research data. This chapter will conclude by elaborating on the validity and reliability of these methods.

4.1 Introduction to the methods

To answer the research and sub-questions as mentioned in chapter 1, I used a quantitative method. Furthermore, the research combines postcolonial and post-structuralist research methods. This post-structural research method will *“enable a perspective from which we can make critical assessments of existing social institutions, cultural beliefs and political arrangements”* (Wylie, 2006, p. 298). Conducting research like this means that you have to be critical of the way in which the knowledge is produced, organised, and communicated (Wylie, 2006). In a post-structuralist approach, both the materials as well as ideas are essential for the analysis (Dharmaputra et al., 2019). Meaning that in this research, the focus is on the labels that are used to describe the people that cross borders, but also on the prejudices that are connected to these labels.

In this research, the data is collected through literature research, observations and online questionnaires. Below, I will briefly go deeper into each of the data collection methods.

4.1.1 Literature review

The first data collection method is literature research. The literature that is used for this research is based on articles from migration and refugee studies, postcolonialism and education studies. Furthermore, I researched educational materials of several organisations, including Cross Your Borders, and the general Dutch curricula to see how they teach about the people that cross borders. This literature was used to build the conceptual framework as presented in chapter 2. But also, to give a more in-depth overview of the conceptual background of education in the Netherlands and to see which educational materials are used to create more awareness about the people that cross borders.

4.1.2 Observations

The second data collection method is observations, with this I mean the observations I make about what pupils say in the in-class discussions. But also, other observations I do during the ‘Detectives’ game.

For these observations, I chose to only include secondary schools in the Netherlands and to exclude all other schools Cross Your Borders provides citizenship lessons (meaning schools in Belgium, MBO or HBO schools). This, to keep the research population small and since most projects of CYB are on secondary schools in the Netherlands.

Table 2 below shows the places of observation and whether pupils filled in a questionnaire at that school. The table furthermore indicates the date of the project, the school and the year and education level of the class. Important to note is that the places in table 2 are the only

schools that fell into the inclusion criteria; meaning that these are the only Dutch secondary schools, which I was present, and that played ‘Detectives’.

Table 2: Places of observation

Date	School	City	Year and level of education	Questionnaire
April 7 th	Raayland College	Venray	1 HAVO/ VWO	No
April 13 th	Elde College	Schijndel	1 VMBO b/k	No
April 19 th and 21 st	Mill Hill College	Goirle	1 HAVO/VWO	No
May 11 th	Merlet College	Cuijk	3 MAVO	No
June 8 th	Commanderij College	Gemert	1 HAVO and VWO	Yes
June 16 th and June 17 th	Blariacum College	Venlo	2 VMBO k/t	Yes
June 29 th	Twickel college	Borne	1 VMBO	No
July 1 st and 2 nd	Van Kinsbergen College	Elburg	1 and 3 VMBO-k, VMBO-t, MAVO	Yes
July 2 nd	Montessori College	Nijmegen	1 VMBO	No

The places of observation can also be seen on the map on the right. The blue dots indicate the schools the questionnaire was filled in, the grey dots indicate the places of observation.

Due to Covid-19 and the strict schedule of Cross Your Borders (which can be seen in image 4), I did not have the opportunity to conduct interviews with the pupils. However, a part of the ‘Detectives’ game¹² includes time for an in-class discussion. Cross Your Borders asked the interns/project leaders to talk about the following discussion topics during the discussion portion of the game:

- What was most impressive about the story? (This question was placed right after the short video of ‘Terugblik’)
- What is a refugee?
- How many refugees do you think are there in the world?
- How many refugees do you think eventually arrive in the Netherlands/ Europe?
- After answering the question above→ Why do you think not that many refugees go to wealthier countries like the Netherlands?

Image 3: Map of the places of observation

¹² The instruction sheet of ‘Detectives’ (in Dutch) can be found in appendix 1.

- Who knows a refugee? Do you know why he/she has fled their country? Do you know how that person fled their country? What is it like for him/her to be in the Netherlands?
- What is the most important you have learned from this game?

Some discussion points and questions I included in the discussions are the following:

- What is a migrant? What is the difference between a migrant and a refugee?
- Where do you think most migrants come from?
- Do you think you could become a migrant?
- Do you think you could become a refugee?
- What did surprise you the most about what you have learned during this game? Was there something you did not know yet?
- After explaining something about the asylum procedure in the Netherlands → What do you think about the asylum policy in the Netherlands?
- If you think about a refugee, what is a thing that pops into your head?

Observation notes that I made during observations during these discussions can be read in appendix 8.

4.1.3 Online questionnaire

Next to the in-class discussion and observations, data also is collected through online questionnaires. I came up with this data collection method in coordination with my internship supervisor at Cross Your Borders. She recommended this type of data collection since it might be difficult to conduct interviews with secondary school pupils, since they often do not feel comfortable or feel awkward talking to me about these, sometimes, sensitive topics. As can be read later in this chapter, collecting the questionnaires came with some difficulties.

Pupils had to fill in a questionnaire before and right after they had played the game 'Detectives'. In coordination with my internship supervisor, I could not hand out the questionnaire to all classrooms 'Detectives' was played. There were some preconditions I had to meet. First, the questionnaires could only be hand out if 'Detectives' was played on the second day of a Globaland XL project. This is because, as can be seen in the time schedule below (image 4), there was a little more time at the start of the day available to hand out the questionnaires. Secondly, If I was not at a project myself, I could only ask employees of Cross Your Borders to ask other interns to hand out the questionnaires in class. When I was present at a project, I could ask the other interns myself, and of course, hand out the questionnaire myself.

Projectdag 1	Di 11 mei	Projectdag 2:	Woe 12 mei
07.30	Opbouwen door GLXL-team	08.00	Opbouwen door GLXL-team
08.15	Begeleidersbriefing met docenten	08.15	Begeleidersbriefing met docenten
08.45	Opstart project	08.45	Opstart projectdag 2
09.00	Globa's verdienen – Spel 1	09.00	Globa's verdienen – Spel 3
10.15	Pauze	10.15	Pauze
10.45	Globa's verdelen – Ronde 1	10.30	Globa's verdelen – Ronde 3
11.45	Lunchpauze	11.30	Lunchpauze
12.15	Globa's verdienen – spel 2	12.00	Globa's verdienen – Ronde 4
13.30	Pauze	13.15	Pauze
13.45	Fairaway	13.30	Globa's verdelen – Ronde 4
14.00	Globa's verdelen – Ronde 2	14.45	Prijsuitreiking
15.00	Einde projectdag 1	15.00	Einde project
15.00	Evaluatie GLXL-team en docenten	15.00	Evaluatie GLXL-team en docenten
15.15	Opruimen door GLXL-team	15.10	Opruimen door GLXL-team
15.30	GLXL-team naar huis (ongeveer)	16.15	GLXL-team naar huis (ongeveer)

Image 4: Example of a time schedule of the Globaland XL project

The questionnaires were distributed via a QR-code or a website link that would be projected on the schoolboard in the classroom. All questionnaires were filled in completely anonymous.

The questionnaire that pupils had to fill in before they played ‘Detectives’¹³ started with some introductory questions, to have an idea of the pupils that filled in the questionnaire. This introductory part, included questions about gender, level of education, age, and migration background. After that, some questions about their interest in migration-related topics followed. The questionnaire ended with some statements about migration-related topics. These questions were asked to see the perception of and ideas about the pupils on people that cross borders, but also to see if there is a change in perception after the game is played.

The questionnaire pupils had to fill in after they played ‘Detectives’ is similar to the questionnaire before playing the game. To compare results, and to combine the questionnaires before and after playing ‘Detectives’ to the same person, the questions ‘What is your birthday?’, and ‘What class are you in?’ were asked in both questionnaires. After that, pupils were asked their opinion of the game, and if they want to see things change in the game. The questionnaire ended with the same statements as the first questionnaire.

By asking the pupils what they think of the game, and what they missed in the game, I want to draw from emancipative research, and let the pupils speak about what they want to see. This, to create a game that could be even more meaningful (Catling & Martin, 2011), or connect even better to the living world of the pupils.

Important to note is that, however, I chose to move beyond the labels ‘migrant’ and ‘refugee’, and instead name them ‘people that cross borders’. This is not done in this questionnaire. The questionnaire sticks with the labels vluchteling (refugee) and migrant, since these are labels, the pupils are familiar with and understand.

Characteristics of the respondents

The questionnaire that pupils had to fill in before they played ‘Detectives’, was filled in 165 times¹⁴, not all respondents did fill in the questionnaire completely. This questionnaire was filled in by 73 boys (44%), 87 girls (53%), and 5 people who identified differently (3%). In table 3 below, you can see the division of the pupils over education level. The respondents were all from the lower years, 105 first-year pupils (64%), 34 second year pupils (21%), and 25 third year pupils (15%). In table 4, the migration background of the respondents can be seen. In total 74% of the respondents do not have a migration background, 14,5% of the pupils do have one¹⁵.

Table 3: Level of education of the respondents

Level of education	Pupils	Percentage
VWO	40	24%
HAVO	47	29%
MAVO	37	22%

¹³ The full questionnaires can be read in appendix 2 and 3.

¹⁴ The results of the questionnaire (raw and structured) can be read in appendices 4 t/m 7.

¹⁵ In this thesis, a person with a migration background is someone from which, either their one of their parents, or the pupils themselves are not born in the Netherlands. This definition is retrieved from Centraal Bureau voor de Statistiek (n.d.-b).

VMBO	41	25%
------	----	-----

Table 4: Migration background of the respondents

Migration background?	Pupils	Percentage
Me, my parents and my grandparents are born in the Netherlands	122	74%
One or all grandparents are not born in the Netherlands	19	12%
One or both parents are not born in the Netherlands	18	11%
I was not born in the Netherlands	6	4%

The questionnaire that pupils had to fill in after they played ‘Detectives’ was filled in by 106 pupils. Only 56 pupils filled in both questionnaires, therefore the conclusion on the change in perception of the pupils could only be based on these 56 respondents.

Inclusion and exclusion rights of the data

As mentioned before, research was only conducted on secondary school pupils in the Netherlands and included all classes and all levels of education. Furthermore, I did not do any pre-selection, because the preconditions from Cross Your Borders, already made the selection small. Since not all questionnaires were filled in completely, I could not use all questionnaires. To answer the question if the game changed the attitudes of the pupils, I only used the questionnaires of the pupils that filled in both questionnaires before and after playing ‘Detectives’ completely.

Furthermore, some of the respondents gave answers that were not relevant to the game, took the questionnaire not seriously and filled in things that did not make sense (in relation to the game), or filled in the questionnaire as if it was for the whole Globaland XL project or for a different game. Therefore, these answers are not relevant for the analysis.

4.2 Data collection

This part of the chapter will go deeper into the data collection. It will mention things that went differently than planned before but will also go deeper into some of the obstacles I had to overcome to conduct my research.

The first obstacle was the COVID 19-pandemic. I started my internship at the beginning of February, during this time all secondary schools in the Netherlands were closed, and only online education was provided to pupils. Because of that, Cross Your Borders did not organise any projects during that time. On the 1st of March, secondary schools were allowed to open again. There were, however, still some restrictions (Rijksoverheid, 2021). Because of the 1,5-metre distance rule, schools had to change some things. Some schools decided to split up the classes, other schools chose to have some pupils only come to school for one or two days a week. This created difficulties for Cross Your Borders since they did not have as many projects as they would normally have. Understandably, secondary schools did not want to intervene with their school curricula and benefit from the days the pupils were present at school. Extern organisations, like Cross Your Borders were not as much hired because of that, but also because of the higher risks of COVID 19 infections. If Cross Your Borders was asked to come to a school,

it was mostly for projects of the lower classes (1st-3rd year), since this would then not intervene with the examination of the higher classes.

The first Cross Your Border project was organised at the end of March. The first project I was present on was on April 7th. Due to this, (and because of the restrictions that were still present), I started almost two months later than planned with the first in-class observations, than I had anticipated beforehand. Because of all that, the pre-observations took longer than planned, and I could only start out handing the questionnaires at the beginning of June. Because of that, I did not collect as many questionnaires as I had planned beforehand.

A second obstacle was the tight schedule I had during the project days. As could be seen in the schedule in image 4, there was little time in between each of the games planned. Oftentimes, the questionnaire would intervene with discussions or with the break. The questionnaire before playing 'Detectives', took an average of 5 minutes to fill in, and the questionnaire after around 3 minutes. In total, this means that the explaining and filling in of both questionnaires takes up around 10-15 minutes. Due to this schedule, there was little time left to have individual discussions with the pupils. The response rate of the questionnaires was not as high as I had hoped beforehand. One main reason for this is that pupils were often not very eager to fill in the questionnaire and therefore did not finish the whole questionnaire.

Designing the questionnaire was also difficult. I wanted the questionnaire to include as many questions as possible. I tried to find a balance between open and multiple-choice questions; I prefer open questions, but as it also showed in the results, open questions are often not filled in completely, or pupils stopped the questionnaire after one of the open questions. Furthermore, the questionnaire also should not be too long, because pupils would then not answer all questions. Now, I think it would have been better to leave some of the statements out and to include more in-depth questions to see more of the line of thought of the pupils.

4.3 Validity and reliability

This part of the chapter will go deeper into the validity and reliability of these research methods. This research set-up is valid since the pupils that participated in the questionnaire have a wide range of different characteristics (gender, migration background and education level) However, I did not have as many respondents as I had planned. I planned to conclude this thesis with a conclusion that could be applied to all Dutch secondary school pupils. This is however not possible now, since the questionnaires were filled in by pupils living in the South and East of the Netherlands (as can be seen in image 3), and secondly, the questionnaire was not filled in by pupils in one of the higher classes (3rd-6th year pupils).

Every pupil had to fill in the same questionnaires, at the same time before and after playing 'Detectives'. This makes that the results are also valid and have not been influenced by external factors. One thing that should however be taken into consideration is the role of the interns, including myself. Our role was to inform pupils about migration-related topics, in the most neutral way possible. This, to make pupils form their own opinion. Since each intern is different, they have different ideas, and therefore the game could be played slightly different. The class leaders could have influenced the way in which the pupils perceive people with a migrant or refugee label. Because of that, the game was not played 100% the same in each of the classes.

In the end, this could also lead to a difference in results between the different classes. I think that

More on validity and reliability of the research can be read in chapter 7.

Chapter 5: Education on the people that cross borders - a case study

“It is strange; everyone states ‘they’ are taking our jobs. But often ‘they’ take the jobs that ‘we’ do not even want.”

The quote above was stated by one pupil during the Globaland XL programme. This quote shows that pupils are often influenced by the opinions of others and that education plays an important role in shaping their opinions.

In this chapter the results of the case study done at Cross Your Borders will be discussed. The results in this chapter are based on literature research, observations, and questionnaires. This chapter is structured among the sub-questions. The chapter will focus on the knowledge of the pupils before playing Cross Your Borders ‘Detectives’ game. It will focus on the ideas and the possible stereotypical images pupils have about the people that cross borders. Then the chapter will go deeper into the methods that are developed to create awareness about the people that cross borders. It will explain more about the ‘Detectives’ game and will mention some other educational materials on the people that cross borders. The third part of the chapter will show some of the main ideas pupils have about the people with a migrant or refugee label. Before ending this chapter with a summary of the main findings, it will show the change of perception after playing ‘Detectives’ and will also go deeper into the things pupils want to see changed in this game.

5.1 Pupil’s perceptions on the wider world

This sub-question looks at how pupils perceive themselves in the world and shows how pupils talk about migration-related topics. This part of the chapter is based on findings from in-class discussions and the questionnaire that pupils had to fill in before playing ‘Detectives’.

One of the questions that was asked in the questionnaire, was if pupils talk about migration and refugee-related topics often (Q8). An overview of the results of this question can be seen in table 5 below. Most of the pupils (59,4%) stated that they sometimes talk about these topics at school, during lessons. This is not weird, since the pupils mentioned that they had learned most things they know about the people that cross borders in their geography lessons. Most pupils stated, however, that they never talk about these topics at home (58,8%), with friends (80%) or on social media (66,7%). It is however not surprising that pupils do not talk a lot about these topics with friends or at home, since 45% of the pupils indicated that they do not care about talking about the topics refugee and migration. Another 45% of the pupils indicated that they are only a little excited to talk about these topics (Q9).

Table 5: Do you often talk about topics related to migration and refugees? (Q8)

	At school/during lessons		At home		With friends		On social media	
Never	64	38,8%	97	58,8%	132	80%	110	66,7%
Sometimes	98	59,4%	63	38,2%	32	19,3%	50	30,3%
Often	3	1,8%	5	3%	1	0,6%	5	3%
Total	165		165		165		165	

In general, boys stated that they talk less about topics regarding migration and refugees than the girls do (Q8). This could also be linked to the fact that in general, girls like to talk more about migration-related topics than boys do (Q9). Where a little more than half of the girls stated they found talking about these topics a little fun, only a third of the boys feel the same. 52,8% of the boys stated that they do not think about these topics, whereas only 36,4% of the girls stated the same.

There is also a difference between pupils with a migration background and the pupils without one and how often they talk about topics related to migration (Q8). Where around 80% of the pupils stated that they never talk about migration-related topics with friends, only around 67% of the pupils with a migration background stated that they never talk about this with friends. There is also a bigger difference when you look at talking about these topics on social media. Where again around 70% of the pupils without a migration background state that they never talk about migration-related topics on social media, only 40% of the pupils with a migration background stated the same.

Even though pupils with a migration background talk about migration-related topics. There are still many pupils that do not. This might be caused by the fact that they do not always feel comfortable talking about it. During one of the projects, two Syrian boys told their class some things about their experience when they moved from Syria to the Netherlands. During the break, the teacher asked them more about what it is like for them to talk and think about this. They both said it makes them sad to talk about it ¹⁶. This shows that pupils with a refugee background do not always feel comfortable talking about these topics.

Since pupils do not often talk or do not like to talk about migration-related topics, the results show that they are not very knowledgeable about these topics. In one of the questions, pupils had to indicate how many of the 79 million refugees worldwide arrived in Europe (Q22) (Vluchtelingenwerk Nederland, 2020). The results of that question can be seen in table 6. As can be seen, the answers of the pupils were very spread out. The average answer was that around 44,9 million refugees had arrived in Europe. In reality, there were only 675,670 asylum applications in the European Union in 2019¹⁷ (Vluchtelingenwerk Nederland, 2020).

Table 6: How many refugees arrive in Europe? (Q22)

How many refugees arrive in Europe	Number of pupils	Percentage
<9 million	11	8%
10-19 million	4	2,9%
20-29 million	14	10,1%
30-39 million	18	13%
40-49 million	16	11,6%
50-59 million	32	23%
60-69 million	25	18%
70-79 million	18	13%

¹⁶ Observation Montessori College

¹⁷ These numbers are from 2019. During my internship, this was the most recent data available, therefore these numbers are used here.

In one of the in-class discussions, it is mentioned that most of the refugees stay within their own country or go to a neighbouring country. This surprised a lot of pupils¹⁸. Pupils came up with several reasons why this could be the case. First, the dangerous routes refugees must take in order to arrive in Europe¹⁹. Secondly, they said that it might be too expensive to come to Europe. Thirdly, pupils thought that refugees preferred to stay close to their homes, their family and friends to return home if that was possible again ²⁰.

Lastly, pupils feel that they stand far away from the refugee experience. After playing 'Terugblik', some pupils stated that they could not imagine that something like that, fleeing from home, to hear shooting, and leaving your parents behind, could happen to them²¹. More about this can be read further in this chapter.

5.2 Methods to create awareness and sensitivity about the people that cross borders

The second sub-question is about what educational materials are available to develop awareness and sensitivity about the people that cross borders. One of the most important types of education to develop awareness is citizenship education. As mentioned in chapter three, all secondary schools in the Netherlands are mandatory to provide this type of education to their pupils. Schools are, however, free to organise this in however they want. Education on migration and refugees can be part of this citizenship education.

In the Netherlands (but also in Belgium), Cross Your Borders is one of the external organisations that provides citizenship education to secondary school pupils. This section will first go deeper into education on refugees in the Netherlands in general. After that, it will go deeper into the Cross Your Borders game about refugees, 'Detectives'.

5.2.1 Education on the people with a refugee label in general

Citizenship education is one way of educating secondary school pupils about the world, as mentioned earlier, education on the people that cross borders is included. In the general geography curricula of secondary schools in the Netherlands, there are some mandatory learning outcomes regarding refugees and migration.

One of the learning outcomes for lower classes in all education levels is that pupils need to learn to describe migration processes. It depends, per level, how elaborate these processes should be elaborated upon. Furthermore, pupils should be made aware of the cultural diversity in their environment and in the world (Nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling, 2015). One of the learning outcomes for the higher classes HAVO and VWO is that pupils must be able to describe and explain global migration processes and the most the noteworthy changes since the 1980s. Furthermore, pupils should be made aware of their role in their environment and in the world. Pupils must think critically about society now and, in the future. Pupils should also be aware of the cultural diversity in their environment and in the world (Nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling, 2021). There is nothing specific about refugees in the national geography curricula.

¹⁸ Observations Commanderij College and Montessori College

¹⁹ Observation Commanderij College

²⁰ Observation Montessori College

²¹ Observation Montessori College

Next to Cross Your Borders, there are other external organizations that are involved in providing education about refugees and migrants in the Netherlands. One of the organisations that is involved with this is first, VluchtelingenWerk Nederland. VluchtelingenWerk provides a few education packages. These packages include a guest lesson. In this lesson, a refugee talks about his or her experience; about what it was like to leave their home country how they are received in the Netherlands. Another education package teaches pupils more about reasons for people to leave their homes, more about war, oppression and fleeing (Vluchtelingenwerk Nederland, n.d.).

A second organisation that is involved with this is Amnesty International. Amnesty International provides guest lessons on topics related to human rights violations. These guest lessons can involve topics like what it is like for children to flee, or more on the 'refugee crisis' in Europe (Amnesty International, n.d.). Furthermore, many more organisations that provide online tips or lessons that teachers can use to create their own lessons on the people that cross borders. A few examples are UNHCR Nederland (n.d.) and Verhaal van mijn vlucht (n.d.).

The educational texts and materials that these organizations use are often created to influence the beliefs of pupils. In these texts, the reasons for people with a refugee label to leave their homes are often misunderstood and underrepresented (Strekalova-Hughes, 2019). Reasons for people to leave their homes are complex in legal, cultural, social, historical, economic and political ways. Teachers must support the pupils with unravelling these complex reasons. In many texts only challenges at home, like war or a broken family structure, like the death of a family member are provided as reasons to leave home.

An example is that in most stories the reasons for a conflict, that causes people to flee, is invisible. It is stated that a country has always been at war. This might create an assumption that these conflicts happen for no reason, and that these things simply just happen in 'those' countries (Strekalova-Hughes, 2019). When teachers do not know a lot about migrant communities, they can act on stereotypes of the people that cross borders (Quaynor & Murillo, 2018).

5.2.2 Detectives

The refugee-themed game Cross Your Borders has developed is called 'Detectives'. In this part of the chapter, more about the game will be explained, it will focus on the way the game is structured and its learning outcomes.

Detectives is part of the Globaland and Globaland XL programme, in which pupils learn how to govern a country. With each game, pupils can earn Globa's (which is the currency of their imaginary country) and invest this in government departments to develop their country. 'Detectives' is a combination of the board games Party & Co, Pictionary and Cluedo. At the start of the game, Detective de Vlucht explains that a family had to flee their home country, and during that flight, one family member died. The pupils have to figure out, who died, what the death cause is and where the person has died. The game consists of three main game rounds. In between these rounds, pupils have a chance to guess who died, because of what and where it happened.

One of Detectives' aims is to teach pupils why people flee their homes and secondly what happens during a flight. It is taught that refugees must leave everything behind and often have a dangerous trip. Next to that, the game aims to show how big the refugee problem is and what we in the Netherlands have to do with it.

Image 5: Picture of 'Teken het'

Detectives starts with a short introductory video in which Detective de Vlucht explains what the game is about. He explains that he met a family when he was on safari. Now there is a drought in the country of this family; their well is empty, their harvest has failed, and goats have died due to dehydration. The family does not have any food or money, and therefore has no other choice than to leave their home in search of a better place to stay.

The first game round is based on the game Pictionary. Pupils must draw different reasons for people to leave their country, their classmates have to guess what it is. The reasons mentioned here are war, flooding, poverty, religion, opinion/freedom of speech, drought and sexuality. In image 5 you can see a picture of the game²².

The second game round is called 'Terugblik' (Flashback). The pupils see a short video in which a refugee tells a story about why and how he fled his country. My interpretation of the aim of this game is to show that each refugee has their own story. It shows the pupils that refugees leave their homes, because it is no longer safe to stay, and not simply because they want to. This game is followed by a debrief discussion where pupils were asked to define what a refugee is, how many refugees they think are in the world, and how many of those refugees eventually come to Europe. It is then also asked if any of the pupils know a refugee. This question is asked to try to connect more to the lived world of the pupils.

In the last game round, a refugee-themed memory game is played. This game features some refugee-related concepts like food aid, refugee camp and refugee stream. This memory game is provided for three different levels of difficulty. The second and third memory game, include some Q&A memory cards. An example of a Q&A on these cards is Q: "How many people live in the biggest refugee camp in the world?" A: "500,000".

Detectives ends with a concluding in-class discussion. The pupils are asked what they have learned from the game. It is also again highlighted that refugees do not simply leave their homes, family and friends to go to a foreign country because they want to. Besides that, it is also highlighted that the move to another country can be very dangerous. It is explained to the pupils that it is important to help refugees that arrive in the Netherlands.

Humanitarian narrative present in 'Detectives'

The humanitarian narrative, as talked about in chapter 3, and under 5.2.1, is also present in Detectives. This narrative causes that people with a migrant and a refugee label are seen as two separate labels. Moreover, due to this narrative, people with a refugee label are defined

²² Picture retrieved from Cross Your Borders (n.d.-b).

by their refugee background rather than other experiences. Below, I will name a few examples in which this narrative becomes present.

A first example is the discussion questions that are asked after 'Terugblik' is played. The question 'Who knows a refugee?' can create a fetishization around the people with a refugee label. The answers from the pupils also showed this; often, pupils did not know a person that fled their country personally, and often the only thing they knew about a person is he/she has fled a country. This results in that the people that fled their homes are seen as only a person with the refugee label and their personal and cultural background and experiences are not acknowledged. This reinforces the idea that refugees are only defined by the refugee experience.

Furthermore, in 'Terugblik', a person with a refugee label talks about how he fled the country. Since he only talks about his flight, and not about other things that define him, like his hobbies or cultural background. This again reinforces the idea that refugees are only defined by their refugee experiences. Moreover, it can be difficult for pupils to relate to him. Pupils also have mentioned that they found it difficult to believe that something like that would happen to them²³, which also shows that pupils have difficulty with identifying themselves with the person telling the story. Adding to that is that interns are encouraged to show compassion and say that the story of this boy is not something normal and is something you should feel sorry for. This again reinforces the humanitarian narrative, that people with a refugee label are poor people that we should help.

Lastly, it is problematic that the fact that someone died during their flight is used as a fun game element, while it is a reality for many people that try to reach Europe each day.

5.3 Ideas about the people that cross borders

This section will show what ideas secondary school pupils have about the people with a migration or refugee label. The results in this part of the chapter are mainly based on the results of the questionnaire that pupils had to fill in before playing 'Detectives'. This question focuses on the ideas pupils have about these labels and the difference between the two labels.

5.3.1 Difference between the people with a migrant label and the people with a refugee label

81% of the pupils stated that they do not think a migrant and a refugee are the same (Q10). This also followed from the observations done in one of the projects²⁴. Remarkable here is that there is a difference between the pupils with a migration background and pupils without one. Where 85,2% of pupils without a migration background stated, 'not true', only 66,7% of the pupils without a migration background stated this.

This difference is also seen in level of education, where pupils from VWO stated similar to the general 81% with 'not true'. HAVO pupils mentioned in 93,6% of the times with 'not true', and only 70,3% of the MAVO and 67,5% of the VMBO pupils stated, 'not true'.

²³ Observation Montessori College

²⁴ Observation Commanderij College.

To the pupils that stated that a refugee and a migrant are not the same, it was asked to explain the difference between a migrant and a refugee (Q11). In table 7, I identified the binaries that were most present in explaining the difference between the labels. 51% of the answers were based on a 'flee' versus 'move' narrative, 24% of the answers were based on a 'forced' versus 'free will' narrative. More binaries can be seen in the table below.

Table 7: 'Refugee' versus 'Migrant' narratives (Q11)

Narrative	Times present	
'Safety' versus 'work'	20	20,8%
'Forced' versus 'free will'	23	24,0%
'Flee' versus 'move'	49	51,0%
'poor' versus 'rich'	1	1,0%
'Illegal' versus 'legal'	3	3,1%
Totaal	96	

All pupils were also asked to indicate reasons for migrants and refugees to leave their homes. The results can be seen in tables 8 and 9 ²⁵. The most mentioned reason for a refugee to leave home was because of war. The main reason for migrants to leave their homes is for work or for family reasons. This reinforces and confirms the 'forced' versus 'free will' narrative, and the 'safety' versus 'work' narrative that was mentioned above and in table 7. It shows that the labels, migrant and refugee are seen as separate.

Table 8: Reasons for refugees to leave their home (Q12)

Reasons to leave	Number	Percentage
War	134	75,7%
Not safe	12	6,8%
Poverty	4	2,3%
Drought	4	2,3%
Unemployment	3	1,7%
Economic problems/circumstances	3	1,7%
Famine/no food	2	1,1%
Political situation	2	1,1%
Dehydration	2	1,1%

Table 9: Reasons for migrants to leave their home (Q13)

Reasons to leave	Number	Percentage
Work/no work	55	35,5%
Family	20	12,9%
War	11	7,1%
A better job	8	5,2%
Money	7	4,2%
Moving	7	4,2%

²⁵ These tables only show the answers that were given more than once. The full overview can be seen in appendices 4 and 5.

Low or higher salary	6	3,9%
Just because	5	3,2%
Not safe in their own country	4	2,6%
School or studies	3	1,9%
New job	3	1,9%
The weather	3	1,9%
To start over	2	1,3%
Partner abroad	2	1,3%
Own country is not fun	2	1,3%
Better future	2	1,3%

Remarkable here is that 19% of the pupils, stated 'true' to the statement 'A refugee and a migrant are the same' (Q10), while 66% of these pupils have stated different reasons for refugees and migrants to leave their homes. This indicates that this group does not actually view these two labels as the same.

Adding to Q10, there were some other statements that could indicate if pupils see refugees and migrants as the same, or as different (Q18 & Q19). The results of these statements can be seen in tables 10 and 11 below. 94,2% of the pupils stated, 'not true' to the statement 'If you are rich, you can never become a refugee' (Q18). Fewer boys (89,6%) stated 'not true' to this statement, whereas a little more of the girls (98,8%) stated 'not true'. Remarkable is that 100% of the VMBO stated 'not true' to the statement, whereas MAVO (86,5%) pupils, which is a little less than the average of all pupils. To the statement 'If you are rich, you can never become a migrant' (Q19), 92,2% of the pupils stated, 'not true'. There is a difference in level of education, VWO (90%), HAVO (87,2%), and MAVO (86,5%) pupils, they stated a little less not true to this statement than then the average.

As can be seen, there is a slight difference between the two statements. This means that to determine if someone has the refugee or the migrant label is by these pupils not determined on basis of money, or how rich or poor a person is.

Table 10: If you are rich, you can never become refugee (Q18)

Answer	Number of pupils	Percentage
True	9	5,8%
Not true	145	94,2%
Total	154	

Table 11: If you are rich, you can never become a migrant (Q19)

Answer	Number of pupils	Percentage
True	12	7,8%
Not true	141	92,2%
Total	153	

Table 12 shows the results of the statement 'Refugees are always poor' (Q20). This statement is similar to Q18, only formulated a little differently. Stating 'true' to the statement 'If you are rich, you can never become a refugee', means, or indirectly indicates, that refugees are always

poor. The results of these questions should therefore be similar. This is however not the case. Where 5,8% of the pupils stated 'True' to Q18, 11,7% stated 'True' to Q20. This means that more pupils view people with a refugee label as poor, rather than not rich.

Table 12: Refugees are always poor (Q20)

Answer	Number of pupils	
True	18	11,7%
Not true	136	88,3%
Total	154	

5.3.2 Other ideas about the people that cross borders

This section goes deeper into some of the other ideas pupils have about people with a migrant or refugee label.

To the statement, 'People always have a choice to leave their country' (Q14), 23,4% of the pupils stated that this was true. Worth mentioning here is that little more of the boys (28,5%) stated 'true' to this statement, whereas there were fewer girls that did the same (19%). Furthermore, the higher education levels (VWO (20%) and HAVO (18%)), both had a higher share of pupils that stated 'true', than the lower levels of education (MAVO (29%) and VMBO (26%) did.

Related to this statement, is the statement "All people that choose to leave their home have an easy trip" (Q17). 89,5% of the pupils stated that they did not have an easy trip. Breaking this down between each of the characteristics shows that 14,6% of the girls and 4,5% of the boys stated that they thought that this was 'true'.

To the statement 'All refugees that want to come to the Netherlands must be able to stay here' (Q15), around 60,5% of the pupils stated 'yes'. There was however a difference between boys and girls, around 70% of the girls stated 'yes', when there were only around 47% of the boys that stated the same. To the statement 'All migrants that want to come to the Netherlands, must be able to stay here' (Q16), around 57,1% of the pupils stated 'yes'. Here again, fewer boys (52,2%), and more girls (59%) stated the same. Furthermore, there is also a slight difference between the pupils with a migration background and the pupils without one. Pupils with a migration background stated in 53,7% of the cases 'yes', whereas 58,4% of the pupils without one stated 'yes'.

As can be seen, there is only a small difference in attitude towards people with a refugee label and the ones with a migrant label, when looking if they are being welcomed to stay in the Netherlands (Q15 & Q16). Meaning that there is not significant proof that there is a difference between prejudice or restrictive views towards the people with a migrant label and the people with a refugee label.

Around one-third of the pupils stated that they think that most refugees are Muslim (Q21). The top 5 countries, pupils think most refugees that arrive in Europe come from (Q23) can be seen in table 13. This table shows that most pupils think that most refugees come from Syria, followed up by Iraq and Iran. One pupil even stated in the questionnaire, 'I don't know the name of the country, but they are Muslim'. This might be contradicting since the majority of the pupils stated that most refugees come from an Islamic country, but only one-third of the

pupils stated that most refugees are Muslim. Furthermore, around 67% of the pupils answered that most refugees arrive by boat in Europe, the second answer is that most refugees arrive by foot.

Table 13: Which country do most refugees come from when they arrive in Europe? (Q23)

Country	Times mentioned
Syria	83
Iraq	19
Iran	8
Morocco	7
Africa	7

Some of the statements could be used to test some of the research findings of previous studies like mentioned in chapter 2. One of them is that people that overestimate the share of immigrants in their country, often tend to have more restrictive views towards migration (European Commission, n.d.-b). To see if this was also true among the secondary school pupils, statements Q15 and Q22 are compared. The result of this can be seen in table 14 below. On average, the people who estimated the number of refugees arriving in Europe, lower than the average estimation, were less restrictive (answered 'yes' in Q15), than the people who estimated more than the average.

Table 14: Does an overestimation of refugees create more restrictive views?

Less than average (<44,9 million)			
	Yes	34	65%
	No	18	35%
More than average (>44,9 million)			
	Yes	50	58%
	No	35	41%

Another relation that might be present is the anti-Muslim sentiment. For this I compared the results from Q15 'All refugees that want to come to the Netherlands should be able to stay here' and Q21 'Most refugees are Muslim'. The results of this can be seen in table 15. If there is an anti-Muslim sentiment present among pupils, the pupils that stated 'true' to statement Q21, would state 'no' to statement Q15 and the other way around. There is not a significant anti-Muslim sentiment present among Dutch secondary school pupils. 45,8% of the pupils that stated that most refugees are Muslim, said they are not all welcome to stay, whereas 54,2% stated that most refugees are Muslim, stated that they can stay in the Netherlands.

Table 15: Anti-muslim sentiment?

	Q21			
Q15	True		Not true	
Yes	26	54,2%	66	63,5%
No	22	45,8%	38	36,5%

5.4 Case study of 'Detectives'

This part of the chapter focuses on the things pupils have learned and attitude change after 'Detectives' was played. In chapter 8, some recommendations I have for Cross Your Borders can be read.

5.4.1 Perception change after playing 'Detectives'

This part focuses on the perception change of the pupils after they had played 'Detectives'. The results of this part are based on the 56 respondents that both filled in the complete questionnaire before and after they had played 'Detectives'.

Around 75% of the pupils stated that their opinion about refugees has not changed after they played 'Detectives' (Q9). Some things that the other 25% of the pupils mentioned that they had learned, and therefore changed their opinion, is that they are now more aware of the difficult things refugees go through and that their respect for them has grown. Contradicting is that 22 of the 56 pupils stated that they changed their opinion about refugees after playing 'Detectives' but did not change their answers to the statements that are discussed below.

Table 16 shows the change in answers before and after playing 'Detectives', to the statement 'Refugees and migrants are the same' (Q10&Q10). After the game was played, game, 6 more pupils (10,7%) stated 'Not true' to this statement. This statement had the biggest change answers before and after playing 'Detectives'.

Table 16: Change 'Refugees and migrants are the same'

Before playing Detectives			
Q10	True	14	
	Not True	42	
After playing Detectives			
Q10	True	8	
	Not True	48	
		Change	6 true → not true

Pupils that had answered 'not true' to the previous question were then again asked to state the difference between migrants and refugees (Q11). The binary that became clear in the questionnaire after playing 'Detectives', can be seen in table 17 below. The narratives are similar to the narratives that were present before 'Detectives' was played.

Table 17: 'Refugee' versus 'migrant' narratives after playing 'Detectives' (Q11)

Narrative	Times present	
'Safety' versus 'work'	9	26,5%
'Forced' versus 'free will'	10	29,4%
'Flee' versus 'move'	15	44,1%
Totaal	34	

In this questionnaire, it was again asked what reasons are for refugees (Q12) and migrants (Q13) are to leave their homes. The results of these statements can be seen in tables 18 and

19 below. Again, the pupils stated that the main reason for refugees to leave their homes is due to war, and for migrants, it is due to work. Worth mentioning here is that the second most mentioned reason for migrants to leave home is also war. This is contradicting with Q10, which stated that migrants and refugees are seen as different from each other. It shows that the reasons for leaving home do not explain the difference between these labels.

Table 18: Reasons for a refugee to leave their country (Q12)

Reasons to leave	Number	Percentage
War	47	71,2%
Poverty	2	3%
Political reasons	2	3%
Sexuality	2	3%
Drought	2	3%

Table 19: Reasons for a migrant to leave their country (Q13)

Reasons to leave	Number	Percentage
Work	17	31,5%
War	7	13%
Family	7	13%
Money/ to make more money	4	7,4%
Poverty	3	5,6%
Low salary	2	3,7%
To start over/to start a new live	2	3,7%
For a better job	2	3,7%

Tables 20-26 below, show the changes in answers to the statements that were asked both before and after playing 'Detectives'. Interesting to mention here is that statement 'All migrants that want to come to the Netherlands, must be able to stay here' (Q16) has an equal divide between 'yes' and 'no' and this does not change after the pupils have played the game.

There was a change to the statement 'All refugees that want to come to the Netherlands, should be able to stay here' (Q15). After playing the game only one more pupil stated 'yes'. This is not a significant change upon which a conclusion can be based upon.

Next to Q10, there was also a bigger change in answers to the statement 'People always have the choice to leave their country' (Q14). The results can be seen in table 20. After playing the game, six more pupils stated 'true', in comparison to before playing the game.

Table 20: Change 'People always have a choice to leave their country'

Before playing Detectives			
Q14	True	12	
	Not True	44	
After playing Detectives			
Q14	True	18	
	Not True	38	

		Change	6 not true → true
--	--	---------------	-------------------

Table 21: Change 'All refugees that want to come to the Netherlands, should be able to stay here'

Before playing Detectives			
Q15	Yes	24	
	No	32	
After playing Detectives			
Q15	Yes	25	
	No	31	
		Change	1 no → yes

Table 22: Change 'All migrants that want to come to the Netherlands, must be able to stay here'

Before playing Detectives			
Q16	True	28	
	Not True	28	
After playing Detectives			
Q16	True	28	
	Not True	28	
		Change	none

Table 23: Change 'People that choose to leave their country, usually have an easy trip'

Before playing Detectives			
Q17	True	1	
	Not True	55	
After playing Detectives			
Q17	True	4	
	Not True	52	
		Change	3 not true → true

Table 24: Change 'When you are rich, you can never become a refugee'

Before playing Detectives			
Q18	True	2	
	Not True	53	
After playing Detectives			
Q18	True	5	
	Not True	50	
		Change	3 not true → true

Table 25: Change 'When you are rich, you can never become a migrant'

Before playing Detectives			
Q19	True	4	
	Not True	52	
After playing Detectives			
Q19	True	5	

	Not True	51	
		Change	1 not true → true

Table 26: Change 'Most refugees are Muslim'

Before playing Detectives			
Q20	True	18	
	Not True	38	
After playing Detectives			
Q20	True	17	
	Not True	39	
		Change	1 true → not true

There were also other changes in the statements, but these were slightly less significant than the ones mentioned above. After playing the game, three more pupils stated 'true' to the statement 'People that choose to leave their country, usually have an easy trip' (Q17), as can be seen in table 23. In table 24 can be seen that three more pupils stated 'true' to the statement 'When you are rich, you can never become a refugee' (Q18). Table 25 shows that only one pupil changed their answer to 'true' to the statement 'When you are rich, you can never become a migrant' (Q19). Furthermore, only one pupil changed their answer to 'not true', to the statement 'Most refugees are Muslim' (Q20). This can be seen in table 26.

5.4.2 Pupils' opinion about 'Detectives'

In order to provide a recommendation to Cross Your Borders about how they could improve 'Detectives', it is also important to include the pupils' opinion about 'Detectives'. This part of the chapter will do this by using the results of the questionnaire, but also some of the in-class discussions, that took place after playing 'Detectives'.

53,1% (51 pupils) of the pupils stated that they had learned something new after they had played the game (Q6). Things they have learned are more about refugees (9 pupils), more about the difficult journey refugees often have (3 pupils), and how refugees flee their country (3 pupils). One pupil also mentioned that he learned that the statement that 'migrants and refugees take all our jobs' that many people use is not true. He said that he never thought or heard about the idea that migrants might do jobs, Dutch people might not want to do²⁶.

68,4% of the pupils stated that somethings that was taught in the game, that they already knew (Q7). 6 pupils mentioned there were not a lot of things that they knew, while at the same time 6 pupils mentioned that there were a lot of things that they already knew, this is a little contradicting. Furthermore, pupils have stated that they already knew about boats (3 pupils), the reasons to flee a country (2 pupils), about poor people (2 pupils), and what refugees are (2 pupils). 10,8% of the pupils stated that there were some things that they wanted to know more about or missed in this game. Almost half of the pupils mentioned that they did not learn something new after playing 'Detectives'.

²⁶ Observation Raayland College

The answers to the question ‘What do you like most about the game?’ (Q3), can be seen in table 27 below. The things pupils liked most were guessing who died, and the games, in particular ‘Teken het’.

Table 27: What did you like most about the game, and must not change? (Q3)

What is something you liked	Times mentioned
Guessing who died	14
The games	13
Drawing (Teken het)	10
Everything	8
Memory game	7
The movie (Terugblik)	5

The things pupils disliked most about the game (Q4), can be seen in table 28. One thing that stood out is that the memory game was disliked by a lot of pupils (19 pupils). Pupils mentioned that the memory game was too short, and that not each group had the same number of turns²⁷. Furthermore, it was mentioned by one first-year class that they thought the things they had to draw during ‘Teken het!’ were too difficult²⁸. These pupils also mentioned that they thought ‘Terugblik’ had too many words to remember. However, they stated that they had learned a lot from this specific game²⁹.

Table 28: What did you dislike most about the game? (Q4)

What is something you disliked	Times mentioned
Memory game	19
It took a long time, you had to wait often	5
It was difficult to guess who died	5
Terugblik!	5
Teken het!	4
That we weren’t good at the games	3
Short time with memory	2
Videoclips	2
Videoclips of Detective de Vlucht	2

Contradicting is that some of the things that were mentioned by the pupils as something they liked, others did not like. This shows that his answer is very context and person dependent. A few examples are the memory game or ‘Teken het!’. There are, however, significant differences in times mentioned in most liked and most disliked about the game.

Some of the things pupils mentioned that Cross Your Borders could do to improve ‘Detectives’ can be seen in table 29. One thing that was stated most was that Cross Your Borders could include more games.

²⁷ Observation Raayland College

²⁸ Observation Raayland College

²⁹ Observation Raayland College

Table 29: What could we change to make Detectives more fun? (Q5)

Something we could change about the game	Times mentioned
Less words at Terugblik	2
Longer time with memory	7
More games	11
Better clues and tips	5
Leave out memory	5
Less videos	3
More action	2

Only 10 pupils stated that they missed something in the game and would like to know more about a topic. The things mentioned are, an explanation of the tips at the end, a puzzle, more about refugee camps, more on running for your life, the journey refugees take and how people live.

5.5 Summary

This chapter has shown that in general Dutch secondary school pupils do not know a lot about the people that cross borders, for example, the number of refugees arriving in Europe or where most refugees go. This can be related to the fact that pupils also do not like to talk about migration-related topics. When they talk about these topics it is often in geography lessons. Furthermore, pupils with a migration background often do not feel comfortable talking about their experiences. A result of this could be that pupils find it hard to identify themselves with persons with a refugee experience.

Citizenship education is one form of education that is mandatory in the Netherlands. Citizenship education is about teaching about global issues in the world. One of the topics citizenship education teaches about is migration and refugees. One of the organisations that are involved with providing citizenship education is Cross Your Borders. One of their games, 'Detectives' is about refugees. It teaches reasons for people to leave their homes and show what it is like for people to leave their homes. Next to Cross Your Borders there are several other providers of educational materials on the people with a refugee label. This is important since there is nothing about refugees in geography curricula. A lot of this education about the people with a refugee label is developed among a humanitarian narrative. Among other things, this humanitarian narrative creates that pupil will define people with a refugee label, only by their refugee experience, rather than their individual background.

People with a migrant and people with a refugee label are by most pupils not perceived as the same by the secondary school pupils. Different narratives that become present when pupils explain the difference between the two labels are 'flee' versus 'move', 'forced' versus 'free will', and 'safety' versus 'work'. Furthermore, pupils have identified several reasons for people with a migrant and refugee label to leave home. People with a refugee label leave their homes due to war, and people with a migrant label leave their homes due to work or family. There are also differences in what pupils think about the reasons for people to leave home. For people with a refugee label, pupils think that they leave home due to war. People with a migrant label are thought of to leave home due to work or family.

Most of the pupils think that people do not always have a choice to leave their homes. When they leave their homes, pupils think that most of them do not have an easy trip. The results also show a difference in restrictive views between boys and girls. In general, girls are less restrictive in their views towards the people with a refugee and migrant label than boys are. This could be explained by the fact that girls do more often talk about migration-related topics, and therefore know more about it. There is not a significant difference in attitude towards migrants or refugees.

Most of the pupils stated that most refugees come from an Islamic country, but only one-third stated that most refugees are Muslim. There is not a significant anti-Muslim sentiment present among Dutch secondary school pupils. Furthermore, pupils think that most refugees arrive in Europe by boat or foot. Also, on average, the people who estimated the number of refugees arriving in Europe, lower than the average estimation, were less restrictive in their views than the pupils who estimated more than the average.

After playing, 'Detectives' 75% of the pupils stated that they did not change their opinion about the people that cross borders. This can also be seen in the fact that there is not a significant change in answers to the statements. The biggest change could be seen in the statement 'A refugee and migrant are the same. here six more pupils stated, 'not true'. Furthermore, six pupils also changed their answer to 'true' to the statement, 'People always have the choice to leave their country'. When explaining the reasons for migrants and refugees to leave home, pupils stated that both labels leave their homes due to war. This shows that the reasons for leaving home do not always explain the difference between these labels.

A slight majority of the pupils stated that they have learned things from the 'Detectives' game. The majority of the pupils also stated that the game included some things that they already knew, and only a small number of pupils stated that there were topics in the game that they would like to know more about. The thing most pupils liked the most about the game was to guess who died. The most disliked thing was the memory game. Pupils mentioned that if they could name a thing that CYB could do that would improve the 'Detectives', was to include even more games.

Chapter 6: Conclusion

This thesis has sought to answer the research question: *“How do educational games produce a heightened awareness and sensitivity about the people that cross borders amongst secondary school pupils in the Netherlands?”*. Four sub-questions have helped to formulate an answer to this question. This chapter combines the findings of the observations and questionnaires, as could be read in chapter 5, and the theoretical findings and framework as could be read in chapter 2.

6.1 Pupil’s perceptions on the world around them

From the questionnaire followed that secondary school pupils are not that interested to talk about topics regarding migration and refugees. A vast majority stated that they never talk about these topics with friends. When they do talk about these subjects it is usually in the classroom, during lessons. Also, in the research, I found that in general, girls are more interested to talk about migration-related topics than boys are. This could be explained by several things; like mentioned in the theoretical chapter, children often will change their attitude to what they think the ingroup attitude is and will therefore not speak out if they think their opinion differs from the in-group attitude. Boys might think other boys do not like to talk about migration-related topics, they might say they do not like to talk about these topics. Furthermore, like could be read in chapter 2, parents can influence the way their children think about the people that cross borders in three ways, they can actively communicate their opinion, they can openly discriminate the outgroup, or discriminate unconsciously (Meeusen & Dhont, 2015 in (Gönültaş & Mulvey, 2019)). If parents do not talk about these topics at home, pupils might also not talk about these topics with friends, because they do not know a lot about them. It is however important for pupils to talk about migration-related topics with their parents and peers since they both play an important role in the forming of attitude among secondary school pupils.

The research also showed that pupils with a migration background talk more often about migration-related topics on social media than pupils without a migration background. Some pupils with a migration background themselves stated that they do not talk often about migration, since they do not feel comfortable talking about it. Furthermore, around one-third of all pupils talk sometimes about migration-related topics online. This might be problematic since a lot of information that can be found online could be labelled as fake news. Furthermore, like mentioned in chapter 2, Ohme (2021) found that attitudes that are close to someone’s social identity can be created and sustained through this frequent media use. Education is an important source to teach pupils how to distinguish fake news from reliable news sources (White, 2020), about which more can be read under 6.2.

This research also found that pupils vastly overestimate the number of refugees that had arrived in Europe. Where the average guess of pupils was 44.9 million refugees, there were only 675,670 asylum applications in the European Union in 2019. Furthermore, many pupils were surprised that most people with a refugee label often stayed within their own region. This is in line with research in the United Kingdom in 2015, where there was also a large gap between the perceived number and real number of migrants (Taylor, 2015). The overestimation of the number of migrants/refugees can cause anxiety and can cause negative

attitudes towards the people that cross borders. This is problematic since the anxiety is then based on numbers that are not true.

6.2 Methods to develop awareness and sensitivity about the people that cross borders

Like mentioned, there are several methods developed that can create awareness and sensitivity among secondary school pupils about the people that cross borders. The general geography curricula for secondary schools include learning objectives regarding migration, there is however not anything specific on the people with a refugee label in it. Some of the learning objectives mentioned include describing the worldwide migration processes, becoming aware of cultural diversity in pupils environment, and thinking more critically about the direction society is taking in the present and in the future.

Since 2006, secondary schools in the Netherlands are mandated to teach citizenship education to their pupils. Schools can thereby determine themselves in which way they want to organise it. Therefore, there is still room for improvement. The Dutch council of education has outed their doubts on whether Dutch youth knows enough about constitutional state and politics (Van der Zalm & Groenewoud, 2021). Cross Your Borders offers projects for secondary schools that help them to fill in this mandatory citizenship education. One of the educational games that Cross Your Borders provides is 'Detectives'.

Like many other external organisations³⁰ that provide education on people with a refugee label, Cross Your Borders uses labels to bring over their message to their receivers. Referring back to the four functions of frames, as defined by Entman (1993), CYB's frames serve two out of these four functions. Firstly, the frames Cross Your Borders uses diagnose causes. The game explains several reasons for people to leave/flee their homes. Secondly, Cross Your Borders suggests a solution. Pupils should be more welcoming to the people with a refugee label and help them to build up a new life in the Netherlands.

Since Cross Your Borders chose to label the people that cross borders as 'refugees', they emphasize upon the refugee experience and create that their educational material includes a humanitarian narrative. This narrative is used to distinguish the people with a migrant from the people with a refugee label. It creates an objectification of refugees; it reinforces the idea that people with a refugee label are only defined by their refugee experience and not by their personal background or other experiences. The humanitarian narrative usually simplifies the reasons for people to leave homes, CYB does not. However, the background and causes, or the influence of the Netherlands in these problems, is not highlighted.

Due to the objectification of people with a refugee label, and the fact that little is known about their personal backgrounds. Pupils find it difficult to identify themselves with the and feel that they stand far away from the refugee experience. Some pupils stated that they could not imagine what it must be like to flee from home and leave your parents behind. Pupils however did not state whether this was due to the political/economic situation in the Netherlands, or for other reasons. Secondly, talking about a 'refugee', can make the pupils with a refugee experience feel awkward talking about their experience. In the discussion after 'Terugblik', the

³⁰ Some of the other external organization that offer education on refugees are mentioned under 5.2.

question 'Does anyone know a refugee?' is asked. This shows that the people with a refugee experience as different from the pupils without one. Where pupils might have always felt as if they belonged to the same ingroup this simple question creates an immediate distinction. This can be seen as a form of othering, about which more can be read below.

As mentioned in chapter 2, the labels that are used can be problematic, since language can have meaning behind the words used. The labels that are used can have real implications for the people that are being labelled. The labelling of the other as 'the refugee', makes that 'they' are seen as different from the pupils. In its turn, this can create that the others (people with a refugee label) are seen as different from the norm, and therefore not as natural members of the community. Othering can be seen as a form of orientalism. 'We', the West are seen as the ones that need to provide shelter for the people from the 'Orient' that flee their country.

6.3 Ideas about the people with a refugee or migrant label

One of the main findings in this research is that the secondary school pupils see the labels 'migrant' and 'refugee' as two separate labels. The main binaries that were present in identifying the difference between people with a migrant and refugee label, were the narratives 'flee' versus 'move' and 'forced' versus 'free will'. This is in line with the binaries as identified in table 1. There it is also shown that pupils feel like the people with a migrant label make rational choices based on economics (work abroad or move to make more money), whereas people with a refugee label are often seen as being forced, and do not have any influence. The results of the questionnaire show that the dichotomy between people with a migrant and a refugee label is not only determined on the basis of whether a person is rich or poor. What is remarkable, is that many pupils stated that had stated that a 'migrant' and a 'refugee' are the same, still stated different reasons for each of the labels to leave home. This distinction between a migrant and a refugee label is also present in European politics. Refugees are to be offered protection and shelter, whereas migrants can easily be sent away, and fall no under refugee protection laws (Sengupta, 2015).

In general, the pupils thought that people do not always have a choice to leave their country. Furthermore, the vast majority (89,5%) of the pupils thought that people that choose to leave their country, do not always have an easy trip. There is not much proof that there is a difference in restrictive views regarding the people with a migrant label and the people with a refugee label. However, there is some proof that girls are in general a little more welcoming towards the people that cross borders than boys are. This can be related to the fact that pupils that have had more education on migration-related topics, tend to have a less restrictive view on immigration (Hainmueller & Hopkins, 2014). Like mentioned, more girls like to talk about refugee-related topics, and therefore maybe know more about it.

The top three countries of origin of the 'refugees' that arrive in the Netherlands, as stated by the pupils are Syria, Iraq and Iran. This reinforces the idea that most people with a refugee label are seen as being Islamic, which around one-third of the pupils indicated in the questionnaire. In reality, Syria, Afghanistan and Venezuela are the top three countries most refugees that arrive in Europe come from (Vluchtelingenwerk Nederland, 2020). Most pupils also stated that most refugees arrive in Europe by boat (66,5%) or on foot (20,7%). These prevailing ideas seem to link strongly to the images pupils have seen online. Just type in 'refugees in Europe' in the

google images search bar, and you get a lot of images of Syrian refugees arriving by boat or on foot in Europe.

The literature in chapter 2 stated that people that overestimate the number of refugees, often have more restrictive views towards the people that cross borders (European Commission, n.d.-b). This is however not true for this research population. The pupils that estimated a lower number of refugees, than the average of 44,9 million, were in general more welcoming towards the people with a refugee label, than pupils that had estimated a higher number of refugees. Furthermore, it was also stated in the literature, that there is a strong anti-Islam sentiment present in European countries, including the Netherlands (Bansak et al., 2016; De Coninck, 2020; Holmes & Castañeda, 2016). This was also not true among this research population of this research. There was no outright anti-Islam sentiment among the secondary school pupils.

In the literature, it was stated that pupils in classrooms with a homogeneous background, might feel that that background is the norm (Merryfield, 2008). In this research population, there were 24 (14,5%) pupils with a migration background and 122 (73,9%) without one. Meaning there are five times fewer pupils with a migration background in this research population. This can make it difficult to make the 'different' groups meet. As mentioned by Jones and Rutland (2018) and Valentine (2008), the best way to reduce prejudice is to bring 'different' groups together. When there are not many people with a migration background at a school, this might be difficult. The fact that pupils with a migration background are separated (in space) from the pupils without a migration background, can again create ideas and prejudices about the 'others'. Pupils then might only learn about people with a migration background from unreliable sources like social media.

6.4 Effective game? A case study of Cross Your Borders' 'Detectives'

This part of the chapter is about the effectiveness of 'Detectives'. Cross Your Borders has developed four main learning objectives and asked whether there were gaps in the things pupils already know and what is thought in the game. Below each of the points will be discussed and show whether this learning objective was reached. Furthermore, I will look at whether the game has influenced the attitudes of the secondary school pupils towards the people that cross borders.

Cross Your Borders' first learning objective is to teach pupils reasons for people to flee their homes. Some pupils had mentioned that they already knew some of the reasons people might have to leave their homes. This learning objective is touched upon in the first game, 'Teken het'. I think that this game is the most educational part of 'Detectives', since it shows that there are more reasons to flee home, besides war. This learning objective is very important since the literature has shown that negative attitudes of the in-group can become more positive if they understand why people leave their homes and migrate to another country (Verkuyten et al., 2018). I think, however, that the causes that create the reasons for people to leave their homes are not elaborated upon enough. This will be elaborated upon more in a bit.

The second learning objective is to teach pupils what happens during a flight. Pupils must learn that a flight is dangerous, and that people leave everything behind. I think this learning objective is reached during the game 'Terugblik'. In this game pupils get to learn the story of a

refugee, and what he had to go through before he arrived in the Netherlands. As explained earlier, this game has a very present humanitarian narrative.

The third learning objective is to teach pupils how big the refugee problem is. A first remark I like to make about this objective is that when you talk about the refugee 'problem', refugees are seen as problem that needs to be fixed. Assuming that with this, the refugees in the world. I think this learning objective is also met in the discussion after 'Terugblik'. In this discussion the pupils are taught about how many refugees there are world-wide, and that many of the border crossers stay within their own region.

The fourth learning objective is related to the third one and is about teaching pupils what we in the Netherlands have to do with it. I think this objective is partly made clear in the in-class discussion. It is mentioned that pupils should help people that have come to the Netherlands and be welcoming toward it. However, I think that a part of the Dutch role is overlooked. I think that there should also be a focus on the Dutch involvement in creating the problems that cause people to leave their homes. For example, what role the Netherlands plays in the creation of conflicts or in climate change. Furthermore, I also think that Dutch or European immigration laws could be a good addition to creating more awareness and sensitivity about the people that cross borders.

Cross Your Borders wanted to know if there were any gaps between what pupils already knew about the people that cross borders, and what is taught in the game. Just over half of the pupils stated that they had learned things, they did not know before playing 'Detectives'. The pupils were unable to clearly state things they had learned from the game; it was often simply stated that they had learned more things about refugees. One-third of the pupils stated that the game included some information that they already knew. They mentioned that they had learned these things in geography class.

I think that even though the pupils were unable to point out things they had learned, the game is still effective and taught pupils something they did not know. As it was shown earlier, pupils often did not know much about people with a refugee or migrant label or do not like to talk about these topics. I think since this is in a game format, it engages pupils more than if it were without one.

Furthermore, this research also looked at if 'Detectives' created a change in attitude about the people that cross borders. Worth mentioning is that even though 22 of the 56 pupils had changed their opinion about refugees in general, their actual opinion on the statements did not change. In general, there was too little change in attitudes right after pupils had played 'Detectives' to state that the game had an influence on the way pupils see the people with a refugee or migrant label. In the longer run, this effect could be present. As stated by Miklikowska (2017), both parents, as well as, peers have an important role to play in the creation of attitudes among pupils. Because the questionnaire was handed out right after the game was played, pupils did not have the time to let the information sink in or to talk about it with their friends or parents.

The most significant change in the questionnaire after playing 'Detectives', can be seen in the statement 'People always have a choice to leave their country', 6 pupils had changed their

answer to ‘true’. Furthermore, after playing the game 6 more pupils stated that refugees and migrants are not the same. The same binaries are present as before playing the game.

Within the game like in many other educational materials on refugees, a post-colonial sentiment is present. This means that education materials are developed around a European narrative that talks about ‘others’ (Ross & Davies, 2018). It is however important for education on the people that cross borders, to take the whole history into account (like mentioned earlier). It is important to not only highlight that people are moving, but also their complex reasons to do so, and what we in the Netherlands have to do with it.

6.5 Conclusion

In this conclusion, I return to the main research question *“How do educational games produce a heightened awareness and sensitivity about the people that cross borders amongst secondary school pupils in the Netherlands?”* To answer this question, I use the conceptual framework, as introduced in chapter 2, which can also be seen in image 6.

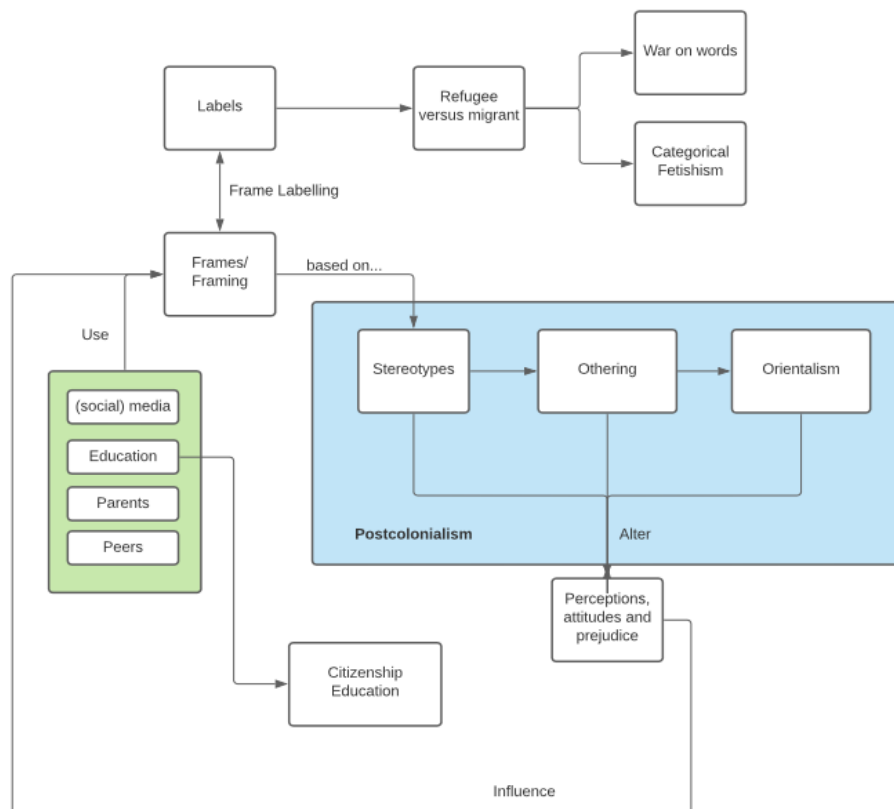

Image 6: Conceptual framework

Educational games, like Cross Your Borders’ ‘Detectives’ help to create a heightened awareness and sensitivity about the people that cross borders among secondary school pupils. Since secondary school pupils often do not know a lot about the people that cross borders, it is important to create a more heightened awareness and sensitivity. However, pupils have learned more about the people that cross borders, the game did not really influence the attitude of pupils.

Creating a heightened awareness and sensitivity about the people that cross borders with educational games involves the use of a humanitarian narrative. This can be problematic in the

creation of knowledge. Since the labels that are used, and the connotations to the labels that are used to describe the people that cross borders, create and reinforce the humanitarian narrative. The two labels, that are most often used to describe the people that cross borders are 'refugee' and 'migrant'. These labels make people think about the people that are being labelled in very stereotypical ways and objectify the people crossing borders.

People with a refugee label are seen as poor people that cannot make their own decisions. They are forced to flee their homes to be in safety. Whereas the migrant label makes people think that persons with that label migrate because they want to for work. There are however very complex reasons for people to leave their homes, and it is not that easy to determine for what reason someone is leaving their home. This objectification makes that people with a refugee label are only seen as being a refugee. This creates a distention between the pupils 'us', and the people with the refugee label 'them'.

Not only educational games produce a heightened awareness and sensitivity among pupils. (Social) media, parents and peers also play an important role in creating this heightened awareness among secondary school pupils. (Social) media is increasingly becoming an important news source for pupils. However, in this research, pupils stated that they do not talk often about migration-related topics. This is a good thing since there is a lot of misinformation and fake news online. However, I think they do get some of their information about the people with a refugee label from (social) media, since the image they have about people with a refugee label (Syrian refugees that arrive by boat on European shores), is very present in the media.

Parents mostly play an important role in the creation of heightened awareness and sensitivity about the people that cross borders, at a younger age. They do not only influence the way pupils might think about the people that cross borders but also can influence how much contact their children have with members of the out-group. Within the research population of this thesis, there were 5 times fewer pupils with a migration background than there were without one. This shows that the people from these 'different' groups do not often meet. Because of that, prejudices can be based on other information sources than from the people that cross borders themselves.

When children get older, their peers will get more influence on the shaping of perceptions than their parents do. Pupils will often base their attitudes on what they think their peers' attitude is, meaning that they will often not speak out their opinion if they think it differs from their peers. In the research, I found that pupils often do not talk about migration-related topics with friends and sometimes talk about these topics during the lessons. This means that social learning about these topics only takes place during the lessons.

All in all, educational games are important to create more knowledge among secondary school pupils about the people that cross borders. There should however be an awareness about the labels and languages that is used.

Chapter 7: Discussion

This chapter discusses the validity and limitations of this research and will also show some new insights this research has brought. Furthermore, this chapter will suggest some ideas for further research.

At first, I thought more pupils would change their opinion after they played 'Detectives'. I expected pupils to have less restrictive ideas towards the people that cross borders. The results show, however, that the game did not have a significant influence on pupils attitudes. I think, however, that there might be a slight attitude change on a more personal level. Pupils did not have a lot of time to think about or talk with each other about the things they had learned during the game. Moreover, there could have been a change in attitude about things that were not asked in the questionnaire. Furthermore, I was surprised to hear that not many pupils talk about migration-related topics at home since it is a news topic that is discussed often on television, but not with their parents.

The research has added more to the existing literature on the perception of people that cross borders among secondary school pupils in the Netherlands. I think the insights about the use of labels, and the connotations to the labels that are often used to describe the people that cross borders, is relevant. Organisations, like Cross Your Borders, that provide education on the people with a refugee label, can use these insights and create educational materials that are more cautious on their words. Furthermore, this research can make organisations more aware of the humanitarian narrative that might be present in their education and try to overcome it by decolonising their education. Meaning, creating educational materials that consider all human history, including what we in the Netherlands have to do with things that are happening on the other side of the world. I think these insights can not only be used for education on the people that cross borders, but also for the other globalization-related topics, such as climate change, or the Sustainable Development Goals.

Some of the limitations to this research were that there were not enough respondents to the questionnaire to form a conclusion that could be applied to all secondary school pupils in the Netherlands. I focussed on all years of secondary school pupils in the Netherlands, in the end, I think the results were only applicable for pupils of the first few years. Another limitation is that I could not conduct any interviews. Interviews would have added to the research in a way, that the line of argumentation would be made clear. This could help develop new educational materials by connecting to the way of thinking of pupils.

I think, generally, the research could be made more valid if more secondary school pupils had filled in the online questionnaire, across a range of classes, and more geographically spread throughout the Netherlands. Another issue, that could have influenced the validity of this research, but is something that is almost impossible to overcome, is that there were different interns that lead 'Detectives' in each class. Like mentioned, language is not neutral, and neither are teachers that use labels to bring over their message. Each intern brings their own experiences, and this could have influence on the way the game was played, and the statements were discussed in class. The project leader could therefore have an influence on the attitude of the pupils, without them even knowing. This is in line with the conceptual

framework, as shown in chapter 2. Teachers have an influence on the way pupils think, by using certain frames and labels.

For further research, I would like to recommend looking at what kind of influence educational games, like 'Detectives' have on the longer run. Do pupils still think about the things they have learned from the game a year from now? Is the game therefore effective for attitude change in the longer run, or is it only for short term attention to a topic? Or if repetition of some of the insight of the game over a period, would lead to other insights among the pupils.

For further research, I also suggest researching what the best way would be to teach pupils about globalization related topics. As argued in Schmuck and Matthes (2015), much research on anti-migrant attitudes does not take important moderators, like education into account. This thesis has done so, and already mentioned some ways of teaching, like Global Citizenship Education or Young People's Geography (Catling & Martin, 2011). There is however no research on a comparison between different ways of doing education to see what the best way is to provide education on these topics. In other words, what form of education is best to create a heightened awareness or more sensitivity about the people that cross borders. This research could also include research to find new ways of educating, and include new technologies, like social media.

Following the postcolonial narrative that is present throughout this thesis. I suggest including a more emancipative turn for research. Next to including pupils and let them speak about what they want to see in their education curricula. It is also important to include the people that cross borders and are being labelled into the debate. It is important for the people that are being labelled that they also have a say in what they are being called. As argued in chapter 1, research it is important to include the people you are talking about since not including them is part of a deeply structured system of ongoing exploitation. You should let people speak themselves, instead of interpreting their ideas and opinions (Robbins, 2006).

Chapter 8: Recommendations

This chapter provides some recommendations for Cross Your Borders which they can use to improve their game 'Detectives'. These recommendations are based on the findings from this research, the in-class discussion, questionnaires and other observations.

The first recommendation that I would like to make is to look at the time management of the game. Many pupils mentioned that they found that the game was too short to play all the mini-games and to include the discussion. As a class leader, I also recognise this. During 'Detectives' you are constantly looking at the time to make sure you finish on time, so pupils can have a break. To save time, the discussion parts are sometimes cut out or shortened. This is not a good thing since this is the most important learning element in the game.

A second recommendation that I would like to make is to include more learning elements in the memory game. Many pupils stated that they disliked this game the most, adding to that I also think that this game does not teach pupils a lot. The instruction sheet mentions that the class leader should explain the more difficult concepts that are shown in the game, but this is difficult to do since this game has a timer that runs out after 5 minutes. Moreover, the memory cards are only for a short time on screen.

A third recommendation is to try to overcome the humanitarian narrative that is present in the game and try to move towards a decolonising of the game. In the game, people with a refugee label are portrayed as being defined by their refugee experience. One example is 'Terugblik'. In this part of the game, a refugee talks about when he had to flee his home and how he arrived in the Netherlands. It might be hard for pupils to identify with this person since he does not talk about other interests or hobbies that might make pupils relate to him. I think it is important for Cross Your Borders to show to the pupils that not all refugees are the same and that refugees have their own story, with their own personal background and experiences; that people are not only refugee, but can also be a doctor, student and like to play soccer. Secondly, many pupils mentioned that the thing they liked most about the game was having to guess who was dead. This might be seen as problematic since the fact that people are dying is now seen as a fun game element, even though it is the reality for many people that cross borders to arrive in Europe.

The last recommendation I like to make is that must be made clearer what we in the Netherlands have to do with people that are crossing borders. As mentioned in this thesis, Europe or the Netherlands might have created some of the reasons for people to flee their homes. Furthermore, I think it might be a good addition to include some of international, European or Dutch refugee laws or regulations. This information could be instead of or be included to the memory game.

All in all, I think this game, regardless of the recommendations I made, is very important for secondary school pupils, since they often do not know a lot about the people that cross borders and do often not talk about this topic with friends or at home. This game could be the start of a conversation amongst pupils, especially since education about people with a refugee label is not mandatory. I think, therefore, that the discussions that happen throughout playing the

game are important. This discussion can make pupils think about topics they have never thought of before and might give them new insights or ideas.

Furthermore, I think the fact that the education is provided in a game format is an important factor. It engages pupils and makes them more willing to participate. Moreover, I think the game connects to pupils' living world. It uses understandable language, which makes that even though the topics are new and might be difficult for pupils, it is explained understandably.

Bibliography

- Akram, S. M. (2000). Orientalism Revisited in Asylum and Refugee Claims. *International Journal of Refugee Law*, 12(1), 7-40.
- Allport, G. W. (1954). *The Nature of Prejudice*. Garden City, NJ: Doubleday.
- Amnesty International. (n.d.). Kinderen op de vlucht. Retrieved from <https://www.amnesty.nl/wat-we-doen/educatie/kinderen-op-de-vlucht>
- Andreotti, V. (2006). Soft versus critical global citizenship education. *Policy and Practice: A Development Education Review*, 3, 40-51.
- Andreotti, V. (2011). (Towards) decoloniality and diversity in global citizenship education. *Globalisation, Societies and Education*, 9(3-4), 381-397. doi:10.1080/14767724.2011.605323
- Apostolva, R. (2015, September 14). Of Refugees and Migrants: Stigma, Politics, and Boundary Work at the Borders of Europe. *American Sociological Association*. Retrieved from <https://asaculturesection.org/2015/09/14/of-refugees-and-migrants-stigma-politics-and-boundary-work-at-the-borders-of-europe/>
- Arif, N. (2018). Consenting to Orientalism when Covering Migration: How the British Media Dehumanises Migrants in the Context of the Syrian Civil War. *Critical Hermeneutics*, 2, 27-54. doi:10.13125/CH/3437
- Baak, M. (2019). Racism and Othering for South Sudanese heritage students in Australian schools: is inclusion possible? *International Journal of Inclusive Education*, 23(2), 125-141. doi:10.1080/13603116.2018.1426052
- Bakewell, O. (2008). Research Beyond the Categories: The Importance of Policy Irrelevant Research into Forced Migration. *Journal of Refugee Studies*, 21(4), 432-453. doi:10.1093/jrs/fen042
- Balsa-Barreiro, J., Vié, A., Morales, A. J., & Cebrián, M. (2020). Deglobalization in a hyper-connected world. *Palgrave communication*, 6(28), 1-4.
- Bansak, K., Hainmueller, J., & Hangartner, D. (2016). How economic, humanitarian, and religious concerns shape European attitudes towards asylum seekers. *Science*, 354(6309), 217-222. doi:10.1126/science.aag2147
- Barnett, C. (2006). Postcolonialism: Space, Textuality, and Power. In S. Aitken & G. Valentine (Eds.), *Approaches to Human Geography* (pp. 147-160). London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications.
- Bhambra, G. K. (2009). Postcolonial Europe or understanding Europe in times of the postcolonial. In C. Rumford (Ed.), *The SAGE handbook of European Studies* (pp. 69-85). Los Angeles and London: SAGE.
- Biddulph, M. (2011). Articulating student voice and facilitating curriculum agency. *The Curriculum Journal*, 22(3), 381-399.
- Biddulph, M. (2012). Spotlight On ... Young People's Geographies and the school curriculum. *Geography*, 97(3), 155-162.
- Bron, J. (2021, April 15). Burgerschap. Retrieved from <https://www.slo.nl/thema/meer/burgerschap/>
- Bron, J., & Van Vliet, E. (2012). *Burgerschaps- en mensenrechteneducatie: curriculumvoorstel*. Retrieved from SLO: <https://www.slo.nl/@4254/burgerschaps/>
- Brons, L. (2015). Othering, an Analysis. *Transcience*, 6(1), 69-90.
- Bussemaker, J. (2021, November 1) *Vertrouwen in de overheid enorm gezakt: 'Coronacrisis, toeslagenaffaire, de formatie: het telt op'/Interviewer: N. De Jager*. De Volkskrant.

- Carling, J. (2017). Refugee Advocacy and the Meaning of 'Migrants'. *PRIO policy brief*.
- Castillo Concalves, D. (2018, November 30). Self-Reflection on 'Categorical Fetishism' as a Migration PhD Researcher. Retrieved from <https://imiscoephdblog.wordpress.com/2018/11/30/self-reflecting-on-categorical-fetishism-as-a-migration-phd-researcher/>
- Catling, S., & Martin, F. (2011). Contesting *powerful knowledge*: the primary geography curriculum as an articulation between academic and children's (ethno-) geographies. *The Curriculum Journal*, 22(3), 317-335.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (n.d.-a). Hoeveel asielzoekers komen naar Nederland? Retrieved from <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoeveel-asielzoekers-komen-naar-nederland->
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (n.d.-b). Migratieachtergrond. Retrieved from <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/migratieachtergrond>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (n.d.-c). Nareizigers. Retrieved from <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/nareizigers>
- Chauvin, S., & Garcés-Mascreñas, B. (2014). Becoming Less Illegal: Deservingness Frames and Undocumented Migrant Incorporation. *Sociology Compass*, 8(4), 422-432. doi:10.1111/soc4.12145
- Cole, G. (2017). Beyond Labelling: Rethinking the Role and Value of the Refugee 'Label' through Semiotics. *Journal of Refugee Studies*, 31(1), 1-21.
- Collyer, M., & De Haas, H. (2012). Developing Dynamic Categorisations of Transit Migration. *Population, Space and Place*, 18, 468-481. doi:10.1002/psp.635
- Coopmans, M., Ten Dam, G., Dijkstra, A., & Van der Veen, I. (2020). Towards a Comprehensive School Effectiveness Model of Citizenship Education: An Empirical Analysis of Secondary Schools in the Netherlands. *Social Science*, 9(157). doi:10.3390/socsci9090157
- Crawley, H., & Skleparis, D. (2018). Refugees, migrants, neither, both: categorical fetishism and the politics of bounding in Europe's 'migration crisis'. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 44(1), 48-64. doi:10.1080/1369183X.2017.1348224
- Cross Your Borders. (n.d.-a). Over ons. Retrieved from <https://www.crossyourborders.nl/home/over-ons>
- Cross Your Borders. (n.d.-b). Werkvormen. Retrieved from <https://www.crossyourborders.nl/glxl-basic-vo/werkvormen>
- Davids, N. (2018). Global Citizenship Education, Postcolonial Identities and Moral Imagination. In I. Davies, L. Ho, D. Kiwan, C. L. Peck, A. Peterson, E. Sant, & Y. Waghid (Eds.), *The Palgrave Handbook of Global Citizenship and Education* (pp. 193-208). London: Macmillan Publishers Ltd.
- De Coninck, D. (2020). Migrant categorization and European public opinion: diverging attitudes towards immigrants and refugees. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 46(9), 1667-1686. doi:10.1080/1369183X.2019.1694406
- De Jager, N. (2021, January 18). Aanzienlijk minder asielaanvragen in 2020 door coronacrisis. *De Volkskrant*. Retrieved from <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/aanzienlijk-minder-asielaanvragen-in-2020-door-coronacrisis~baa88296/>
- De Saint Laurent, C., Glaveanu, V., & Chaudet, C. (2020). Malevolent Creativity and Social Media: Creating Anti-Immigration Communities on Twitter. *Creativity Research Journal*, 32(1), 66-80. doi:10.1080/10400419.2020.1712164

- De Vleeschhouwer, P. (2018). De hypocrisie rond economische migratie. *Oneworld*. Retrieved from <https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/de-hypocrisie-rond-economische-migratie/>
- Dharmaputra, R., Falyati, R. A., & Suhito, Y. P. (2019). From Acceptance to “Othering”: An Analysis of Swedish Changing Identity towards the Refugees and Muslim Minority Groups. *Global Strategis*, 13(2), 75-92.
- Doboš, P. (2020). Communicating temporalities: The Orientalist unconscious, the European migrant crisis, and the time of the Other. *Political Geography*, 80, 1-10.
- Edwards, A. (2016, July 11). UNHCR viewpoint: ‘Refugee’ or ‘Migrant’ - Which is right? Retrieved from <https://www.unhcr.org/news/latest/2016/7/55df0e556/unhcr-viewpoint-refugee-migrant-right.html>
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(3), 51-58.
- European Commission. (n.d.-a). Increasing significance of migration. Retrieved from https://knowledge4policy.ec.europa.eu/increasing-significance-migration_en
- European Commission. (n.d.-b). Public perceptions of migration and integration. Retrieved from https://knowledge4policy.ec.europa.eu/foresight/topic/increasing-significance-migration/integration-strategies-european-commission-proposal-migration-border-management_en
- Evers, J. (2019). Leraar, frontsoldaat van de democratie. *De Correspondent*. Retrieved from <https://decorrespondent.nl/9279/leraar-frontsoldaat-van-de-democratie/3740468852637-e8d15edc>
- Fadel, L. (2021). ‘But You Don’t Look Like a Syrian’: Migrant Narrative Beyond the Dichotomous Divide in Migration Studies. *Displaced Voices: A journal of Archives, Migration and Cultural Heritage*, 2(1), 61-65.
- Fallahi, C. R., & Haney, J. D. (2007). Using Debate in Helping Students Discuss Controversial Topics. *Journal of College Teaching & Learning*, 4(10), 83-88.
- Feller, E. (2005). Refugees are not migrants. *Refugee Survey Quarterly*, 24(4), 27-35. doi:10.1093/rsq/hdi077
- Felten, H. (2018). Burgerschapslessen: baat het niet, dan schaadt het soms wel. Retrieved from <https://www.movisie.nl/artikel/burgerschapslessen-baat-niet-dan-schaadt-soms-wel>
- Foa, R. S., & Mounk, Y. (2016). The Danger of Deconsolidation: The Democratic Disconnect. *Journal of Democracy*, 27(3), 5-17. doi:<https://doi.org/10.1353/jod.2016.0049>
- Frank, M. (2009). Imaginative geography as a travelling concept: Foucault, Said and the spatial turn. *European Journal of English Studies*, 13(1), 61-77.
- Fussell, E. (2014). Warmth of the Welcome: Attitudes Toward Immigrants and Immigration Policy in the United States. *Annual Review of Sociology*, 40, 479-498. doi:10.1146/annurev-soc-071913-043325
- Gaudelli, W., & Schmidt, S. J. (2018). Global Citizenship Education and Geography. In I. Davies, L. Ho, D. Kiwan, D. L. Peck, A. Peterson, E. Sant, & Y. Waghid (Eds.), *The Palgrave Handbook of Global Citizenship and Education* (pp. 473-487). London: Macmillan Publishers Ltd.
- Geboers, E., Geijssels, F., Admiraal, W., & Ten Dam, G. (2012). Review of the effects of citizenship education. *Educational Research Review*, 9, 158-173.
- Geerlings, J., Thijs, J., & Verkuyten, M. (2017). Student-teacher relationships and ethnic outgroup attitudes among majority students. *Journal of Applied Development Psychology*, 52, 69-79.

- Gniewosz, B., & Noack, P. (2015). Parental Influences on Adolescents' Negative Attitudes Toward Immigrants. *Journal of Youth Adolescence*, 44, 1787-1802. doi:10.1007/s10964-015-0291-3
- Goldfarb, D., Hansen Lagattuta, K., Kramer, H. J., Kennedy, K., & Tashjian, S. M. (2017). When Your Kind Cannot Live Here: How Generic Language and Criminal Sanctions Shapes Social Categorization. *Psychological Science*, 18(11), 1597-1609. doi:10.1177/0956797617714827
- Gönültaş, S., & Mulvey, K. (2019). Social-Developmental Perspective on Intergroup Attitudes towards Immigrants and Refugees in Childhood and Adolescence: A Roadmap from Theory to Practice for an Inclusive Society. *Human Development*, 63, 90-111. doi:10.1159/000503173
- Grimaldi, E., Serpieri, R., & Spanò, E. (2015). Positionality, Symbolic Violence, and Reflexivity. Researching the Educational Strategies of Marginalised Groups. In K. Bhopal & R. Deuchar (Eds.), *Researching Marginalized Groups* (pp. 134-148). New York/London: Routledge.
- Hainmueller, J., & Hopkins, D. J. (2014). Public Attitudes Toward Immigration. *Annual Review of Political Science*, 17, 225-249. doi:10.1146/annurev-polisci-102512-194818
- Haldrup, M., Koefoed, L., & Simonsen, K. (2006). Practical orientalism - Bodies, everyday life and the construction of otherness. *Geografiska Annaler: Series B, Human Geography*, 88(2), 173-184.
- Hallahan, K. (1999). Seven Models of Framing: Implications for Public Relations. *Journal of Public Relations Research*, 11(3), 205-242. doi:10.1207/s1532754xjpr1103_02
- Hamlin, R. (2021a). Arrivals in Europe. In R. Hamlin (Ed.), *Crossings: How We Label and React to People on the Move* (pp. 117-132). Stanford, California: Stanford University Press.
- Hamlin, R. (2021b). Beyond Binary Thinking. In R. Hamlin (Ed.), *Crossings: How We Label and React to People on the Move* (pp. 155-162). Stanford, California: Stanford University Press.
- Hamlin, R. (2021c). The Migrant/Refugee Binary. In R. Hamlin (Ed.), *Crossings: How We Label and React to People on the Move* (pp. 1-24). Stanford, California: Stanford University Press.
- Hamlin, R. (2021d). Uneven Sovereignties. In R. Hamlin (Ed.), *Crossings: How We Label and React to People on the Move* (pp. 25-47). Stanford, California: Stanford University Press.
- Hattam, R. (2018). Diversity, Global Citizenship, and the Culturally Responsive School. In I. Davies, L. Ho, D. Kiwan, D. L. Peck, A. Peterson, E. Sant, & Y. Waghid (Eds.), *The Palgrave Handbook of Global Citizenship and Education* (pp. 257-275). London: Macmillan Publishers Ltd.
- Hjerm, M., Johansson Sevä, I., & Werner, L. (2018). How critical thinking, multicultural education and teacher qualification affect anti-immigration attitudes. *International Studies in Sociology of Education*, 27(1), 42-59. doi:10.1080/09620214.2018.1425895
- Holmes, S. M., & Castañeda, H. (2016). Representing the "European refugee crisis" in Germany and beyond: Deservingness and difference, life and death. *Journal of the American Ethnological Society*, 43(1), 12-24. doi:10.1111/amet.12259
- Humanity House. (2018, October 31). Vluchtelingen, asielzoekers, migranten: wat is het verschil? Retrieved from <https://humanityhouse.org/blog-een-vluchteling-asielzoeker-of-migrant-wat-is-het-verschil/>

- Hume, M. (2015, September 10). 'Refugees' good, 'Migrants' bad? Retrieved from <https://www.spiked-online.com/2015/09/10/refugees-good-migrants-bad/#.VfbzQ328k1J>
- Isin, E. F. (2012). Citizenship after orientalism: an unfinished project. *Citizenship Studies*, 16(5), 563-572. doi:10.1080/13621025.2012.698480
- Jarratt, L. (2020). Bordering the other, building the nation-state: positioning the refugee as a subject of school knowledge. *Journal of Curriculum Studies*, 52(3), 356-371. doi:10.1080/00220272.2019.1695147
- Jones, S., & Rutland, A. (2018). Attitudes towards immigrants among the youth: Intergroup contact interventions and the reduction of prejudice in the school context. *European Psychologist*, 23, 83-92.
- Kenner, S. (2020). Politische Bildung: Citizenship Education in Germany from marginalization to new challenges. *Journal of Social Science Education*, 19(1), 118-135. doi:10.4119/jsse-1618
- Kirtsoglou, E., & Tsimouris, G. (2016). "Il était un petit navire": The refugee crisis, neo-orientalism, and the production of radical alterity. *Journal of Modern Greek Studies*, 9, 1-14.
- Kumashiro, K. K. (2000). Toward a Theory of Anti-Oppressive Education. *Review of Educational Research*, 70(1), 25-53.
- Lee, J., & Nerghes, A. (2018). Refugee or Migrant Crisis? Labels, Perceived Agency, and Sentiment Polarity in Online Discussions. *Social Media + Society*, 1-22. doi:10.1177/2056305118785638
- Ludwig, B. (2016). "Wiping the Refugee Dust From My Feet": Advantages and Burdens of Refugee Status and the Refugee Label. *International Migration*, 54(1), 5-18. doi:10.1111/imig.12111
- Malkki, L. H. (1995). Refugees and Exile: From "Refugee Studies" to the National Order of Things. *Annual Review of Anthropology*, 24, 495-523.
- Malone, B. (2015, August 20). Why Al Jazeera will not say Mediterranean 'migrants'. *Al Jazeera*. Retrieved from <https://www.aljazeera.com/features/2015/8/20/why-al-jazeera-will-not-say-mediterranean-migrants>
- Marlowe, J. M. (2009). Beyond the Discourse of Trauma: Shifting the Focus on Sudanese Refugees. *Journal of Refugee Studies*, 23(2), 183-198.
- Marsh, D. (2015, August 28). We deride them as 'migrants'. Why not call them people? *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/commentisfree/2015/aug/28/migrants-people-refugees-humanity>
- McAuliffe, M., & Khadria, B. (2020). Report overview: Providing perspective on migration and mobility in increasingly uncertain times. In M. McAuliffe & B. Khadria (Eds.), *World Migration Report 2020* (pp. 1-16). Geneva, Switzerland.
- McAuliffe, M., Kitimbo, A., Abel, G., Sawyer, A., & Klatt, J. (2020). Migration and migrants: Regional dimensions and developments. In M. McAuliffe & B. Khadria (Eds.), *World Migration Report 2020* (pp. 53-124). Geneva, Switzerland.
- McAuliffe, M., Kitimbo, A., & Khadria, B. (2020). Reflections on migrants' contributions in an era of increasing disruption and disinformation. In M. McAuliffe & B. Khadria (Eds.), *World Migration Report 2020* (pp. 161-184). Geneva, Switzerland.

- Mendelsohn, J., Budak, C., & Jurgens, D. (2021). Modeling Framing in Immigration Discourse on Social Media. *Proceedings of the 2021 COnference of the North American Chapter of the Association for Computational Linguistics: Human Language Technologies*, 2219-2263.
- Merryfield, M. M. (2008). Scaffolding Social Studies for Global Awareness. *Social Education*, 72(7), 363-366.
- Miklikowska, M. (2017). Development of anti-immigrant attitudes in adolescence: The role of parents, peers, intergroup friendships, and empathy. *British Journal of Psychology*, 108, 626-648. doi:10.1111/bjop.12236
- Miklikowska, M., Thijs, J., & Hjern, M. (2019). The impact of perceived teacher support on anti-immigrant attitudes from early to late adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 48(6), 1175-1189.
- Nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling. (2015). SLO Leerdoelenkaart aardrijksunde: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Retrieved from <https://www.slo.nl/sectoren/havo-vwo/aardrijkskunde-havo/onderbouw/>
- Nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling. (2021). SLO-leerdoelenkaart beheersingsniveaus Aardrijksunde bovenbouw havo/vwo. Retrieved from <https://www.slo.nl/sectoren/havo-vwo/aardrijkskunde-havo/bovenbouw/>
- Nawab, A. (2010). Educating children about global issues. *Nurture*, 9, 45.
- Nederlands Jeugdinstituut. (2021, May 19). 'Aandacht voor burgerschap in de klas loont'. Retrieved from <https://www.nji.nl/nieuws/aandacht-voor-burgerschap-in-de-klas-loont>
- Nieuwelink, H., Boogaard, M., Dijkstra, A. B., Kuiper, E., & Ledoux, G. (2016). *Onderwijs in burgerschap: wat scholen kunnen doen*. Amsterdam: Kohnstamm Instituut.
- NOS. (2018, June 5). Kabinet wil betere lessen goed burgerschap. NOS. Retrieved from <https://nos.nl/artikel/2235085-kabinet-wil-betere-lessen-goed-burgerschap.html>
- NOS. (2020, November 9). Politiek wil scholen dwingen meer werk te maken van burgerschapslessen. Retrieved from <https://nos.nl/artikel/2355844-politiek-wil-scholen-dwingen-meer-werk-te-maken-van-burgerschapslessen>
- Ohme, J. (2021). Algorithmic social media use and its relationship to attitude reinforcement and issue-specific political participation - The case of the 2015 European immigration movements. *Journal of Information Technology & Politics*, 18(1), 36-54. doi:10.1080/19331681.2020.1805085
- Paasi, A. (2021). Problematizing 'Bordering, Ordering and Othering' as Manifestations of Socio-Spatial Fetishism. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 112(1), 18-25.
- Pace, P., & Severance, K. (2016). Migration terminology matters. *Forced Migration Review*, 51, 69-70.
- Parmenter, L. (2018). Politics, Global Citizenship, and Implications for Education. In I. Davies, L. Ho, D. Kiwan, D. L. Peck, A. Peterson, E. Sant, & Y. Waghid (Eds.), *The Palgrave Handbook of Global Citizenship and Education* (pp. 331-344). London: Macmillan Publishers Ltd.
- Quaynor, L., & Murillo, A. (2018). Migration and Implications for Global Citizenship Education: Tensions and Perspectives. In I. Davies, L. Ho, D. Kiwan, D. L. Peck, A. Peterson, E. Sant, & Y. Waghid (Eds.), *The Palgrave Handbook of Global Citizenship and Education* (pp. 425-438). London: Macmillan Publishers Ltd.
- Radcliffe, S. A., & Radhuber, I. M. (2020). The political geographies of D/decolonization: Variegation and decolonial challenges of /in geography. *Political Geography*, 78, 1-12.

- Rajaram, P. K. (2002). Humanitarianism and Representations of the Refugee. *Journal of Refugee Studies*, 15(3), 247-264.
- Ramdjan, T. (2020, January 18). De weg naar gemengde scholen is moeizaam: 'Wie afwijkt, valt erbuiten'. *Het Parool*. Retrieved from <https://www.parool.nl/nieuws/de-weg-naar-gemengde-scholen-is-moeizaam-wie-afwijkt-valt-erbuiten~b90acb51/>
- Rapoport, A. (2020). Editorial: Technologization of Global Citizenship Education as Response to Challenges of Globalization. *Research in Social Sciences and Technology*, 5(1), i-vii.
- Righton, N. (2021, March 18). Is Nederland politiek rechtsaf geslagen? *De Volkskrant*. Retrieved from <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/is-nederland-politiek-rechtsaf-geslagen~bbbc282b/>
- Rijksoverheid. (2021, February 23). Middelbare scholen en het middelbaar beroepsonderwijs gaan weer open. Retrieved from <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/02/23/middelbare-scholen-en-het-middelbaar-beroepsonderwijs-gaan-weer-open>
- Rizvi, F., Lingard, B., & Lavia, J. (2006). Postcolonialism and education: negotiating a contested terrain. *Pedagogy, Culture & Society*, 14(3), 249-262. doi:10.1080/14681360600891852
- Robbins, P. (2006). Research is Theft: Environmental Inquiry in a Postcolonial World. In S. Aitken & G. Valentine (Eds.), *Approaches to Human Geography* (pp. 311-324). London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications.
- Rommerskirchen, S. (2016). *The Label 'Refugee' and its Impact on School Practices in Australia and the United States*. (PSCI 798)
- Ross, A., & Davies, I. (2018). Europe and Global Citizenship. In I. Davies, L. Ho, D. Kiwan, D. L. Peck, A. Peterson, E. Sant, & Y. Waghid (Eds.), *The Palgrave Handbook of Global Citizenship and Education* (pp. 21-36). London: Macmillan Publishers Ltd.
- Ruz, C. (2015, August 28). The battle over the words used to describe migrants. Retrieved from <https://www.bbc.com/news/magazine-34061097>
- Sa'di, A. H. (2020). Orientalism in a globalised world: Said in the twenty-first century. *Third World Quarterly*, 1-16. doi:10.1080/01436597.2020.1788935
- Said, E. W. (1978). *Orientalism*. New York: Pantheon Books.
- Sasnal, P., & El Menouar, Y. (2020, September 28). There's a social pandemic poisoning Europe: hatred of Muslims. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/sep/28/europe-social-pandemic-hatred-muslims-blm>
- Schemer, C. (2012). The Influence of News Media on Stereotypic Attitudes Toward Immigrants in a Political Campaign. *Journal of Communication*, 62, 739-757.
- Schmuck, D., & Matthes, J. (2015). How Anti-immigrant Right-wing Populist Advertisements Affect Young Voters: Symbolic Threats, Economic Threats and the Moderating Role of Education. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 41(10), 1577-1599. doi:10.1080/1369183X.2014.981513
- Selby, D. (2017, November 21). Children Are Deeply Concerned About Global Issues, But Don't Think Their Voices Matter, Survey Finds. Retrieved from <https://www.globalcitizen.org/en/content/unicef-report-children-global-poverty-views/>
- Sengupta, S. (2015, August 28). Migrant or Refugee? There is a Difference, With Legal Implications. *The New York Times*, p. 8. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2015/08/28/world/migrants-refugees-europe-syria.html>

- Sigona, N. (2018). The contested politics of naming in Europe's "refugee Crisis". *Ethnic and Racial Studies*, 41(3), 456-460. doi:10.1080/01419870.2018.1388423
- Slade, N. F. (2019). *(De)constructing 'refugeeness': Exploring mediated discourses of solidarity, welcome and refugee (self)representation in New Zealand*. Massey University, Manawatu, New Zealand.
- Smits, M. W., & Porzionato, M. (2016). *Literatuurstudie Beeldvorming*. Retrieved from Sociaal en Cultureel Plan Bureau. (2020, December 21). Nederlanders tamelijk positief over globalisering. Retrieved from <https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2020/12/21/nederlanders-tamelijk-positief-over-globalisering>
- Sociaal-Economische Raad. (n.d.). Veelgestelde vragen over vluchtelingen. Retrieved from <https://www.ser.nl/nl/thema/werkwijzer-vluchtelingen/feiten-en-cijfers/veelgestelde-vragen>
- Soong, H. (2018). Transnationalism in Education: Theoretical Discussions and the Implications for Teaching Global Citizenship Education. In I. Davies, L. Ho, D. Kiwan, D. L. Peck, A. Peterson, E. Sant, & Y. Waghid (Eds.), *The Palgrave Handbook of Global Citizenship and Education* (pp. 165-177). London: Macmillan Publishers Ltd.
- Stichting Vluchteling. (2020, December 18). Vluchtelingen, asielzoekers, migranten: wat is het verschil? Retrieved from <https://www.vluchteling.nl/nieuws/2018/7/vluchtelingen%2C-asielzoekers%2C-migranten%3A-wat-is-het-verschil>
- Stichting Vluchteling. (2021a, June 13). Een kwart van de Nederlanders vindt vluchtelingen gelukszoekers. Retrieved from <https://www.vluchteling.nl/nieuws/2021/6/een-kwart-van-de-nederlanders-vindt-vluchtelingen->
- Stichting Vluchteling (2021b). Zoveel termen. Uiteindelijk zijn we allemaal #mens. [Facebook]. Retrieved from <https://www.facebook.com/StichtingVluchteling/photos/a.120211001427801/4226171004165093>
- Strekalova-Hughes, E. (2019). Unpacking Refugee Flight: Critical Content Analysis of Picturebooks Featuring Refugee Protagonists. *International Journal of Multicultural Education*, 21(2), 23-44.
- Studievereniging Mundus. (2021). Gelukszoekers met Lothar Smith & Joris Schapendonk. Podcast: *Werelds*. Retrieved from <https://open.spotify.com/show/3Uwe4efhg88Ep4v0h78JTr>
- Taylor, M. (2015, May 19). Racist and anti-immigrant views held by children revealed in schools study. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/education/2015/may/19/most-children-think-immigrants-are-stealing-jobs-schools-study-shows>
- UNHCR Nederland. (n.d.). Lesmateriaal voor 15 tot 18-jarigen. Retrieved from <https://www.unhcr.org/nl/wat-jij-kan-doen/in-de-klas/lesmaterialen/lesmateriaal-15-tot-18-jarigen/>
- Uniacke, H. (2016, November 20). Good Refugees vs Bad Migrants. *Novara Media*. Retrieved from <https://novaramedia.com/2016/11/20/good-refugees-vs-bad-migrants/>
- Valentine, G. (2008). Living with difference: reflections on geographies of encounter. *Progress in Human Geography*, 32(3), 323-337. doi:10.1177/0309133308089372
- Van den Bosch, L. (2017). *Een Eigentijds Beeld van Migratie op een Eigentijdse Manier Inzetten in het Aardrijkskunde Onderwijs*. (Master). Universiteit Utrecht, Utrecht.

- Van der Zalm, E., & Groenewoud, A. (2021, October 6). Onderwijsraad wil dat overheid van vrijheid van onderwijs beter bewaakt. *nu.nl*. Retrieved from <https://www.nu.nl/binnenland/6160788/onderwijsraad-wil-dat-overheid-grenzen-van-vrijheid-van-onderwijs-beter-bewaakt.html>
- Van Gelder, L., & Hielkema, D. (2019, March 29). Een politieke mening voor de klas. Mag dat? *Trouw*. Retrieved from <https://www.parool.nl/nieuws/een-politieke-mening-voor-de-klas-mag-dat~b356a8f5/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
- Van Houtum, H. (2021). Beyond 'Borderism': Overcoming Discriminative B/Ordering and Othering. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 112(1), 34-43. doi:10.1111/tesg.12473
- Van Houtum, H., & Van Naerssen, T. (2002). Bordering, ordering and othering. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 93(2), 125-136.
- Van Melik, R. (2021). Introduction to the Forum: Bordering, Ordering and Othering. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 112(1), 1-3. doi:10.1111/tesg.12471
- Váradi, L., Barna, I., & Németh, R. (2021). Whose Norms, Whose Prejudice? The Dynamics of Perceived Group Norms and Prejudice in New Secondary School Classes. *Frontiers in Psychology*, 11, 1-17. doi:10.3389/fpsyg.2020.524547
- Verhaal van mijn vlucht. (n.d.). Retrieved from <https://www.verhaalvanmijnvlucht.nl/leerlingenpakket-2/>
- Verkuyten, M., Mephan, K., & Kros, M. (2018). Public attitudes towards support for migrants: the importance of perceived voluntary and involuntary migration. *Ethnic and Racial Studies*, 41(5), 901-918.
- Vigil, Y. N., & Abidi, C. B. (2018). "We" the Refugees: Reflections on Refugee Labels and Identities. *Canada's Journal on Refugees*, 34(2), 52-60. doi:10.7202/1055576ar
- Visser, J. (2017). Nee, het is niet gek dat het Nederlandse onderwijs zo links is. *De Correspondent*. Retrieved from <https://decorrespondent.nl/6508/nee-het-is-niet-gek-dat-het-nederlandse-onderwijs-zo-links-is/517080124-dffe692f>
- Visser, J. (2019). Het beste meldpunt voor indoctrinatie? Je eigen leraar. *De Correspondent*. Retrieved from <https://decorrespondent.nl/9332/het-beste-meldpunt-voor-indoctrinatie-je-eigen-leraar/741455396-39bd5074>
- Vluchtelingenwerk Nederland. (2020). *Vluchtelingen in getallen 2020*. Retrieved from
- Vluchtelingenwerk Nederland. (n.d.). Voortgezet onderwijs: Educatiemateriaal. Retrieved from <https://www.vluchtelingenwerk.nl/gratis-lespakketten/lespakketten-voortgezet-onderwijs>
- Vollmer, B. (2021). Categories, Practices and the Self- Reflections on Bordering, Ordering and Othering. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 112(1), 4-10. doi:10.1111/tesg.12458
- Waitt, G. R. (2005). Doing Discourse Analysis. In I. Hay (Ed.), *Qualitative Research Methods in Human Geography* (pp. 163-191). United Kingdom: Oxford University Press.
- White, C. S. (2020). Wielding Social Media in the Cyber-Arena: Globalism, Nationalism, and Civic Education. *Research in Social Sciences and Technology*, 5(1), 1-21.
- Whitham, B. (2017). On seeking asylum from poverty: Why the refugee/migrant paradigm cannot hold. *Mixed Migration Platform*, 1-8.
- Wilson, H. F. (2017). On geography and encounter: Bodies, borders, and difference. *Progress in Human Geography*, 41(4), 451-471. doi:10.1177/0309132516645958

- Wylie, J. W. (2006). Poststructuralist Theories, Critical Methods and Experimentation. In S. Aitken & G. Valentine (Eds.), *Approaches to Human Geography* (pp. 298-310). London, Thousand Oaks & New Delhi: Sage Publications.
- Zetter, R. (1991). Labelling Refugees: Forming and Transforming a Bureaucratic Identity. *Journal of Refugee Studies*, 4(1), 39-62.
- Zetter, R. (2007). More Labels, Fewer Refugees: Remaking the Refugee Label in an Era of Globalization. *Journal of Refugee Studies*, 20(2), 172-192. doi:10.1093/jrs/fem011

Appendices

Appendix 1: Instruction sheet 'Detectives'

DETECTIVES

INSTRUCTIEVEL – GLOBALAND XL BASIC

LET OP: zorg dat je de juiste ronde aanklikt!

Introductie (4 minuten)

Zodra alle leerlingen zitten, heet je hen welkom bij 'Detectives. Start de introfilm (3 minuten). De opdracht en spellen worden uitgelegd door detective De Vlucht. Je hoeft dus zelf bij de start van een opdracht géén uitleg te geven.

Uitleg detectives (2 minuten)

Als de film is afgelopen geef je de volgende uitleg: "Zoals jullie in het filmpje zagen, gaan jullie met je team een aantal spelletjes doen. Alle spellen gaan over het thema vluchtelingen. Met de spellen verdienen jullie punten, die worden bijgehouden op het scorebord (*wijs aan*). Na elk spel mag elk team 1 keer raden: WIE, WAAR en WAT. Aan het eind van dit spel mogen jullie nog een laatste keer raden. In totaal mogen jullie dus vier keer raden! Met deze opdracht kunnen jullie 50, 60, 70, 80, 90 of 100 miljard Globa's verdienen. Als teams evenveel punten verdienen, kijken we bij het verdelen van de Globa's naar jullie inzet bij de nabesprekingen. Doe dus goed je best!"

Tip: als de filmpjes en aanwijzingen in de Detectives-software haperen, dan vind je ze ook los op de USB-stick.

Teken het! (15 minuten)

"Laten we beginnen met het eerste spel. Dit wordt uitgelegd in het volgende filmpje." Start het filmpje van Teken het! (30 seconden) Vraag tijdens het filmpje aan de docent om je te helpen bij het turven van de scores op het scorebord. Haal ook ondertussen de tekenkaatjes uit de drukwerkmappen. Kies 6 kaarten uit om te laten tekenen.

Herhaal na het filmpje kort wat de bedoeling is: "Van elk team mag dus 1 persoon naar voren komen. Hij of zij tekent een antwoord op de vraag 'Waarom vluchten mensen?' Elk team schrijft een antwoord op het whiteboard. Let op: dit mag maar 1 woord zijn!"

Check of de opdracht duidelijk is voor de klas. Deel vervolgens aan elk team een whiteboard, tissue en whiteboardstift uit. **LET OP:** Zorg ervoor dat je alleen whiteboardstiften uitdeelt en géén permanente markers! De whiteboardstiften zitten in het etui in de kist.

Vraag aan het eerste team wie naar voren wil komen om te tekenen. Laat hem of haar kort het kaartje zien en zorg ervoor dat de andere niet mee kunnen kijken. Klik op start en laat de leerling met de muis of met een pen op het smartboard tekenen. Als de tekentijd (35 seconden) voorbij is, krijgen de teams de tijd (20 seconden) om 1 woord op hun whiteboard te schrijven. Herhaal steeds dat de tekening gaat over de vraag 'Waarom vluchten mensen?' en dat elk team slechts 1 woord mag opschrijven. De leerling die heeft getekend blijft voor de klas staan. Als het belletje gaat, vraag je alle teams tegelijk hun whiteboard omhoog te houden. Vertel het antwoord en laat de docent op het scorebord turven.

Het spel

Detectives is een combinatie van de bekende gezelschapspelen Party&co en Cluedo. De opdracht is als volgt: Een gezin is op de vlucht geslagen. Tijdens hun tocht is één van de 6 gezinsleden om het leven gekomen. De teams in de klas moeten erachter zien te komen:

- WIE het slachtoffer is
- WAT de doodsoorzaak is
- WAAR de persoon dood is gegaan

De teams spelen 3 spellen rond het thema vluchtelingen. Na elk spel, mag een team raden: wie, wat en waar. De teams krijgen tussendoor aanwijzingen. Na 3 spellen mag ieder team een laatste keer raden: wie is het slachtoffer, wat is de doodsoorzaak en waar is de persoon doodgegaan?

Wat willen we met deze opdracht bereiken?

Leerlingen leren waarom mensen vluchten en wat ze meemaken op hun reis. Vluchtelingen moeten alles achterlaten en hun reis is zwaar en levensgevaarlijk. Daarnaast willen we laten zien hoe groot het vluchtelingenprobleem is en wat wij er in Nederland mee te maken hebben.

Terwijl de docent turft, stel je direct na elke tekening aan 1 of 2 leerlingen de vraag: "Wat heeft de tekening te maken met de vraag: Waarom vluchten mensen?" Als het antwoord niet snel genoeg uit de klas komt, geef je het antwoord hieronder. Let op: om het spel binnen de tijd te kunnen spelen, mag de nabespreking maximaal een halve minuut per tekening duren. Roep daarna meteen iemand van het volgende team naar voren en geef leerlingen het volgende kaartje. Zorg dat het wisselen snel gebeurt.

1. OORLOG: Mensen vluchten voor oorlog omdat ze zich niet meer veilig voelen in hun land. Dorpen worden platgebrand en mensen worden doodgeschoten. Voorzieningen zoals scholen, winkels en ziekenhuizen worden verwoest.
2. OVERSTROMING: Mensen vluchten voor grote natuurrampen zoals overstromingen, waarbij mensen verdrinken en huizen met spullen en al worden weggespoeld. Boeren leven van het land en kunnen hun land na een overstroming niet meer gebruiken en hebben geen inkomsten meer. Ziektes verspreiden zich snel doordat ook vuilnis wordt meegespoeld.
3. ARMOEDE: Mensen vluchten omdat ze in een uitzichtloze situatie zitten. Ze hebben geen werk en zijn zo arm dat ze geen huis hebben of geen eten kunnen kopen.
4. GELOOF/RELIGIE: Mensen vluchten omdat ze in hun land worden bedreigd, aangevallen of opgesloten omdat ze een ander geloof hebben dan de leiders van het land.
5. MENING/MENINGSUITING: Mensen vluchten omdat ze worden mishandeld of opgesloten omdat ze hardop zeggen dat ze het niet eens zijn met wat de leiders van hun land zeggen of doen.
6. DROOGTE: Mensen vluchten omdat een lange periode geen regen is gevallen waardoor waterputten leeg zijn, hun oogst mislukt of hun vee doodgaat. Er is zo weinig eten, dat mensen bang zijn om zelf dood te gaan van de honger.
7. HOMO/SEKUALITEIT: Mensen vluchten omdat ze in hun land niet geaccepteerd worden voor wie ze zijn. In sommige landen word je namelijk mishandeld of opgesloten als je openlijk homo bent.

LET OP: Soms schrijven teams een woord op dat niet precies hetzelfde is als wat op het kaartje staat. Jij bepaalt of een antwoord van een team goed of fout is. Houd daarbij rekening met het niveau van de klas. Wees bij lage niveaus schappelijk met de 1-woord-regel. Voorkom echter discussies met de docent, medebegeleider of de teams! Het opgeschreven woord moet aan twee voorwaarden voldoen: het moet een reden zijn om te vluchten en lijken op het woord op jouw kaartje. Bijvoorbeeld:

- Fout antwoord: 'crisis' in plaats van armoede. Crisis is niet hetzelfde als armoede. Bij armoede hebben mensen geen geld om te voorzien in hun eerste levensbehoeften zoals eten en een dak boven hun hoofd. Dat is bij crisis niet het geval!
- Goed antwoord: 'godsdienst' in plaats van geloof of religie.

Als elk team heeft getekend, rond je het spel af. Vraag de docent om de punten op te tellen. Een team krijgt 5 punten per goed geraden woord. Haal de whiteboard, -stiften en tissues weer op.

Aanwijzing 1 (5 minuten)

Vermeld het aantal punten die de teams bij Teken het! hebben verdiend. Leg dan de volgende stap: "Jullie krijgen zo een aanwijzing. Ik deel aan elk van team een onderzoeksformulier uit. Jullie mogen op het onderzoeksformulier aanvinken WIE volgens jullie WAAR is doodgegaan en WAT de doodsoorzaak is. Als je dit hebt gedaan, roep je ons om het na te kijken. Dan nog een kleine tip: de volgorde van WAAR is precies hetzelfde als de route die het gezin heeft afgelegd!"

DETECTIVES

ONDERZOEKSFORMULIER

Naam land: _____

Kleur land: Rood Oranje Groen Blauw Paars

WIE

opa	oma	vader	moeder	dochter	zoon

WAAR

woestijn	vluchtelingen kamp	berg	jungle	vluchtelingen boot	vrachtwagen

WAT

vies drinkwater	ziekte	honger	bos	malaria	hitte

Vink aan WIE volgens jullie WAAR is doodgegaan en WAT de doodsoorzaak is. De begeleider zet een KRUIS door de foute plaatjes en een CIRCEL om de goede plaatjes.

Doorloop de volgende stappen:

- Klik op aanwijzing 1.
- Deel aan elk team een klombord met daarin een onderzoeksformulier en een pen uit.
- Kijk in de drukwerkmap wat het goede antwoord is. Het antwoord staat op de sticker aan de binnenkant van de map!

- Als een team klaar is, kijk je hun antwoorden bij het team na. Kruis op hun onderzoeksformulier foute plaatjes door en omcirkel goede plaatjes.
- Vraag leerlingen hun klembord bij zich te houden en dicht te doen, zodat niemand kan afkijken.

Tip: De aanwijzingen zijn bedacht om de leerlingen aan het denken te zetten over de reis die de familie gemaakt heeft. Als in de aanwijzing bijvoorbeeld wordt benoemd dat er 5 familieleden door de jungle liepen, dan kunnen leerlingen daaruit concluderen dat iemand is overleden vóórdat de familie bij de jungle kwam. Bijvoorbeeld in de woestijn, vluchtelingenkamp of de bergen. Buiten de aanwijzingen blijft het, net zoals het spel Cluedo, grotendeels een gok.

Terugblik (7 minuten)

"We gaan verder met het volgende spel!" Start Terugblik (30 seconden). Vertel na de uitlegfilm kort: "Jullie krijgen een verhaal te horen van een jongen die is gevlucht. Probeer zoveel mogelijk woorden te onthouden. Na het filmpje krijgen jullie 1 minuut om de woorden op te schrijven. Maar let ook goed op het verhaal, want na het filmpje gaan we dit bespreken." Laat leerlingen hun klembord en pen op de rand van de tafel leggen, zodat ze niets kunnen opschrijven.

NB. Als leerlingen naar het totaal aantal woorden vragen, geef je daar geen antwoord op. We willen niet dat leerlingen woorden verdelen en niet op het verhaal letten.

Start het filmpje. Na het filmpje deel je antwoordformulieren en pennen uit. Elk team krijgt 1 minuut om zoveel mogelijk woorden op te schrijven: de volgorde is niet belangrijk.

Als je de tijd om is, vraag je docent om de formulieren op te halen. Vraag hem/haar te checken of de landkleur is aangekruist. Geef de docent het Terugblik antwoordvel (let op de juiste ronde) en laat de docent nakijken en de punten op het scorebord noteren. De teams krijgen 1 punt per goed antwoord.

Nabespreking terugblik (10 minuten)

Terwijl de formulieren worden nagekeken, bespreek je het verhaal na. Stel de volgende vragen:

1. "Wat vond jij het meest indrukwekkend van het verhaal?"
Richtlijn: Het is belangrijk dat leerlingen kunnen reageren op de heftige dingen die ze zojuist gezien hebben. Vraag door, reageer begripvol, laat merken dat jij het ook heftig vindt én dat het ongelooflijk is dat iemand zoiets moet meemaken.
2. "Wat is een vluchteling?"
Antwoord: Iemand die zijn land moet ontvluchten voor oorlog of als hij/zij wordt bedreigd vanwege politieke overtuiging of seksuele voorkeur. Iedereen die zich in het eigen land onveilig voelt, mag in een ander land asiel aanvragen, maar je krijgt alleen een verblijfsvergunning als je kunt bewijzen dat je om deze redenen gevaar loopt. Dus mensen die vluchten voor armoede of klimaat-redenen, worden niet tot officiële vluchtelingen gerekend. Zij krijgen dus géén verblijfsvergunning.
3. "Hoeveel vluchtelingen denken jullie dat er wereldwijd zijn?"
Antwoord: Er zijn meer dan 65 miljoen vluchtelingen in de wereld. Dat is ongeveer vier keer de bevolking van Nederland! (Geef een paar leerlingen de beurt, maak er geen lang raad-spel van).

Vertel: "In tegenstelling tot wat veel mensen denken, komen er helemaal niet zoveel vluchtelingen naar Europa of Nederland toe. Van alle vluchtelingen in de wereld, woont 80% nog in eigen land of in een buurland. Zij hebben wel hun huis verlaten, maar zijn naar een veiligere plek in hun land of in een buurland getrokken. Zij worden vaak opgevangen in vluchtelingenkampen."

4. "Waarom denk je dat in verhouding zo weinig vluchtelingen naar rijke landen, zoals Nederland, vluchten?" Vervolgvrage: Heb je op het nieuws weleens een boot met vluchtelingen gezien? Wat denk je dat zo'n boottocht kost?

a. Niet alle vluchtelingen kunnen deze reis betalen. Een boottocht naar Europa kan bijvoorbeeld al tussen de 3000 en 7000 euro kosten! Soms spaart een familie geld bij elkaar zodat 1 persoon de overtocht kan maken.

b. Daarnaast willen ze ook hun familie of omgeving niet verlaten. Stel je voor dat jij ineens naar een ander land moet, waar je de taal niet spreekt en de cultuur niet kent.

5. "Wie kent er een vluchteling?" Vervolg vragen: Weet je waarom die persoon gevlucht is? Weet je hoe die persoon gevlucht is? Hoe is het voor die persoon om in Nederland te zijn?
Concludeer: We hebben vaak geen idee wat vluchtelingen hebben meegemaakt. Niet iedereen wil erover vertellen, maar veel vluchtelingen vinden het fijn als je in hun verhaal geïnteresseerd bent.

Aanwijzing 2 (4 minuten)

Vermeld het aantal punten die teams bij Terugblik hebben verdiend. Zeg dat ze weer op hun onderzoeksformulier mogen aanvinken WIE volgens hen is overleden, WAT de doodsoorzaak is en WAAR de persoon is doodgegaan. Daarna doorloop je weer dezelfde stappen zoals bij 'Aanwijzing 1.'

Memory (6 minuten)

"We zijn aangekomen bij het laatste spel." Start Memory. Het onderdeel start met een uitlegfilmpje. Licht daarna kort toe: "We gaan dus met de klas memory spelen. Elk team mag om de beurt 2 kaartjes noemen. Als ze bij elkaar horen, verdient het team 5 punten. Heel veel succes allemaal!"

Selecteer vervolgens de juiste versie:

- Memory 1: vmbo-basis, kader, lwoo, praktijkonderwijs
- Memory 2: vmbo gemengd en theoretisch, mbo 1 en 2
- Memory 3: havo, vwo, mbo 3 en 4, hbo

Bij versie 2 en 3 vertel je dat teams ook kaartjes met vragen en antwoorden bij elkaar moeten zoeken. Voorkom dat leerlingen stiekem aantekeningen maken. Vraag de docent op het scorebord het aantal sets te turven dat elk team heeft gevonden. Aan het einde telt de docent de punten op. Bespreek ondertussen moeilijke woorden zoals voedselhulp.

Aanwijzing 3 (3 minuten)

Vertel hoeveel punten de teams met Memory hebben verdiend. Zeg dat ze weer op hun onderzoeksformulier mogen aanvinken WIE volgens hen is overleden, WAT de doodsoorzaak is en WAAR de persoon is doodgegaan. Daarna doorloop je weer dezelfde stappen zoals bij 'Aanwijzing 1'.

Laatste keer raden (2 minuten)

Als je langs alle teams bent geweest, mogen de leerlingen een laatste keer raden. Vraag alle teams om op hun onderzoeksformulier een cirkel te zetten om de 3 plaatjes die volgens hen de juiste zijn. Haal na 1 minuut alle klemborden met onderzoeksformulieren en pennen op. Check of alle teams hun landkleur hebben aangekruist!

Daarna begin je met de eindnabespreking. Tijdens de nabespreking kijkt de docent de onderzoeksformulieren na. Elk team ontvangt 10 punten per goed geraden plaatje. Vervolgens telt de docent op het eindscoreformulier alle punten van de teams op.

NB. Als team evenveel punten verdiend, verdeel je de Globa's gebaseerd op de inzet die de teams hebben getoond tijdens de nabesprekingen. Teams krijgen dus nooit evenveel Globa's!

Eindnabespreking (4 minuten)

"Wat is het belangrijkste dat je tijdens deze opdracht over vluchtelingen hebt geleerd?" Vraag enkele leerlingen om te reageren. Concludeer: "Ik hoop dat jullie inzien dat vluchtelingen niet voor niets hun huis, familie en vrienden achterlaten om naar een vreemd land te reizen. Daarnaast is de reis vaak ook heel gevaarlijk. Als vluchtelingen vervolgens in Nederland komen, dan mogen we ze best wel een beetje helpen om een nieuw leven op te bouwen."

Beoordeling (3 minuten)

Kondig aan dat je de oplossing bekend gaat maken. Klik op de ontknoping. De goede antwoorden komen in beeld. Vermeld het aantal goed geraden kaartjes, de punten-scores en aantal verdiende Globa's per team. Als teams evenveel punten hebben, leg je uit waarom het ene team meer Globa's heeft gekregen dan het andere team. Voer de Globa's in via de Globaland XL-app.

1 ^e plaats	100 miljard Globa's
2 ^e plaats	90 miljard Globa's
3 ^e plaats	80 miljard Globa's
4 ^e plaats	70 miljard Globa's
5 ^e plaats	60 miljard Globa's
6 ^e plaats	50 miljard Globa's

Appendix 2: Questionnaire before playing 'Detectives'

Hoi,

Voor Cross Your border ben ik bezig om te kijken hoe we dit spel kunnen verbeteren. Daarom heb ik voor dat jullie zo beginnen aan het spel eerst nog een aantal vragen aan jullie.

De vragen zijn volledig anoniem, er zijn geen goede of foute antwoorden!

Eerst zijn er een aantal introductie vragen, daarna zullen wat stellingen volgen.

Q1: In welke klas zit je?

Q2: Wat is geboortedatum? (Dag-maand-jaar)

Q3: Wat is je geslacht

- ☐ Jongen
- ☐ Meisje
- ☐ Anders

Q4: Op welke school zit je?

Q5: Welk niveau doe je?

- ☐ VMBO-b
- ☐ VMBO-k
- ☐ VMBO-t
- ☐ MAVO
- ☐ HAVO
- ☐ VWO
- ☐ Anders, ...

Q6: In welk leerjaar zit je

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6

Q7: Ben jij, of is een van jouw ouders of grootouders (opa en oma) niet in Nederland geboren?

- ☐ Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren
- ☐ Ik ben niet in Nederland geboren
- ☐ Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren
- ☐ Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren

Q8: Geef aan of je op deze plekken vaak over onderwerpen zoals vluchtelingen en migratie praat

	Nooit	Soms	Vaak
Op school en tijdens de lessen			
Thuis			
Met vrienden			
Op social media			

Q9: Vind je het leuk om over onderwerpen als vluchtelingen en migratie te praten?

- ☐ Heel erg leuk
- ☐ Een beetje leuk

- Helemaal niet leuk
 - Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig
- Q10:** Een vluchteling en een migrant zijn hetzelfde
- Waar → Ga naar Q12
 - Niet waar → Ga naar Q11
- Q11:** Wat is het verschil tussen een vluchteling en een migrant?
- Q12:** Wat kan een reden zijn voor een vluchteling om zijn land uit te gaan?
- Q13:** Wat kan een reden zijn voor een migrant om zijn land uit te gaan?
- Q14:** Mensen hebben altijd de keuze om hun land te verlaten
- Waar
 - Niet waar
- Q15:** Alle vluchtelingen die naar Nederland willen komen, moeten hier kunnen blijven
- Ja
 - Nee
- Q16:** Alle migranten die naar Nederland willen komen, moeten hier kunnen blijven
- Ja
 - Nee
- Q17:** Mensen die kiezen om hun land te verlaten hebben vaak een gemakkelijke reis
- Waar
 - Niet waar
- Q18:** Als je rijk bent kan je nooit een vluchteling worden
- Waar
 - Niet waar
- Q19:** Als je rijk bent kan je nooit een migrant worden
- Waar
 - Niet waar
- Q20:** Vluchtelingen zijn altijd arm
- Waar
 - Niet waar
- Q21:** De meeste vluchtelingen zijn Moslim
- Waar
 - Niet waar
- Q22:** Wereldwijd zijn er rond de 79 miljoen vluchtelingen. Maak een schatting van hoeveel van deze vluchtelingen uiteindelijk naar Europa komen
- Q23:** Uit welk land komen de meeste vluchtelingen die naar Europa gaan?
- Q24:** Op welke manier komen de meeste vluchtelingen in Europa?

Appendix 3: Questionnaire after playing 'Detectives'

Net zoals voor dat jullie voor het spelen van dit spel een vragenlijst hebben ingevuld, volgt er nu nog een om te kijken of jullie van gedachten zijn veranderd.

Eerst zijn er een aantal vragen over het spel, daarna zijn er opnieuw een aantal stellingen.

Q1: Wat is je geboortedatum (dag-maand-jaar)?

Q2: In welke klas zit je?

Q3: Wat vond je het leukste aan het spel, en moet zeker niet veranderd worden?

Q4: Wat vond je het minst leuke aan het spel?

Q5: Wat zouden wij kunnen veranderen om het spel beter en leuker te maken?

Q6: Heb je in dit spel iets geleerd wat je nog niet wist?

- ☐ Ja, leg uit wat je hebt geleerd...
- ☐ Nee

Q7: Kwamen er in dit spel dingen voor die je al wel wist?

- ☐ Ja, leg uit wat het is...
- ☐ Nee

Q8: Is er nog iets wat je miste in het spel of waar je meer over had willen weten?

- ☐ Ja, namelijk...
- ☐ Nee

Q9: Is jouw mening over vluchtelingen en migranten veranderd door dit spel?

- ☐ Ja, namelijk
- ☐ Nee

Q10: Een vluchteling en een migrant zijn hetzelfde

- ☐ Waar → Ga naar vraag 12
- ☐ Niet waar → Ga naar vraag 11

Q11: Wat is het verschil tussen een migrant en een vluchteling?

Q12: Wat kan een reden zijn voor een vluchteling om het land te verlaten?

Q13: Wat kan een reden zijn voor een migrant om het land te verlaten?

Q14: Mensen hebben altijd de keuze om hun land te verlaten

- ☐ Waar
- ☐ Niet waar

Q15: Alle vluchtelingen die naar Nederland willen komen, moeten hier kunnen blijven

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Q16: Alle migranten die naar Nederland willen komen, moeten hier kunnen blijven

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Q17: Mensen die kiezen om hun land te verlaten, hebben altijd een gemakkelijke reis

- ☐ Waar
- ☐ Niet waar

Q18: Als je rijk bent kan je nooit een vluchteling worden

- ☐ Waar
- ☐ Niet waar

Q19: Als je rijk bent kan je nooit een migrant worden

- ☐ Waar
- ☐ Niet waar

Q20: De meeste vluchtelingen zijn Moslim

- Waar
- Niet waar

Q21: Is er nog iets anders wat je kwijt wilt over het spel, deze vragenlijst of over vluchtelingen of migratie?

Appendix 4: Results Questionnaire before playing 'Detectives'

nr.	Q 1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q5- Anders	Q 6	Q7	Q8 – op school en tijdens de lessen	Q8- thuis	Q8- met vrienden	Q8 – op social media	Q9	Q10	Q11	Q12	Q13	Q14	Q15	Q16	Q17	Q18	Q19	Q20	Q21	Q22	Q23	Q24	
4	V 1 c	24-05-08	Meisje	Comman derij college	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Soms	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling is gevlucht van iets ergs en een migrant komt vaak vrijwillig...?	Omdat er oorlog is	Te weinig inkomsten	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50 miljoen	Iran /Irak ?	Met de boot of te voet	
62	V 1 C	10-3-2008	Meisje	Comman derij college mac rope dius	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Vaak	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling gaat weg door een onveilige plek en een migrant heeft andere redenen om te immigreren	Oorlogen	Werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	50 miljoen	Irak	Op de voet	
34	V 1 C	3 oktober 2008	Jongen	Locatie mac rope dius comman derij college	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Helemaal niet leuk	Waar		Oorlog	Werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	30 miljoen	Syrië	Bootjes	
61	V 1 C	05-06-2008	Meisje	Comman derij college	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Soms	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Waar		Oorlog	Werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	55 miljoen	Siri	Boten	
2	V 1 C	7 september 2008	Meisje	Comman drij college	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Een vluchteling emigreert omdat hij/zij niet meer veilig in zijn land kan wonen. Een migrant kan ook voor zijn werk emigreren.	Oorlog	Werk	Niet waar	Ja	Nee	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	50 miljoen	Griekenland	Per boot	
33	V 1 C	23.10.2008	Meisje	Mac rope dius	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Soms	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Naar een betere leefomgeving te gaan, en een migrant verhuist naar	Als het onveilig is	Voor bijvoorbeeld werk	Niet waar	Nee	Nee	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	50 miljoen	Sirië	Met de boot	
	V 1 c	2008	Meisje	Comman drij college	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Soms	Soms	Heel erg leuk	Niet waar	Bij een vluchteling vlucht je weg en bij een migrant verhuis je uit eigen wil	Oorlog	Werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Ik denk 65 miljoen	Iran /Irak	Via zee op bootjes
3	V 1 C	22-01-2008	Meisje	Comman drij college	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Migrant komt vrijwillig	Oorlog	Geen werk	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	23 miljoen	Iran	Via zee	
	V 1 C	01-09-2008	Jongen	Comman derij college Sleutelbosch	VWO		1	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Waar		Oorlog	Voor werk te zoeken	Niet waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Waar	Waar	Niet waar	60 miljoen	Syrië, Irak en Iran	Met de boot	

1	V 1 C	12 12 200 8	Anders	Com man drij colle ge	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Niet waar	Een migrant gaat verhuizen	Oorlog	Geen werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	65 miljoen	Sirïe	Per boit of auto
	V 1 C	200 8 19 okto ber	Jongen	Mac rope dius	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Niet waar	Een vluchteling vlucht	Oorlog	Betere baan	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	4	Syrië	Opblaasbo tjes
	H 1 A	26- 10- 200 7	Jongen	Com man drij colle ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Een migrant vertrekt uit zijn/haar land voor verschillende redenen. Een vluchteling vlucht van iets waardoor hij/zij het jaar verlaat	Oorlog	Werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	71	Sirië	Boot
5	V 1 C	5 aug ustu s 200 9	Jongen	Com man drij colle ge mac rope dius	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier niet mee bezig	Niet waar	Vluchteling vlucht en een migrant verhuisd gewoon	Door oorlog, ziekte, hongersno od, rampen	Idk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Ik denk 60 miljoen	Eritr ea	Te voet en met een bootje
98	V 1 C	Mei	Meisje	Com man drij colle ge	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling emigreert omdat het niet veilig is in zijn land. Een migrant kan ook migreren vanwege werk.	Oorlog	Werk	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50 miljoen	Syrië	Bootjes
25	V 1 2	30- 09- 200 8	Meisje	Com man derij colle ge mac rope dius	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Waar		Oorlog	Familie	Niet waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	20 miljoen	Syrië	Boten
35	V 1 C	29- 10- 200 8	Meisje	Com man derij colle ge	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Vluchteling vlucht voor oorlog en een migrant verhuist voor familie of zakelijk	Oorlog	Voor werk of familie	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50 miljoen	Syrië	Met bootjes of lopend
36	V 1 C	21- 03- 08	Jongen	Mac rope dius colle ge	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling gaat zijn of haar land uit voor de veiligheid. Een migrant gaat weg uit zijn land voor bijvoorbeeld werk, gezinstichting en eten.	Oorlog	Werk	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50 miljoen	Suri nam e	Te voet of met een bootje
40	V 1 C	07- 5- 200 8	Jongen	Mac rope dius	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een migrant komt vrijwillig en een vluchteling moet dit door bijvoorbeeld oorlog	Door oorlog	Omdat hij een andere land leuker vindt	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	45 miljoen	Syrië Som alië Irak	Lopend
	1	13- 06- 200 8	Meisje	Com man derij colle ge- mac	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit, soms	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling is gevlucht en migrant vrijwillig meestal	Oorlog/ge weld	Werk/ familie	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	67-72 miljoen	?	Boten

[illegible]

18	H 1 c	08-04-2007	Jongen	Mac rope dius	HAVO		1	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Nooit	Soms	Nooit	Een beetje leuk	Waar		Oorlog	Werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	75mil	Syrië	Met boten
26	V 1 a	30-6-08	Jongen	Com man derij colle ge mac rope dius	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Vaak	Nooit	Soms	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Migrant verhuisd en vluchteling vlucht	Het is dar niet veilig	Werk	Niet waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	35%	Ned erla nd Italië	Via zee met boten
19	H 1 C	09-06-2008	Jongen	Com man derij colle ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Soms	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Vluchtelingen komen omdat het gevaarlijk is en migranten om te werken	Oorlog	Geen werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	60miljoen	Sirië	Met bootjes over de zee
50	V 1 A	10-04-2008	Jongen	CO mm and erij colle geM acro pedi us	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar		Oorlog armoede werkloosheid	Om zijn familie te zien	Niet waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	Niet waar	54	Syrië	Boot en te voet
	H 1 A	27 dec emb er 2007	Jongen	Com man derij colle ge gem ert	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Een vluchteling en een migrant berhuist gewoon	Oorlog	Voor zijn werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	79 mil	Irak en syrie	Per boot
95	H 1 C	28 aug ustus 2008	Meisje	Com man derij Coll ege Mac rope dius	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling komt naar een ander land door oorlog en geweld. Een migrant komt naar een ander land om te verhuizen	Oorlog, hongersnood.	Om te verhuizen, ander werk/ niet werk.	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	39 miljoen	Uit syrië	Via boten of te voet
57	V 1 A	08-03-08	Jongen	Mac rope dius	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier mee bezig	Niet waar	Weet ik niet	Oorlog	Weet ik niet	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	30mil	Syrië	Boot
	H 1 A	15-08-2008	Jongen	Com man derij colle ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Vluchteling voor de oorlog migrant gaat vrijwillig weg	Oorlog geld regering	GELD!!! !!!!!! !!!! of de baan	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	70 miljoen	Irak en iran en israel	Over het water
38	H 1 C	19-06-08	Meisje	Mac rope disu	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling moet en een migrant kiest ervoor	Oorlog, hongersnood, onveilig		Niet waar	Ja	Jaa	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Ongeveer de helft	Sirië	Met de boot, met de fiets/voet
13	H 1 C	03-11-2007	Meisje	Mac rope disu	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Soms	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	?	Oorlog	Slecht betaald	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	?	?	?
28	V 1 a	11 juni 2008	Jongen	Com man derij colle ge	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Soms	Helemaal niet leuk	Niet waar	Een vluchteling vlucht en migranten komen gewoon als ze willen	Oorlog	Geen geld	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	38 miljoen	Griekenland	Boot

[illegible]

		2008		colle ge				Nederland geboren						een vluchteling vlucht ergens voor														
	H 1 A	23-04-2008	Meisje	Com man derij colle ge mac rope disu	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	En vluchteling moet vluchten en een migrant verhuist vrijwillig	Oorlog	Hij wilde wat anders	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Geen idee allemaal ofzo?	Irak	Met kleine rubber bootjes
99	H 1 c	20 sept emb er 2008	Jongen	Com man derij colle ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Soms	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Vluchteling remt van de oorlog en migratie kan meerdere redenen hebben	Oorlog	Geld tekort	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	36 miljoen	Sirië	Met de voet
55	V 1 A	25-10-2007	Jongen	Mac rope dius	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Een migrant gaat toch gwn ergens anders wonen en een vluchteling moet	Oorlog	Geen werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Waar	Niet waar	Niet waar	Waar	50%	Syrië	Te voet
17	H 1 c	27-02-2008	Meisje	Com man derij colle ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling vlucht en een migrant verhuist	Oorlog	Familie	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	55 miljoen	Syrië	Syrië
22	H 1 C	18-10-2007	Meisje	Mar cop edius	HAVO		1	Een of beide mijn ouders zijn niet in nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling komt het land in en een migrant gaat het land uit	Voor beter werk	Naar familie in een ander land	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	39 miljoen	Marokko	Met de boot
11	H 1 C	25-10-2006	Meisje	Com man derij colle ge	HAVO		1	Een of al mijn grootouders zijn niet in nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Nooit	Heel erg leuk	Niet waar	Een vluchteling vlucht voor de omstandigheden in het land! Migratie zijn mensen die voor hun werk of iets anders naar het buitenland moeten!	Oorlog	Werk	Niet waar	Nee	Ja	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	1.5 miljoen	Syrië	Boot, lopend
20	H 1 c	10-12-2007	Jongen	Mar cop edis u	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Vluchteling vlucht voor oorlog en een migrant verhuist voor werk.	Voor oorlog of geen eten.	Geen werk.	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	75 000 000	Syrië	Boot of lopend
14	H 1 C	17 april 2008	Meisje	Com man derij colle ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een migrant die hoeft niet weg uit het oude land en een vluchteling wel want die moeten vaak vluchten voor de oorlog	Door oorlog	Om bij familie te gaan wonen	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	72 miljoen	Sirië	Door oorlog in een ander land
	H 1 C	28-01-2008	Jongen	Com man derij colle ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Vluchteling moet weg om een reden dat het heel slecht in het land gaat. Een migrant gaat weg omdat die daar voor kiest	Oorlog, economie, onrust, te kort aan eten	Werk, familie of gewoon omdat die daar voor kiest	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	30 mil	Syrië, libie, Irak, afghanis tan	Boot od te voet
37	H 1 c	07-02-	Meisje	Com man dere	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Helemaal niet leuk	Niet waar	Een vluchteling vlucht en een migrant verhuist	Het is er niet veilig	Werk	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	10 miljoen		Door een boot

[illegible]

	H 1 a	27-04-2008	Jongen	Comman-derijcolle-ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Een vluchteling vlucht van zijn land en een migrant die mugreert	Oorlog	Verhuizen	Niet waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	70%	Syrië afga-nist-an	Met de boot
58	v 1 a	8-8-2007	Jongen	Comman-derijcolle-ge sleu telbos	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Soms	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Vluchteling vlucht voor oorlog of economische redenen en een migrant verhuist voor zijn lol.	Oorlog, economische redenen of politieke redenen	Er is in een ander land een beter huis of baan	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	75%	Nigeria	Via de boot of lopend
	H 1 a	02-12-07	Jongen	Comman-derijcolle-ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Soms	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Een vluchteling vlucht voor zijn land omdat daar oorlog is ofzo	Als er oorlogen zijn	Als je wil verhuizen naar een ander land	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50 miljoen	Syrië	Met boten
	H 1 A	28-11-2007	Meisje	Comman-derijcolle-ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Soms	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling vlucht en een migrant niet	Oorlog	Om ergens te wonen waar je familie woont	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	55 miljoen	Land buit en euro pa	boten
	h 1 a	01-11-2007	Meisje	Comman-derijcolle-ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling is iemand die voor een noodzaak v lucht en een migrant verhuisd van land naar land	Oorlog	Familie	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	30 miljoen	Syrië den k ik	Bootjes
	H 1 a	11-01-2008	Meisje	Comman-derijcolle-ge mac rope disus	HAVO		1	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Soms	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Vluchteling vlucht naar een ander land en een migrant verhuisd naar een ander land	Oorlog	Werk	Niet waar	Nee	Nee	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	60/70 miljoen	Syrië	Boot
	H 1 A	23-05-2021	Meisje	Comman-derijcolle-ge	HAVO		1	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling moet vluchten en een migrant kan ervoor kiezen om het land waar ze woonden te verlaten	Oorlog	Koud klimaat	Niet waar	Ja	Ja	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	60 miljoen	?	Via een boot?
	H 1 A	02-10-2007	Jongen	Comman-derijcolle-ge mac rope dius	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Vluchteling vluchten zonder toestemming naar een ander land. Migrante die verhuizen met toestemming naar een ander land	Oorlog	Het weer	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50 mil	?	Lopen
	H 1 a	13-10-2007	Meisje	Comman-derijcolle-ge mac rope disu	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling vlucht en een migrant verhuisd	Niet veilig voelen	Geen werk, niet veilig, familie	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	20 miljoen	Suri nam e	Per boot

	H 1 a	01-12-2007	Meisje	Comman- derij colle- ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Vluchteling vlucht voor erge dingen en migrant verhuist of gaat naar een ander land	Oorlog	Verhuizen	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	1800	Sirïe	Boot
58	V 1 A	16-8-2008	Meisje	Mac- rope disu	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling vlucht voor oorlog en een migrant komt om geld te verdienen	Oorlog	Werk	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	25	Marokko	Boot
	H 1 a	24 augustus 2008	Meisje	Comman- derij colle- ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Een vluchteling is gevlucht omdat het er in zijn/haar thuisland niet veilig is, een migrant verhuist gewoon naar een ander land voor werk of voor zijn/haar plezier	Oorlog, dat het in thuisland niet veilig is. Of werkloosheid	Om beter werk in een ander land te gaan zoeken	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	? Ik heb geen zin om dat uit te rekennen :)	Syrië den ik	In bootjes, of met de voet
	H 1 a	05-04-2008	Meisje	mac- rope dis	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Soms	Soms	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar														
60	V 1 a	09-12-08	Meisje	Comman- derij colle- ge	VWO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Soms	Nooit	Heel erg leuk	Niet waar	Een vluchteling vlucht uit zijn land door bijv. oorlog en een migrant vertrekt uit zijn land voor een betere baan	Oorlog	Geld te kort	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	Waar	9 miljoen	?	Met (zelf gemaakte) boten
21	H 1 c	15-4-08	Jongen	Comman- derij	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Soms	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar														
	H 1 a	21/02/2008	Jongen	Comman- derij colle- ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar														
8	H 1 C	22-02-2008	Meisje	Comman- derij colle- ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar														
	H 1 A	13 oktober 2008	Meisje	Comman- derij Coll- ege	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Waar														
15	H 1 c	18 januari 2008	Anders	Comman- derij colle- ge	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar														
	H 1 a	09-03-2008	Jongen	CO- man- derij colle	HAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet	Niet waar														

				ge mac rope disu								mee bezig																	
	h 1 a	09/ 08/ 07	Meisje	Mac rope disu	HAVO		1	Ik ben niet in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Soms	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Niet waar															
	K t 2 j	08- 10- 200 6	Meisje	Blari acu m	VMBO- k		2	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Soms	Soms	Een beetje leuk	Waar		Oorlog	Oorlog of een zinkend e boot	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	11 miljoen	Syri ë Irak	Migrante	
66	K t 2 j	30- 01- 200 7	Jongen	Blari acu m	VMBO- t		2	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Helema al niet leuk	Niet waar	Een migrant is iemand die hier lomt werken en een vluchteling is iemand die hereen vlucht	Oorlog	Saaï	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	45 miljoen	Syri ë	Met boot	de
67	K t 2 j	21 feb 200 7	Jongen	Blari acu m	VMBO- t		2	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Migrant is iemand die hier komt werken	Oorlog	Werk	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50	Syri ë	Boot	
43	K T 2 j	3 janu ari 200 7	Meisje	Blari acu m	Anders,	Vmbo KT	2	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Waar		Het is er niet veilig	Het is er niet veilig	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	40 miljoen	Turk ije, mar okk o, syrië	Met boot	de
64	K t 2 J	12- 06- 200 7	Meisje	Blari acu m	VMBO- t		2	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit, Soms	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Migrant gaat volgensmij vrijwillig naar een ander land verhuizen, en een vluchteling moet ondanks oorlog etc....	Oorlog	Door werk ofso	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	2 miljoen ofso	Mex ico, Syri ë	Via de boot of lopend.	
41	K T 2 J	13- 05- 200 7	Meisje	Blari acu m	Anders,	VMBO kt	2	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Waar		Door oorlog	Door oorlog	Niet waar	Nee	Nee	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	2 miljoen	Irak en Iran	Via bootjes	
48	K t 2 g	20.0 7.20 07	Meisje	Blari acu m colle ge	VMBO- k		2	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Een migrant heeft gewoon werk huis etc een vluchteling niet	Oorlog	Ander werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50 miljoen		Irak, Syrië etc	
75	2 G	01- 12- 200 6	Jongen	Blari acu m	VMBO- t		2	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit, Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Niet waar	Migrant komt voor werk en een vluchteling komt hier door oorlog	Oorlog	Een vrind/v riendin	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50 m	Iran en Irak	Oorlog en armte	
70	K t 2 g	13- 01- 200 6	Jongen	Blari acu m	VMBO- t		2	Ik ben niet in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Waar		Oorlog	Oorlog	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	70%	Syri ë	Oorlog	
44	K t 2 R	29- 10- 200 7	Anders	Blari acu m	Anders,	Vmbo k-t	2	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Soms	Soms	Vaak	Heel erg leuk	Niet waar	Migrant gaat uit een land om een nieuw leven te beginnen, en een vluchteling vluchten voor iets	Oorlog, hongersno od	Een nieuw leven willen starten	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	30 miljoen	//	Klein bootje	

	K t 2 g	25-12-2006	Meisje	Blariacum	VMBO-k		2	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Soms	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Migrant is illegaal	Oorlog	Oorlog	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	20 milj	Irak	Door stiekem te komen
77	K t 2 g	26-09-2006	Meisje	Blariacum College	VMBO-t		2	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Waar		Oorlog	Oorlog	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Waar	59	Syrië	Met een boot of lopend
65	K T 2 j	07-03-2007	Meisje	Blariacum	VMBO-t		2	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Soms	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Een migrant emigreert en een vluchteling is gedwongen om naar een ander land te gaan	Oorlog.	Werk.	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Ik weet het niet.	Syrië.	Via bootjes.
	K T 2 J	2-7-2007	Jongen	Blariacum	VMBO-k		2	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Soms	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Waar		Oorlog	Weet ik niet	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	1100000	Ik weet het niet	Ik weet het niet
96	K t 2 G	25-13-2005	Jongen	Blariacum	VMBO-t		2	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	De een vlucht uit zijn land, migranten gaan naar een ander land	De ene vlucht, de ander wilt	Geld, studie	Waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Waar	50 miljoen	Griekenland,	Met slechte bootjes
	K t 2 G	3 sept emb er 2007	Jongen	Blariacum	VMBO-t		2	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Soms	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling gaat naar it land bijvoorbeeld omdat hij geen keuze heeft want in zijn land is oorlog. Migrante zijn hier zelf gekomen en willen dit	Oorlog	Hij verdient meer in een ander land bij het werk	Niet waar	Ja	Ja	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	45 miljoen	Israël	Door oorlog
71	K T 2 G	18-9-2006	Meisje	Blariacum	VMBO-t		2	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Soms	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Vluchtelingen zijn iemand die vlucht uit land migrant is iemand die verhuist	Oorlog	voor familie verhuizen om ze vaker te zien	Waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	??	Siri	Bootje, zwemmen
47	K t 2 g	18-05-2006	Jongen	Blariacum	VMBO-t		2	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Soms	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Vluchteling vlucht van zijn land een migrant verhuist van zijn land	Oorlog	Nieuwe huis gekocht in het buitenland om opnieuw te beginnen	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	60 miljoen	Syrië	Bootje/zwemmen
	K t 2 g	18-10-2007	Meisje	Blariacum	VMBO-t		2	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Soms	Nooit	Soms, Vaak	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling is iemand die weg is gevlucht uit zijn/haar land en een migrant is iemand die van plek naar plek gaat of zoiets	Oorlog	Geen werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	Niet waar	Ik denk 50 miljoen of zoiets	Ik denk van het midden oosten bij Arabië enz	Boot

[illegible]

63	K T 2 J	24-5-2007	Meisje	Blariacum	VMBO-t		2	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Vluchteling= iemand die uit zijn land vlucht. Migrant = iemand die gaat verhuizen naar een ander land.	Oorlog	Omdat degene wilt verhuizen of voor werk.	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	34 miljoen	Syrië.	Met boten.
73	K t 2 g	12-10-2006	Meisje	Blariacum	VMBO-k		2	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling gaan naar een andere land vanwege oorlog en migrant gaan naar een andere land omdat ze ergens anders willen doen wonen	Oorlog	Omdat die gene ergens anders wil wonen	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Weet ik niet	Syrië	Bootje
97	K T 2 G	9 nov emb er 2007	Jongen	Blariacum	VMBO-t		2	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Soms	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Een migrant verhuide naar een ander land en een vluchteling vlucht naar een ander land	Oorlog	Hij wil naar familie of gewoonten verhuizen	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	40 miljoen	Syrië	Of met de auto met een bootje	
	K T 2 G	2006	Jongen	Blariacum	VMBO-t		2	Ik ben niet in Nederland geboren	Soms	Vaak	Soms	Som	Een beetje leuk																
74	K t 2 g	01-04-2007	Jongen	Blariacum	VMBO-t		2	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar															
	2 D	182 128	Jongen	B	VMBO		6	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Vaak	Nooit	Vaak	Een beetje leuk	Waar		Okay	W	Waar	Ja	Ja	Waar	Waar	Waar	Waar	Waar	Waar	5	D	Okay
	3 b	16/09/2005	Meisje	Van Kinsbergen college	VMBO-k		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Soms	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Waar		Oorlog	Geld	Waar	Nee	Ja	Waar	Niet waar	Waar	Niet waar	Niet waar	75	Syrië	Met boten	
	3 c	26-06-05	Meisje	Van Kinsbergen college	VMBO-t		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Soms	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Vluchtelingen vluchten en migranten verhuizen naar een ander land	.	.	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	.	.	.	
	3 B	01-07-2004	Meisje	Van Kinsbergen Colledge Elburg	VMBO-k		3	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Soms	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Waar		Niet veilig in eigen land	Werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	45 miljoen	Somalië bijvoorbeeld	Boot, lopend	
	3 D	23-10-2006	Meisje	Van Kinsbergen college	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Waar		Oorlog	Oorlog	Waar	Ja	Ja	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	60 miljoen	Sirië	Bootjes over zee	
	3 B	14-07-2006	Jongen	Van Kinsbergen	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet	Niet waar	Geen idee	Oorlog	Familie	Niet waar	Ja	Nee	Waar	Waar	Niet waar	Niet waar	Waar	?	?	?	

												mee bezig																
	3 D	22-08-2006	Jongen	Van kins berg en	MAVO		3	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	De ene rent de andere wilt het gewoon	Oorlog	Werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar			
	3 b	2005	Meisje	Van kins berg en	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Waar		Oorlog	Werk	Niet waar	Ja	Nee	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	70	Syri e	Bootjes
	3 d	09-03-2006	Meisje	Van kins berg enc olle ge	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Migrant gaat naar een ander land voor een betere baan ofzo en een vluchteling voor meer veiligheid	Oorlog	Betere baan	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Denk 45 miljoen	Gee n idee	Ter voet of met boten over zee
	3 C	15-11-2004	Meisje	Van kins berg en colle ge	VMBO-t		3	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling meot uit zijn of haar land vluchten omdat hij/zij niet veilig is in zijn eigen land terwijl migranten meestal kiezen om hun land uit te gaan.	Oorlog	Voor werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	65 miljoen	Gee n idee	Met bootjes
	3 D	22-01-07	Jongen	Van kins berg en colle ge Elbu rg	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Vaak	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling vluht van oorlog ofzo, en een migrant komt hierheen omdat hij/zij niet genoeg geld kan verdienen in hun eigen land	Oorlog	Honger snood	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50 miljoen	Mar okk o	Per boot
	3 C	03-05-2006	Meisje	Van Kins berg en Coll ege	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Soms	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	En vluchteling vlucht en een migrant verhuisd naar een ander land	Oorlog	Geen goede baan	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet aar	Niet waar	75%	De land en waa r oorl og is of iets anders waa rdo or vluc hten noo dzak elijk is	Per boot of lopend
	3 c	04-11-2005	Meisje	Van kins berg en colle ge	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Migrant doet het vrijwillig	Oorlog	Werk	Niet waar	Ja	Ja	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Geen idee	Afgh anis tan of Irak	Boot
	3 c	06-09-2005	Meisje	Van Kins berg en Coll ege	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Soms	Nooit	Soms	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Een migrant is iemand die hier woont	Oorlog	Werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	Waar	51 miljoen	Oorl ogs ebie den	Per boots om per vliegtuig

	3 B	06-04-2006	Jongen	Van Kins Berg enColl ege	VMBO-k		3	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Ik weet het niet	Oorlog	Geld	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50	Sibir ië	Voet
	3 C	13-03-2006	Jongen	Van kins berg enc oleg e	MAVO		3	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Vaak	Soms	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Vluchtelingen worden geforceerd om uit hun land te gaan, omdat het onveilig is	Niet veilig	Beter werk op een ander land	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Waar	Niet waar	Niet waar	Waar	50 miljoen	Seri ë	Oorlog
	3 c	18-02-2005	Meisje	Kins berg en	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Vluchteling komt uit buitenland als er oorlog is	Oorlog	Ander land leuker	Niet waar		Nee	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	74	Syri ë	In boot
	3 c	19/12/2005	Meisje	Van kins berg en	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Soms	Vaak	Een beetje leuk	Niet waar	Vluchteling is iemand die vlucht voor oorlog een migrant kmot gewoon in een land te wonen	Oorlog	Nieuwe baan	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Heel veel 30miljo en	Sirie	Bootje
	3 c	15-04-06	Meisje	Van kins berg en	MAVO		3	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Vaak	Soms	Vaak	Een beetje leuk	Niet waar	Migrant ingeburgerd vluchteling niet	Oorlog	Ander werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	20 miljoen	Sirie	Via boot
	3 B	21-08-2005	Jongen	Van kins berg enc olle ge	VMBO-k		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Vaak	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Vluchteling vlucht van een land migrant verhuist naar een ander land	Oorlog	Slechte onderh oud	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	56 mijoen	Syri ë	Oorlog
	3 C	18-04-06	Anders	Van kins berg en	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Waar		Hamza	Hamza	Waar	Ja	Ja	Waar	Waar	Waar	Waar	Waar	Hamza	Ham za	Hamza
	3 D	06-10-2006	Jongen	Van kins berg enc olle ge	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Soms, Vaak	Helema al niet leuk	Niet waar	Hamz	Oorlog	Werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	20	Syri e	Bootjes
	3	11-08-2005	Meisje	Kins berg en coll ege	MAVO		3	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Soms	Soms	Soms	Een beetje leuk	Niet waar				Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar			
87	1 c	25-02-2008	Meisje	Van Kins berg en Coll ege	MAVO		1	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Waar		Droogte,o orlogen	?	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	78 miljoen	Siri etc	Vrachtwag en, boot, lopend
	3 c	03-04-06	Meisje	Van kins berg en	MAVO		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Soms	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Vluchteing vlucht migrant niet	Oorlog	Omdat hij of zij naar een ander land wil	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	18 miljoen	Irak	Lopend en boten
90	1 c	3-9-2008	Meisje	Van Kins berg	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders	Nooit	Soms	Soms	Soms	Een beetje euk	Niet waar	Een vluchteling is hier omdat die gevlucht is en een	Oorlog	Baan	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	35 miljoen	Sirie	Boot

				en colle ge				zijn in Nederland geboren						migrant is hier omdat die hier wou komen wonen														
79	1 C	10 sept emb er 200 8	Meisje	Van Kins berg en colle ge	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Soms	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Niet waar	Geen idee	Droogte, oorlog dorst uitputting	Geen idee	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	60 miljoen	Afrik a?	Via water
94	1	13- 12- 200 7	Jongen	Van kins berg enc olle ge	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Soms	Helema al niet leuk	Waar		Oorlog	Werk	Waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	21 millie	Syri ë	Bootje
80	1 c	13 08 200 8	Jongen	Van kins berg en colle ge	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit, Soms	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Niet waar	Een migrant gaat in vrije wil en vluchteling wordt gedwongen	Oorlog/ho nger	Te dure huizen of te duren school te weinig salaris	Waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	Niet waar	35%	Irak/ Iran /oor logs han deli nge n	Per boot
82	1 c	25- 01- 200 8	Jongen	Van kins berg en	MAVO		1	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Niet waar	Geen idee	Oorlog	Droogt e	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	70	Sirïe	Boot
86	1 c	07- 07- 07	Meisje	Van kins berg en colle ge	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Soms	Nooit	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Niet waar	Weet ik niet	Uitdroging , overstromi ng of een natuurram p. Of geld problemen /oogstpro blemen	Weet ik niet	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	30 miljoen ofzoiets	Irak, Iran suri nam e mar okk o	Via te voet of via een bootje
78	1 c	02- 03- 08	Meisje	Van kins berg en	Anders,	Het is eignelij k mavo/h avo	1	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Waar		Oorlog	Ook oorlog	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Denk wel 2 3 miljoen	Ja ik wee t die naa m niet mee r ze zijn wel mos lims	Lopen of met een boot geen idee
81	1	31/ 08/ 08	Jongen	Van kins berg en colle ge	MAVO		1	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Nooit	Soms	Soms	Nooit	Een beetje leuk	Waar		Oorlog	Oorlog	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	50.000. 000	Afrik a	Een boot
83	1 C	10 maa rt 200 8	Jongen	Van Kins berg en colle ge	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helema al niet mee bezig	Niet waar	Een vluchteling vlugt uit een land omdat dat land niet veilig is en een migrant gaat gewoon uit zijn land	Oorlog	Omdat ze niet genoeg geld hebben	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	Niet waar	56 miljoen	Syri ë	Boten en vrachtwag en
88	1 C	31- 03- 200 8	Meisje	Van kins berg en	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Soms	Soms	Een beetje leuk	Waar		Niet veilig	Niet veilig	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	30 miljoen	Seri e	Met de bood loper

84	1	21 8 08	Jongen	Van kins berg en college	MAVO		1	Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Soms	Soms	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Een vluchteling is iemand die naar een ander land toe vlucht omdat het in zijn land niet goed gaat en een migrant verhuisd gewoon naar een ander land.	Oorlog	Beter leven	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	4 miljoen	?	Met een boot
89	1 C	17-02-2008	Jongen	Van Kins Berg en College	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Een vluchteling is iemand die vlucht uit zijn land en een migrant is iemand die in een ander land gaat wonen	Oorlog	Een betere baan	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Alles	Turkije, Marokko, serie	Met bootjes
	3 C	23-11-2004	Jongen	Van kins berg en college	MAVO		3	Ik ben niet in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar	Immigrant is iemand die van ene land naar ander verhuist en vluchteling zijn mensen die een reden hebben om naar andere land te vluchten omdat ze bijvoorbeeld oorlog in zijn land hebben.	Oorlog	Je vind je eigen land niks aan	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	45 miljoen	Landen waar oorlog is	Via het land of via vliegtuig
91	1 c	20-07-2007	Meisje	Van kins berg en	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit, Soms	Soms	Een beetje leuk	Waar		Oorlog/droogte	Als hij ergens anders wil wonen	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	60m	Afrika	Lopen/boot
93	1 C	29-12-07	Meisje	Van Kins berg en college	MAVO		1	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	Soms	Soms	Nooit	Soms	Een beetje leuk	Waar		Als er een oorlog is	Als het niet veilig is	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Rond de 60 mil	Afrika	Lopen/boot en
92	1 c	6 augustus 2008	Jongen	Van Kins berg en	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Helemaal niet leuk	Niet waar	?	Droogte	?	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	70%	Afrika	Boot
85	1	22 05 08	Jongen	Van kins berg en college	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms, Vaak	Nooit	Nooit	Nooit	Een beetje leuk	Niet waar	Weet ik niet	Oorlog	Idk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Idk	Idk	Idk
	1	13 13 07	Meisje	Van kins berben college in Elburg	MAVO		1	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Soms	Nooit	Nooit	Nooit	Helemaal niet leuk	Niet waar	Weet ik niet	Dat het daar niet veilig is	Weet ik niet	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	15 miljoen		Lopen of met de boot
	3 A	19-12-2005	Jongen	Van kins berg en college	VMBO-b		3	Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	Nooit	Nooit	Nooit	Nooit	Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	Niet waar														

Appendix 5: Structured results Questionnaire before playing 'Detectives'

Question 1: In welke klas zit je?

Klas	Aantal
V1C	20
H1A	23
V1A	19
1	6
H1C	24
KT2J	12
KT2G	22
3D	6
3B	6
3C	12
3	1
1C	13
3A	1
Totaal	165

Question 2: Wat is geboortedatum? (dag-maand-jaar)

Geboortear	Aantal
2008	72
2007	50
2006	24
2005	12
2004	3
Totaal	161

Question 3: Wat is je geslacht?

Geslacht	Aantal	Percentage
Jongen	73	44,3%
Meisje	87	52,7%
Anders	5	3%
Totaal	165	

Question 4: Op welke school zit je?

Klas	Aantal
Commanderij College	87
Blariacum College	35
Van Kinsbergen College	43
Totaal	165

Question 5: Welk niveau doe je?

Niveau	Aantal	Percentage
VWO	40	24,2%
HAVO	47	28,5%
MAVO	37	22,4%

VMBO-T	26	15,8%
VMBO-K	11	6,7%
VMBO K/T	3	1,8%
VMBO B	1	1,6%
Totaal	165	

Question 6: In welk leerjaar zit je?

Leerjaar	Aantal	Percentage
1	105	63,6%
2	34	20,6%
3	25	15,1%
4	0	
5	0	
6	1	0,6%
Totaal	165	

Q7: Ben jij, of is een van jouw ouders of grootouders (opa en oma) niet in Nederland geboren?

Migratieachtergrond	Aantal	Percentage
Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	122	73,9%
Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren	19	11,5%
Een of beide ouders zijn niet in Nederland geboren	18	10,9%
Ik ben niet in Nederland geboren	6	3,6%
Totaal	165	

Q8: Geef aan of je op deze plekken vaak over onderwerpen zoals vluchtelingen en migratie praat

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	64	38,8%	97	58,8%	132	80%	110	66,7%
Soms	98	59,4%	63	38,2%	32	19,3%	50	30,3%
Vaak	3	1,8%	5	3%	1	0,6%	5	3%
Totaal	165		165		165		165	

Gender

Meisjes

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	28	32,2%	39	44,8%	69	79,3%	51	58,7%
Soms	58	66,7%	46	52,9%	18	20,7%	34	39,1%
Vaak	1	1,5%	2	2,3%	0		2	2,3%
Totaal	87		87		87		87	

Jongens

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	34	46,6%	54	74%	59	80,8%	55	75,3%

Soms	37	50,7%	16	21,9%	13	17,8%	16	21,9%
Vaak	2	2,7%	3	4,1%	1	1,4%	2	2,7%
Totaal	73		73		73		73	

Anders

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	2	40%	4	80%	4	80%	4	80%
Soms	3	60%	1	20%	1	20%	0	-
Vaak	0	-	0	-	0	-	1	20%
Totaal	5							

Migratieachtergrond

Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	9	47,4%	11	57,9%	14	73,7%	13	68,4%
Soms	9	47,4%	8	42,1%	5	26,3%	5	26,3%
Vaak	1	5,3%					1	5,3%
Totaal	19							

Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	5	27,8%	8	44,4%	12	66,7%	6	33,3%
Soms	13	72,2%	9	50%	6	33,3%	11	61,1%
Vaak			1	5,6%			1	5,6%
Totaal	18							

Ik ben niet in Nederland geboren

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	3	50%	2	33,3%	4	67,6%	3	50%
Soms	3	50%	2	33,3%	2	33,3%	3	50%
Vaak			2	33,3%				
Totaal	6							

Totaal migratieachtergrond

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	8	33,3%	10	41,7%	16	66,7%	9	37,5%
Soms	16	66,7%	11	45,8%	8	33,3%	14	58,3%
Vaak			3	12,5%			1	4,2%
Totaal	24							

Ik, mijn ouders en grootouders zijn in Nederland geboren

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	47	38,5%	76	62,3%	102	83,6%	88	72,1%
Soms	73	59,8%	44	36,1%	19	15,6%	31	25,4%
Vaak	2	1,6%	2	1,6%	1	0,8%	3	2,5%
Totaal	122							

Opleidingsniveau

VWO

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	11	27,5%	24	60%	35	87,5%	32	80%
Soms	27	67,5%	14	35%	5	12,5%	7	17,5%
Vaak	2	5%	2	5%			1	2,5%
Totaal	40							

HAVO

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	16	34%	31	66%	43	91,5%	35	74,5%
Soms	31	66%	16	34%	4	8,5%	12	25,5%
Vaak								
Totaal	47							

MAVO

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	17	46%	20	54%	25	67,6%	20	54%
Soms	19	51,4%	16	43,2%	11	29,8%	15	40,5%
Vaak	1	2,7%	1	2,7%	1	2,7%	2	5,4%
Totaal	37							

VMBO t

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	11	42,3%	11	42,3%	18	69,2%	18	69,2%
Soms	15	57,7%	13	50%	8	30,8%	8	30,8%
Vaak			2	7,7%				
Totaal	26							

VMBO k

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	5	45,5%	8	72,7%	8	72,7%	2	18,2%

Soms	6	54,5%	3	27,2%	3	27,2%	8	72,2%
Vaak						%	1	9,1%
Totaal	11							

VMBO k/t

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	2	66,7%	2	66,7%	2	66,7%	2	66,7%
Soms	1	33,3%	1	33,3%	1	33,3%		
Vaak							1	33,3%
Totaal	3		3		3		3	

TOTAAL VMBO

	Op school/tijdens lessen		Thuis		Met vrienden		Op social media	
Nooit	18	45%	21	52,5%	28	70%	22	55%
Soms	22	55%	17	42,5%	12	30%	16	40%
Vaak	0		2	5%			2	5%
Totaal	40		40		40		40	

Q9: Vind je het leuk om over onderwerpen als vluchtelingen en migratie te praten?

Vind je het leuk	Aantal	Percentage
Heel erg leuk	4	2,4%
Een beetje leuk	74	45,2%
Helemaal niet leuk	14	7,8%
Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	73	44,6%
Totaal	165	

	Anders		Jongen		Meisje	
Heel erg leuk	1	20%	0		3	3,4%
Een beetje leuk			25	33,3%	49	56,9%
Helemaal niet leuk			10	13,9%	3	3,4%
Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	4	80%	38	52,8%	32	36,4%
Totaal	5		73		87	

	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren		Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren		Ik ben niet in Nederland geboren		Totaal migratieachtergrond		Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	
Heel erg leuk	2	10,5%	0		0			%	2	1,6%
Een beetje leuk	6	31,6%	12	66,7%	1	16,7%	13	54,2%	55	45,1%

Helemaal niet leuk	0		0		2	33,3%	2	8,3%	12	9,8%
Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	11	57,9%	6	33,3%	3	50%	9	37,5%	53	43,4%
Totaal	19		18		6		24		122	

	VWO		HAVO		MAVO		VMBO-t		VMBO-k		VMBO-k/t		VMBO totaal	
Heel erg leuk	2	5,1%	1	2,1%	0		0		0		1	33,3%	1	2,4%
Een beetje leuk	17	43,6%	22	46,9%	18	48,6%	14	51,9%	4	36,4%	0		18	43,9%
Helemaal niet leuk	2	5,1%	1	2,1%	5	13,5%	4	14,8%	1	9,1%	0		5	12,2%
Ik houd mij hier helemaal niet mee bezig	18	46,2%	23	49%	14	37,8%	9	33,3%	6	54,5%	2	66,7%	17	41,5%
Totaal	39		47		37		27		11		3		41	

Q10: Een vluchteling en een migrant zijn hetzelfde

Antwoord	Aantal	Percentage
Waar	31	18,9%
Niet waar	133	81,1%
Totaal	164	

	Anders		Jongen		Meisje	
Waar	1	20%	13	18,1%	18	20,7%
Niet waar	4	80%	59	81,9%	69	79,3%
Totaal	5		72		87	

	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren		Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren		Ik ben niet in Nederland geboren		Totaal migratieachtergrond		Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	
Waar	8	42,1%	5	27,8%	1	20%	6	26,1%	18	14,8%
Niet waar	11	57,9%	13	72,2%	4	80%	17	73,9%	104	85,2%
Totaal	19		18		5		23		122	

	VWO		HAVO		MAVO		VMBO -t		VMBO – k		VMBO- k/t		VMBO-b		VMBO totaal	
Waar	5	12,5%	3	6,3%	11	29,7%	5	20%	6	54,5%	2	66,7%			13	32,5%
Niet waar	35	87,5%	44	93,6%	26	70,3%	20	80%	5	45,5%	1	33,3%	1	100%	27	67,5%
Total	40		47		37		25		11		3		1		40	

Q11: Wat is het verschil tussen een vluchteling en een migrant?

Vluchteling	Migrant	narrative
Vluchteling is niet meer veilig	Emigreren voor werk	'Safety' versus 'work'
Vluchteling vlucht		-
Vluchteling vlucht	Migrant verhuisd	'flee' versus 'move'
Is niet meer veilig in zijn land	Migreren vanwege werk	'safety' versus 'work'
Vluchteling vlucht	Verhuist voor familie of zakelijk	'flee' versus 'move'
Vlucht van oorlog		-
	Migrant verhuisd	-
Vluchtelingen komen omdat het gevaarlijk is	Migranten komen om te werken	'safety' versus 'work'
Vluchtelingen voor de oorlog	Vrijwillig	'safety' versus 'work'
Voor oorlog	Voor familie of werk	'safety' versus 'work'
Vluchteling vlucht	Voor werk of familie	'safety' versus 'work'
Vlucht	Verhuisd	'flee' versus 'move'
Vlucht voor ergere dingen	Verhuist of gaat naar een ander land	'flee' versus 'move'
Vlucht door bijv. oorlog	Vertrekt voor een beter baan	'safety' versus 'work'
Vlucht	Gaan naar een ander land	'flee' versus 'move'
Vlucht	Verhuisd	'flee' versus 'move'
?		-
Rent	Wilt het gewoon	'forced' versus 'free will'
?	?	-
?	?	-
Vlucht omdat heit niet veilig is	Gaat gewoon	'forced' versus 'free will'
Vlucht	Iemand die gaat wonen in een ander land	'flee' versus 'move'
Die redenen hebben om naar een ander land te gaan omdat ze in oorlog zijn	Verhuist	'flee' versus 'move'
Vlucht voor veiligheid	Voor werk	'safety' versus 'work'
Door oorlog	Voor werk	'safety' versus 'work'
	Verhuizen	-
Vlucht van iets	Verschillende redenen	...
Voor veiligheid	Werk, gezinstichting of eten	'safety' versus 'work'
Moet door bijv. oorlog	Vrijwillig	'forced' versus 'free will'
Vlucht door oorlog	Verhuisd om te werken	'safety' versus 'work'
Vluchteling kiest niet zelf	Migrant kiest zelf	'forced' versus 'free will'

Vluchteling vlucht	Migrant heeft een keuze	'forced' versus 'free will' and 'flee' versus 'move'
Op de vlucht	Om eigen redenen, bijv. gezinsvorming	'flee' versus 'move'
Vluchten voor oorlog of gevaarlijke omstandigheden	Werk of sociale omstandigheden	'flee' versus 'move' and 'safety' versus 'work'
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Door oorlog en geweld	Om te verhuizen	'flee' versus 'move'
Moet	Kiest er voor	'forced' versus 'free will'
Vlucht	Komen als ze willen	'forced' versus 'free will'
	Wilt zelf het land uit om ergens anders te wonen	-
Vlucht voor oorlog	Verhuis voor werk	'flee' versus 'move' and 'safety' versus 'work'
Moet ook vluchten	Hoeft niet weg	'forced' versus 'free will'
Vlucht	Verhuisd	'flee' versus 'move'
Vluchten voor oorlog		-
Voor veiligheid	Voor studie ofzo	...
Vluchten	Vrijwillig	'forced' versus 'free will'
Vlucht	Migreert	'flee' versus 'move'
Vlucht voor bijv. oorlog		-
Vlucht voor noodzaak	Verhuist	'flee' versus 'move'
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Vlucht zonder toestemming	Verhuizen met toestemming	'flee' versus 'move' and 'illegal versus legal'
Vlucht voor oorlog	Om geld te verdienen	'flee' versus 'move' and 'safety' versus 'work'
Gevlucht omdat het niet veilig is	Verhuist voor werk of plezier	'flee' versus 'move' and 'safety' versus 'work'
Vlucht	Die hier komt werken	'flee' versus 'move'
	Hier komt werken	-
Heeft geen werk of huis	Heeft werk en een huis	'Poor' versus 'rich'
	Illegaal	-
Oorlog	Omdat ze ergens anders willen wonen	'forced' versus 'free will'
	Vrijwillig	-
Als er oorlog is		-
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Word gedwongen	Vrije wil	'forced' versus 'free will'
?		-
?		-
?		-
?		'flee' versus 'move'
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Vlucht	Vrijwillig	'flee' versus 'move'

Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Verhuist is door armoede ofzo	Verhuist	'flee' versus 'move'
Vlucht		-
Vlucht voo oorlog of economische redenen	Verhuist voor zijn lol	'flee' versus 'move' and 'forced' versus 'free will'
Vlucht	Vlucht niet	'flee' versus 'move'
Gedwongen naar een ander land	Emigreert	'forced' versus 'free will'
Geen keuze omdat oorlog	Zelf gekomen en willen dit	'forced' versus 'free will'
Gevlucht	Iemand die van plek naar plek gaat	'flee' versus 'move'
Vlucht voor oorlog	Wil in een ander land wonen	'flee' versus 'move'
	Iemand die hier woont	-
Gevlucht	Die wou hier komen wonen	'flee' versus 'move'
?		-
Gevlucht voor iets ergs	Vrijwillig	'forced' versus 'free will'
Vlucht naar een betere leefomgeving	Voor werk	'safety' versus 'work'
Vlucht weg	Verhuis uit eigen wil	'forced' versus 'free will'
	Vrijwillig	-
Vluchten omdat er iets in hun land is	Voor werk	'safety' versus 'work'
Vlucht voor oorlog	Wil in een ander land land wonen	'flee' versus 'move' and
?		-
Wil niet verhuizen moet vluchten	Wilt verhuizen	'forced' versus 'free will'
Door oorlog	Een vrouw in een ander land en samen gaat wonen	'flee' versus 'move'
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Vluchten	Verhuist vrijwillig	'flee' versus 'move'
Rent van oorlog	Meerdere redenen	...
Moet	Gaat ergens anders wonen	'forced' versus 'free will'
Vlucht	Verhusit	'flee' versus 'move'
Komt in het land	Gaat het land uit	...
Vlucht voor omstandigheden in het land	Voor werk of iets naar het buitenland moeten	'flee' versus 'move'
Weg omdat het heel slecht gaat in het land	Kiest daar voor	'forced' versus 'free will'
Door oorlog of politieke problemen	Kan ook weggaan door ander werk of een fijner klimaat	'saftey' versus 'work'
Moet vluchten	Kiest er voor	'forced' versus 'free will'
Door oorlog	Vrijwillig	'forced' versus 'free will'
Vluchten	Verhuist	'flee' versus 'move'

Gedwongen te vluchten omdat er oorlog of geweld is	Vrijwillig naar een ander land	'forced' versus 'free will'
Door oorlog of slecht leven	Van een land naar een ander land wonen	'flee' versus 'move'
Iemand die uit zijn land vlucht	Iemand die gaat verhuizen	'flee' versus 'move'
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Vluchten	Verhuizen	'flee' versus 'move'
Voor meer veiligheid	Voor een betere baan	'saftey' versus 'work'
Land is niet meer veilig	Kiezen uit een land te gaan	'forced' versus 'free will'
Vlucht voor oorlog	Komt hier omdat ze niet genoeg geld in hun eigen land kunnen verdienen	'saftey' versus 'work' and 'flee' versus 'move'
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Vlucht voor oorlog	Komt gewoon in een land wonen	'flee' versus 'move'
-		-
-		-
Vlucht	Niet	...
Vlucht omdat het in zijn land niet goed gaat	Verhuist	'flee' versus 'move'
Geforceerd om land uit te gaan omdat het onveilig is		-
Niet ingeburgerd	Ingeburgerd	'illegal' versus 'legal'
Gaat weg door een onveilige plek	Andere redenen	...
Komt zonder papieren	Komt uit een EU-land	'illegal' versus 'legal'

Narrative	Times present	
'Safetey' versus 'work'	20	20,8%
'Forced' versus 'free will'	23	24,0%
'Flee' versus 'move'	49	51,0%
'poor' versus 'rich'	1	1,0%
'Illegal' versus 'legal'	3	3,1%
Totaal	96	

Q12: Wat kan een reden zijn voor een vluchteling om zijn land uit te gaan?

Reden	Aantal	Percentage
Oorlog	134	75,7%
Niet veilig	12	6,8%
Armoede	4	2,3%
Droogte	4	2,3%
Werkloosheid	3	1,7%
Economische problemen/economische omstandigheden	3	1,7%
Hongersnood/ geen eten	2	1,1%

Regering/politiek	2	1,1%
Uitdroging	2	1,1%
Ziekte	1	0,6%
Rampen	1	0,6%
Vluchten	1	0,6%
Overstroming	1	0,6%
Oogstproblemen	1	0,6%
Geweld	1	0,6%
Uitputting	1	0,6%
Beter werk	1	0,6%
Onrust	1	0,6%
Slecht leven	1	0,6%
Geen plek	1	0,6%
Totaal	177	

Q13: Wat ken een reden zijn voor een migrant om zijn land uit te gaan?

Reden	Aantal	percentage
Werk/ geen werk	55	35,5%
Familie	20	12,9%
Oorlog	11	7,1%
Betere baan	8	5,2%
Geld	7	4,2%
Verhuizen	7	4,2%
Gewoon	5	3,2%
Niet veilig in het eigen land	4	2,6%
Weinig salaris	4	2,6%
Studie of school	3	1,9%
Nieuw werk	3	1,9%
Het weer	3	1,9%
Opnieuw beginnen	2	1,3%
Vriend of vriendin/partner in het buitenland	2	1,3%
Voor een hoger salaris	2	1,3%
Werk verhuist naar een ander land	1	0,6%
Tweede huis	1	0,6%
Droogte	1	0,6%
Eigen land is niet leuk	1	0,6%
Werkomstandigheden	1	0,6%
Ander land is leuker	1	0,6%
Economische redenen	1	0,6%
Gezinsvorming	1	0,6%
Saai	1	0,6%
Slecht onderhoud	1	0,6%
Dure huizen	1	0,6%
Dure school	1	0,6%
Voor een betere toekomst	1	0,6%
Voor een beter huis	1	0,6%

Niet fijn	1	0,6%
Je wilt wat anders	1	0,6%
Hongersnood	1	0,6%
Voor een beter leven	1	0,6%
Door een zinkende boot	1	0,6%
Totaal	155	

Q14: Mensen hebben altijd de keuze om hun land te verlaten

Antwoord	Aantal	Percentage
Waar	36	23,38%
Niet waar	118	76,62%
Totaal	154	

	Anders		Jongen		Meisje	
Waar	1	25,00%	19	28,36%	16	19,3%
Niet waar	3	75,00%	48	71,64%	67	80,7%
Totaal	4		67		83	

	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren		Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren		Ik ben niet in Nederland geboren		Totaal migratieachtergrond		Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	
Niet waar	15	78,95%	16	88,89%	0		16	72,7%	87	76,99%
Waar	4	21,05%	2	11,11%	4	100%	6	27,3%	26	23,01%
Totaal	19		18		4		22		113	

	VWO		HAVO		MAVO		VMBO -t		VMBO – k		VMBO- k/t		Total VMBO	
Niet waar	32	80,00%	32	82,05%	26	70,27%	17	70,83%	8	72,73%	3	100%	28	73,7%
Waar	8	20,00%	7	17,95%	11	29,73%	7	29,17%	3	27,27%			10	26,3%
Totaal	40		39		37		24		11		3		38	

Q15: Alle vluchtelingen die naar Nederland willen komen, moeten hier kunnen blijven

Antwoord	Aantal	
Ja	92	60,53%
Nee	60	39,47%
Totaal	152	

	Anders		Jongen		Meisje	
Ja	3	75%	31	47,0%	58	70,7%
Nee	1	25%	35	53%	24	29,3%

	4	66	82
--	---	----	----

	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren		Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren		Ik ben niet in Nederland geboren		Totaal migratieachtergrond		Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	
Ja	10	52,6%	12	66,7%	3	75%	15	68,2%	67	60,3%
Nee	9	47,4%	6	33,3%	1	25%	7	31,8%	44	39,7%
	19		18		4		22		111	

	VWO		HAVO		MAVO		VMBO -t		VMBO – k		VMBO- k/t		Totaal VMBO	
Ja	23	57,5%	22	57,9%	21	58,3%	18	75%	7	63,6%	1	33,3%	26	68,4%
Nee	17	42,5%	16	42,1%	15	41,7%	6	25%	4	36,3%	2	66,7%	12	31,5%
	40		38		36		24		11		3		38	

Q16: Alle migranten die naar Nederland willen komen, moeten hier kunnen blijven

Antwoord	Aantal	Percentage
Ja	88	57,1%
Nee	66	42,9%
Totaal	154	

	Anders		Jongen		Meisje	
Ja	4	100%	35	52,2%	49	59,0%
Nee			32	47,8%	34	41,0%
Totaal	4		67		83	

	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren		Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren		Ik ben niet in Nederland geboren		Totaal migratieachtergrond		Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	
Ja	10	52,6%	9	50%	3	75%	12	54,5%	66	58,4%
Nee	9	47,4%	9	50%	1	25%	10	45,5%	47	41,6%
Totaal	19		18		4		22		113	

	VWO		HAVO		MAVO		VMBO -t		VMBO – k		VMBO- k/t		Totaal VMBO	
Ja	22	55%	23	59,0%	20	54,1%	16	66,7%	6	54,5%	1	33,3%	23	60,5%
Nee	18	45%	16	41,0%	17	45,9%	8	33,3%	5	45,5%	2	66,7%	15	39,5%
Total	40		39		37		24		11		2		38	

Q17: Mensen die kiezen om hun land te verlaten hebben vaak een gemakkelijke reis

Antwoord	Aantal	Percentage
----------	--------	------------

Waar	16	10,5%
Niet waar	137	89,5%
Totaal	153	

	Anders		Jongen		Meisje	
Waar	1	25%	3	4,5%	12	14,6%
Niet waar	3	75%	64	95,5%	70	85,4%
Totaal	4		67		82	

	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren		Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren		Ik ben niet in Nederland geboren		Totaal migratieachtergrond		Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	
Waar	4	21,1%						%	12	10,7%
Niet waar	15	78,9%	18	100%	4	100%	22	100%	100	89,3%
Totaal	19		18		4		22		112	

	VWO		HAVO		MAVO		VMBO -t		VMBO – k		VMBO-k/t		VMBO totaal	
Waar	3	7,5%	4	10,3%	6	16,2%	1	2,9%	1	9,1%	1	33,3%	3	8,1%
Niet waar	37	92,5%	35	89,7%	31	83,8%	22	64,7%	10	90,9%	2	66,7%	34	91,9%
Totaal	40		39		37		34		11		3		37	

Q18: Als je rijk bent kan je nooit een vluchteling worden

Antwoord	Aantal	
Waar	9	5,8%
Niet waar	145	94,6%
Totaal	154	

	Anders		Jongen		Meisje	
Waar	1	25%	7	10,4%	1	1,2%
Niet waar	3	75%	60	89,6%	82	98,8%
Totaal	4		67		83	

	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren		Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren		Ik ben niet in Nederland geboren		Totaal migratieachtergrond		Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	
Waar	1	5,3%			1	25%	1	4,5%	7	6,2%
Niet waar	18	94,7%	18	100%	3	75%	21	95,5%	106	93,8%
Totaal	19		18		4		22		113	

	VWO		HAVO		MAVO		VMBO -t		VMBO – k		VMBO- k/t		VMBO totaal	
Waar	2	5%	2	5,1%	5	13,5%								
Niet waar	38	95%	37	94,9%	32	86,5%	24	100%	11	100%	3	100%	38	100%
Totaal	40		39		37		24		11		3		38	

Q19: Als je rijk bent kan je nooit een migrant worden

Antwoord	Aantal	
Waar	12	7,8%
Niet waar	141	92,2%
Totaal	153	

	Anders		Jongen		Meisje	
Waar	1	25%	6	9,1%	5	6,0%
Niet waar	3	75%	60	90,9%	78	94,0%
Totaal	4		66		83	

	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren		Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren		Ik ben niet in Nederland geboren		Totaal migratieachtergrond		Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	
Waar	1	5,3%	1	5,6%			1	4,5%	10	8,9%
Niet waar	18	94,7%	17	94,4%	4	100%	21	95,5%	102	91,1%
Totaal	19		18		4		22		112	

	VWO		HAVO		MAVO		VMBO -t		VMBO – k		VMBO- k/t		VMBO totaal	
Waar	4	10%	4	10,3%	5	13,5%	2	8,7%					2	5,4%
Niet waar	36	90%	35	87,2%	32	86,5%	21	91,3%	11	100%	3	100%	35	94,6%
Totaal	40		39		37		23		11		2		37	

Q20: Vluchtelingen zijn altijd arm

Antwoord	Aantal	
Waar	18	11,7%
Niet waar	136	88,3%
Totaal	154	

	Anders		Jongen		Meisje	
Waar	1	25%	8	11,9%	9	10,8%
Niet waar	3	75%	59	88,1%	74	89,2%
Totaal	4		67		83	

	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren		Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren		Ik ben niet in Nederland geboren		Totaal migratieachtergrond		Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	
Waar	2	10,5%	1	5,6%	2	50%	3	13,6%	13	11,5%
Niet waar	17	89,5%	17	94,4%	2	50%	19	86,4%	100	88,5%
Totaal	19		18		4		22		113	

	VWO		HAVO		MAVO		VMBO -t		VMBO – k		VMBO-k/t		VMBO totaal	
Waar	3	7,5%	6	15,4%	2	5,4%	5	14,7%	2	18,2%			7	18,4%
Niet waar	37	92,5%	33	84,6%	35	94,6%	19	55,9%	9	81,8%	3	100%	31	81,6%
Total	40		39		37		34		11		3		38	

Q21: De meeste vluchtelingen zijn Moslim

Antwoord	Aantal	
Waar	48	31,1%
Niet waar	106	68,8%
Totaal	154	

	Anders		Jongen		Meisje	
Waar	2	50%	21	31,3%	25	30,1%
Niet waar	2	50%	46	68,7%	58	69,9%
Totaal	4		67		83	

	Een of al mijn grootouders zijn niet in Nederland geboren		Een of beide mijn ouders zijn niet in Nederland geboren		Ik ben niet in Nederland geboren		Totaal migratieachtergrond		Ik, mijn ouders en mijn grootouders zijn in Nederland geboren	
Waar	1	5,3%			1	25%	1	4,5%	7	6,2%
Niet waar	18	94,7%	18	100%	3	75%	21	95,5%	106	93,8%
Totaal	19		18		4		22		113	

	VWO		HAVO		MAVO		VMBO -t		VMBO – k		VMBO-k/t		VMBO totaal	
Waar	15	37,5%	12	30,8%	11	29,7%	6	25%	3	27,3%	1	33,3%	10	26,3%
Niet waar	25	62,5%	27	69,2%	26	70,3%	18	75%	8	72,7%	2	66,7%	28	73,7%
Total	40		39		37		24		11		2		38	

Q22: Wereldwijd zijn er rond de 79 miljoen vluchtelingen. Maak een schatting van hoeveel van deze vluchtelingen uiteindelijk naar Europa komen

Aantal vluchtelingen	Aantal keer genoemd	
1800	1	0,7%
75.000	1	0,7%
1 miljoen	2	1,4%
1.1 miljoen	1	0,7%
1.5 miljoen	1	0,7%
2 miljoen	2	1,4%
4 miljoen	2	1,4%
9 miljoen	1	0,7%
10 miljoen	1	0,7%
11 miljoen	1	0,7%
15 miljoen	1	0,7%
18 miljoen	1	0,7%
20 miljoen	7	5,1%
21 miljoen	1	0,7%
23 miljoen	2	1,4%
25 miljoen	1	0,7%
26 miljoen	1	0,7%
27 miljoen	1	0,7%
28 miljoen	1	0,7%
30 miljoen	11	8,0%
32 miljoen	1	0,7%
34 miljoen	1	0,7%
35 miljoen	1	0,7%
36 miljoen	1	0,7%
38 miljoen	1	0,7%
39 miljoen	2	1,4%
40 miljoen	6	4,3%
45 miljoen	8	5,6%
46 miljoen	1	0,7%
49 miljoen	1	0,7%
50 miljoen	20	14,5%
51 miljoen	1	0,7%
54 miljoen	1	0,7%
55 miljoen	5	3,6%
56 miljoen	3	2,2%
59 miljoen	2	1,4%
60 miljoen	19	13,8%
65 miljoen	5	3,6%
67 miljoen	1	0,7%
70 miljoen	6	4,3%
71 miljoen	2	1,4%
72 miljoen	1	0,7%
74 miljoen	1	0,7%

75 miljoen	2	1,4%
78 miljoen	2	1,4%
79 miljoen	4	2,9%
120 miljoen	1	-
Totaal	138	

	Number	Percentage
< 9 miljoen	11	8%
10 – 19 miljoen	4	2,9%
20- 29 miljoen	14	10,1%
30- 39 miljoen	18	13 %
40- 49 miljoen	16	11,6%
50- 59 miljoen	32	23%
60- 69 miljoen	25	18%
70- 79 miljoen	18	13%
Totaal	138	

Q23: Uit welk land komen de meeste vluchtelingen die naar Europa gaan?

Land	Aantal	
Syrië	83	51,2%
Irak	19	11,7%
Iran	8	4,9%
Marokko	7	4,3%
Afrika	7	4,3%
Landen waar oorlog is	4	2,5%
Griekenland	3	1,9%
Israël	3	1,9%
Turkije	3	1,9%
Suriname	3	1,9%
Somalië	3	1,9%
Afghanistan	3	1,9%
Eritrea	2	1,2%
Italië	2	1,2%
Landen buiten Europa	2	1,2%
Azië	2	1,2%
Siberië	1	0,6%
Oorlogshandelingen	1	0,6%
Nederland	1	0,6%
Nigeria	1	0,6%
Midden-Oosten	1	0,6%
Libië	1	0,6%
Mexico	1	0,6%
Ik weet de naam niet maar ze zijn moslim	1	0,6%
Totaal	162	

Q24: Op welke manier komen de meeste vluchtelingen in Europa?

Manier	Aantal	
Boot	119	66,5%
Lopen/te voet	37	20,7%
Oorlog	8	4,5%
Auto	2	1,1%
Zwemmen	2	1,1%
Vrachtwagen	2	1,1%
Vliegtuig	2	1,1%
Via land	1	0,6%
Armoede	1	0,6%
Fiets	1	0,6%
Komen hier stiekem	1	0,6%
Migranten	1	0,6%
Mensenhandel	1	0,6%
Verhuizen	1	0,6%
Totaal	179	

Appendix 6: Results Questionnaire after playing 'Detectives'

nr.	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q6- ja, leg uit...	Q7	Q7- ja, namelijk...	Q8	Q8- ja, namelijk	Q9	Q9- ja, namelijk	Q10	Q11	Q12	Q13	Q14	Q15	Q16	Q17	Q18	Q19	Q20	Q21
1	12 12 2008	V 1 C	Het raden	Tekenen	Alles	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar	D	D	S	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Ak
98	3 mei 2008	V 1 C	Alles	Weet ik niet	Weet ik niet	Nee		Ja	Redenen	Nee		Nee													
2	7 september 2008	V 1 C	Het tekenen	Memory	Langere tijd met memory	Ja	Dat wij het veel te goed hebben	Ja	Dat er veel vluchtelingen zijn	Nee		Nee		Niet waar											
3	22-01-2008	V 1 C	Dat je zelf er achter moet komen	Dat je maar 5 minuten memorie	Langer memorie	Ja	Dat de moeder dood ging voor water	Nee		Nee		Nee		Niet waar											
4	24-05-08	V 1 C	Ik vond het idee van het raden wat er gebeurde leuk	Het memory spel	2 tegen 2 memory	Nee		Ja	Info over vluchtelingen (niet zo veel)	Nee		Nee		Niet waar	Migrant gaat vrijwillig vluchteling niet	Oorlog	Geld	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
	30-01-2008	V 1 C	De globa's verdelen	Dat het erg langdradig is	Meer doen opdrachten	Ja	Meer vluchtelingen over	Ja	Ook dingen over vluchtelingen	Nee		Nee		Niet waar	Een migrant verhuisd uit eigen wil en een vluchteling moet vluchten	Oorlog	Werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
5	5 augustus 2008	V 1 C	Dat je zelf moet onderzoeken	Het is lastig erachter te komen, wat was de reden dat de moeder dood was?	Betere aanwijzingen	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar	Vluchteling vluchten			Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	
6	23-5-2008	V 1 C	Detectives	Memorie	Memorie weghalen en er iwt anders voor in de plaats zetten	Ja	Dat er enorm veel vluchtelingen zijn	Ja	Dat je zomaar je familie kunt verliezen tijdens het vluchten	Nee		Nee		Niet waar											
	28-06-2008	H 1 C	Geen idee	Geen idee	Geen idee	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar	Hrb ik al ingevuld	Heb ik al ingevuld	Al gedaan	Waar	Ja	Ja	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
7	11-11-2008	H 1 C	De dood	Terugblik	Grotere memory	Nee		Nee		Nee		Nee		Waar		Oorlog	Werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	
8	22-02-2008	H 1 C	Iets duidelijkere tips over de moeder	Niets het was wel leuk	Duidelijkere tips	Nee		Ja	Eigenlijk bijna alles	Ja	Uitleg van de tips aan het einde	Nee		Niet waar											
9	20-12-2007	H 1 C	Raden	Luisteren	Niks	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar	??	Oorlog	Familie	Niet waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
10	06-09-2007	H 1 C	Tekenen	Filmpjes	Minder filmpjes	Nee		Ja	Mensen die geen fijne levens hebben	Nee		Nee		Niet waar	Een migrant verhuisd en een vluchteling vlucht	Oorlog	Geen werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
11	25-10	H 1 C	De creativiteit vind ik leuk van de spellen	Heb er geen	/	Ja	Over hoe het gaat							Niet waar											
12	19-10-2007	H 1 C	Welke manier het is gedaan	Soms was het gewoon gokken	Vaker de kans geven om te raden	Ja	Logisch nadenken	Ja	Concentratiekampen enzo	Nee		Nee		Niet waar	Migrant verhuisd voor werk en vluchteling voor gevaar	Oorlog	Werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	
13	03-11-2007	H 1 C	De spelletjes	De video van die man	Nog meer spelletjes	Nee		Ja	Sommige dingen			Nee		Niet waar	?	Oorlog	?	Niet waar	Nee	Nee					
14	17 april 2008	H 1 C	Uhhh het leukste vond ik dat er verschillende	Ik denk dat we niet zo goed waren ahaha	Uhhmm niks	Nee		Ja	Waarom die mensen vluchten	Nee		Nee		Niet waar	Migrant kiest er zelf voor ok weg te gaan en een	Oorlog	Familie	Niet waar	Nee	Nee	Waar	Niet waar	Niet waar	Waar	

			spellen waren en ik vond t super leukk!												vluchteling moet vluchten										
15	18 jan 2008	H 1 c																							
16	22 feb	H 1 c	Niet zo lang	Dat het zo lang durude	Weet nie	Nee		Ja	Zoveel	Nee															
17	27-02-2008	H 1 c	De spelrondes	De memorys	Geen memory	Ja	Over vluchtelingen	Ja	Sommige dingen over vluchtelingen	Nee		Ja	Nog meer respect	Niet waar	Een vluchteling vlucht en een migrant verhuist	Oorlog	Familie	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	
18	08-04-2007	H 1 C	Raden wie dood was	Dat we niet goed waren	Minder filmpjes	Ja	Ik wist niet dat je zo lang zou gaan lopen	Ja	Over de boten	Nee		Nee		Niet waar	Vluchteling moet weg zijn voor zijn veiligheid en migrant verhuist gewoon	Oorlog	Lage salaris	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Waar	Waar	Niet waar	
19	09-06-2008	H 1 C	De speletjes	Het duurt lang	Meer speletjes	Ja	Dat de reis heel zwaar is	Ja	Dat vluchtelingen uit een oorlog komen	Nee		Nee		Niet waar	Vluchtelingen komt als het niet leefbaar is en migrant werk	Oorlog	Werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
20	10-12-2007	H 1 C	Memory	Terugblik	Minder wordeb	Nee		Ja		Nee		Nee		Niet waar	Vluchteling vlucht voor oorlog migrant vlucht voor werk	Oorlog = geloof	Werk	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	
21	15-4-08	H 1 c	Tekenen	Idk	Memorie	Ja	Over redenen wrm ze weggaan	Nee		Ja		Ja		Niet waar	Vluchteling is veiligheid	Overstr oming	Nieuw leven	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	
22	18-10-2007	H 1 C	De spelletjes	De videos van die man	Meer actie	Nee		Ja	Ja van die vluchtelingen	Nee		Nee		Niet waar	En migrant gaat het land uit en een vluchteling komt het land in	Oorlog	Werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
23	11-06-208	H 1 C	Memory	Terugblik		Ja	Mensen hebben een verhaal	Ja	Ja over arme mensen	Ja	Ja een puzzel fz	Ja	Nee	Niet waar	Migrant is voor werk vluchteling is voor oorlog	Oorlog fz	Werk of ander land leren kennen	Waar	Nee	Nee	Waar		Waar	Waar	Nee
24	13-01	H 1 C	Detectives!	Ik vond alles wel leuk	Dit is al leuk genoeg	Ja	Goed moet luisteren voor de hints	Nee		Nee		Ja	Het is erg voor de mensen die er niks om geven voor vluchteling en, omdat ze het zwaar hebben	Niet waar	Migrant is iemand die van zijn of haar land verhuist voor een betere leven, vluchteling is iemand die vlucht uit zijn of haar land.	Armoe de	Betere werk	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Waar	Niet waar	Niet waar	Niks
25	30-09-2008	V 1 A	De globas verdelen	Het kijken als andere teams bezig zijn	Meer spellen	Ja		Ja		Ja		Nee		Niet waar	Een vluchteling vlucht voor bijvoorbeeld oorlog en een migrant voor familie	Oorlog	Familie	Waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	
26	30-6-08	V 1 a	De spellen	Niks	Meer spellen	Ja	Dat het in sommige landen zo heftig is	Ja	Ja met kippen en koeien die superveel in kleine hokken worden gepropt	Nee		Ja	Ik vind het erg dat het zo moet gebeuren om mensen zo te behandel en	Niet waar	Migrant verhuist vluchteling vlucht	Te weinig plek	Werk of familie	Niet waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
27	17-07-08	V 1 A	De globa's verdelen	Kijken naar andere teams	Meer spellen	Ja		Ja		Nee		Nee		Niet waar	Vluchtelingen vluchten voor politieke	Oorlog	Familie werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	

															omstandigheden en migranten voor werk of familie										
28	11 juni 2008	V 1 a	Het leukste was detectives	Minst leuke weinig spelen	Meer spellen toevoegen die misschien wat korter zijn	Ja	Dat de soya bedrijven ook dieren pijn doen	Ja	De spijkerbroeken	Nee		Nee		Niet waar											
29	25-12-2007	V 1 A	Detectives	Acteren	Weet ik niet	Ja	Hoe je een land moet besturen	Ja	Gewoon weet ik niet	Nee		Nee		Niet waar	Vluchtelingen moet weg en migrant niet	Oorlog	Werk	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Nee
30	22-01-08	V 1 A	Globa's verdelen	Zoveel uitleg	Snellere uitleg	Ja	Het leven in arme landen slechter is	Ja	Dingen van AK	Ja	Kinderarbeid	Ja	Het is wel heftig	Niet waar	Vluchteling moet vluchten migrant niet	Oorlog	Geen werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Nee
31	22/10/2008	V 1 A	Detective boiss	Da poppeke	Da poppeke veranderen. Die mond en handen zijn akelig.	Nee		Ja	Zo'n beetje alles	Nee		Nee		Niet waar	Idk	Oorlog	Idk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee :/
49	29-07-2008	V 1 A	De spelletjes	Memory omdat iedereen die voor ons was onze keuzes stelde	Niks	Ja	Om anders naar mensen te kijken	Ja	Sommige dingen	Nee		Nee		Niet waar	De een vlucht voor oorlog en de ander voor werk	Oorlog	Werk	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
50	10-04-2008	V 1 A	Het investeren	Het poppetje	Een mogelijkheid om gelijkspel te voorkomen of eerlijk het te regelen	Ja	Veel dingen over vluchtelingen en omstandigheden bij het besturen van het land en het land zelf	Ja	Veel dingen ook over vluchtelingen en klimaat etc.	Nee		Nee		Niet waar	Vluchteling meestal geen keus migrant wel	Omstandigheid en oorlog etc.	Familie	Niet waar	Nee	Ja	Niet waar	Waar	Niet waar	Niet waar	
51	13-07-08	V 1 A	Onderhandelen	Kijken naar andere teams	Meer spellen	Ja	Heel veel over de wereld	Ja	Sommige info over vluchtelingen	Nee		Nee		Niet waar	Een vluchteling vlucht voor politieke omstandigheden een migrant voor werk	Oorlog	Meer geld verdienen	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Nee
52	26-3-2008	V 1 a	De spelletjes	Het bespreken	Niks	Ja	Dat er hele arme mensen zijn	Ja	De bosbranden in de amazone	Nee		Nee		Niet waar	Een vluchteling vlucht en een migrant niet	Oorlog	Armoede	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
53	16-8-2008	V 1 a	Film quiz	Memorie		Nee		Ja	De onderwerpen van het spel	Nee		Nee		Niet waar	Een vluchteling vlucht voor oorlog en migrant gaat weg voor werk	Oorlog	Werk	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Nop e
54	18-2-2008	V 1 a	Verkleed spel	De halvering van het geld als de bevolking niet blij is	De halvering te vernaderen	Nee		Ja	Als die verhalen van armoede	Nee		Nee		Niet waar	Een vluchteling vlucht voor oorlog en migranten niet	Oorlog	Armoede	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
55	25-10-2007	V 1 A	De strijd	?	Meer spellen	Nee		Ja		Nee		Nee		Niet waar	Vluchtelingen hebben geen keus	Oorlog	Werk	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	
56	14/04/2008	V 1 A	Stickers	Dat je niks meer kon veranderen na dat je het opgeslagen had, en kijken naar anderen	Meer spellen en minder vragen	Ja		Ja	Best veel	Nee		Nee		Niet waar	Migrant voor familie bv en vluchteling bv van oorlog	Oorlog	Homoseksualiteit	Niet waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Dat poppetje is eng, veranderen is beterr
57	8-3-8	V 1 A	Ik vond het eigenlijk niet super leuk maar geen haat		Eeeuuh weet ik niet	Ja	Hoe het in andere landen, het er aan toe gaat	Ja	Dat die arme landen dit soort dingen moeten doen	Nee		Ja	Ja vervelend voor hun	Niet waar	Srry maar ik heb even geen zin om uit te leggen	Oorlog	Geen fijne woning	Niet waar							

58	8 8 2007	V 1 a	De movie fabriek en de wereld bouwt door.	Memory	Geen idee	Ja	Wat er speelt in arme landen	Ja	Over het soja verhaal	Nee		Ja	Ik vindt het wel heftig.	Niet waar	Een vluchteling vlucht voor een reden een migrant verhuist voor werk of een huis.	Politiek e redene n, econo mische redene n of oorlog	Beter werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	
59	12-12- 2008	V 1 a	Detective, movie factorie	Film quiz	Niks het was nog steeds leuk maar wel het minst leuk	Ja	Hoe het gaat met de katoen handel	Ja	Hoe de spijker broeken gemaakt worden en dat het niet goed is hoe de meeste gemaakt worden.	Nee		Nee		Niet waar	Een migrant verhuist naar het buitenland en een vluchteling vlucht weg	Oorlog, geard heid	In een ander land willen wonen	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
60	09-12-08	V 1 A	Detective spel (alle spellen)	Je kon zelf geen oplossing bedenken voor problemen en dat maakten het soms best lastig want dan spendeerde je daar Globa's aan maar dan kwam het nog niet meteen beter of hoger maar als je bijvoorbeeld zelf een hele goede oplossing zou kunnen bedenken.		Ja	Ik wist er al best veel van maar ik heb wel veel nieuwe geleerd	Ja	Ik ben zelf wel geïnteresseerd in deze onderwerpen waardoor ik er ook al wat meer van wist	Ja		Nee		Niet waar	Een vluchteling is iemand die ergens van vlucht bijv. Oorlog en een migrant is iemand die vertrekt om meer geld te verdienen	Oorlog – politiek – homos eksualit eit	Armoe de	Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
61	05-06- 2008	V 1 c	Alles	Niks	Niks	Nee		Nee		Nee		Nee		Waar											
		V 1 c		Weet ik niet	Eerder pauze	Nee		Nee		Nee		Nee													
62	10 3 2008	V 1 C	Ik vond het leuk	Het wachten	Niks	Nee		Ja	Weet ik niet meer	Nee		Nee		Niet waar											
32	24 03 2008	V 1 c	Het raden	De aanwijzingen	De aanwijzing duidelijker maken	Ja	Dat er meer vluchtelingen zijn fan verwacht	Ja	Dat er vluchtwingen zijn	Nee		Nee		Niet waar											
33	23.10.200 8	V 1 c	Het raden	De worden onthouden	Niks	Ja	Hoe ze vluchten	Nee		Nee		Nee													
34	3 oktober 2008	V 1 c	Nee	Nee	Sport	Ja	Kolenmijnen gevaakrijk	Nee		Nee		Ja		Waar											
35	29-10- 2008	V 1 c	Alles was leuk	?								Ja	Beetje	Niet waar											
36	21-03-08	V 1 c	De detectives	De indeling van de groepjes dat je die zelf niet mag kiezen	Geen idee	Nee		Ja	Vlees	Nee		Nee		Niet waar											
37	07-02- 2008	H 1 c																							

38	19-06-08	H 1 C	De hints		Meer spellen	Nee		Ja	M	Nee		Nee		Niet waar											
95	28-08-2008	H 1 C	Memory en het plan bord dingen zou niet veranderd moeten worden.	Dat het memory niet met echte plaatjes zeg maar in het echt liggen op de tafe.	Misschien memory in het echt en moet op de computer.	Nee		Nee		Nee		Ja	Ze gaan door weer en wind alleen maar voor vrijheid.	Niet waar											
99	2009 2008	C o m m a n d e r i j c o l l e g e	Het cluedo soort spel	Memory	Dat als je iets goed hebt je nog een keer kan	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar											
39	7-9-2008	V 1 c	Het raden van wie dr dood was enz	Memory	Een ander spel dan memory	Ja	Dat de vluchtelingen iets heel heftigs hebben meegemaakt.	Nee		Nee		Nee		Niet waar											
40	7-5-2008	V 1 c	Het filmpje	Memory	Langere tijd bij memory	Ja	Hoe erg het in sommige landen er aan toe gaat	Ja	Sommige problemen met soja	Nee		Nee		Niet waar											
	10-12-07	V 1 c																							
41	13-05-2007	K T 2 J	Eerste	Memory	Idk	Nee		Ja		Nee		Ja	Weet ik niet	Waar		Oorlog	Oorlog	Niet waar	Nee	Nee	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
42	03-01-2006	K t 2 J	Onthouden. Alles	Het was veel woorden	Hinds waarmee je het kan uitvidnen wie het was	Nee		Ja	Alles	Nee		Nee		Waar		Oorlog	Oorlog	Niet waar							
43	3 januari 2007	K T 2 J	De spellen	De tijd van memorie mag wat langer	De tijd van de memorie iets langer maken, dan kunnen we het spel ook afmaken	Ja	Dingen met vluchtelingen	Ja	Ja sommige dingen wist ik al wat het betekende	Nee		Nee		Waar		?	?	Niet waar	Nee	Nee	Waar	Waar	Niet waar	Waar	?
44	29-10-2007	K t 2 g	Het tekenen	Niks	Niks	Nee		Ja		Nee		Nee		Niet waar											
45	29.06.2007	K t 2 g	Alles is leuk	Dat t lang duurt	Niks	Ja	Van alles	Nee		Ja		Nee		Niet waar	Idk	Oorlog	Verhuizen	Niet waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Nee
46	300607	K t 2 g	/	Memery	Langer	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar	K	M	H	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Waar	Waar	J
47	18-05-2006	K t 2 g	Alles	Niks	Geen idee	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar	Vluchtelingen vlucht migrant verhuist	Oorlog	Opnieuw beginne	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee

48	20.07.2007	K t 2 g				Nee		Ja		Nee		Ja		Niet waar	Weet ik niet mr		Nieuw wer		Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	
96	25-12-2005	k T 2 G	Terugblik	De tekeningen	Niks, het is leuk genoeg	Ja	Dat er meer spullen zijn die mensen mee hebben om te overleven	Ja	De erge verhalen, rennen voor hun leven	Ja	Vluchtelingenkamp, rennen voor je leven	Ja	Wat hun mee make is gewoon erg	Niet waar				Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	
97	9 november 2006	K T 2 G	De video	Het onderzoek	Meer hints	Ja	Hoe het echt gaat als je een vluchteling bent	Ja	Ja	Ja	De reis	Nee		Niet waar	Verhuizen en vluchten	Familie	Geld, familie	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	
63	24-5-2007	K T 2 J																							
64	12-06-2007	K t 2 j	Leuk	Leuk	Leuk	Ja	Alles	Nee		Nee		Nee		Waar											
	11-02-2007	K t 2 j	Schrijven op het bordje	Tekenen	Geen idee	Ja	Heel veel over vluchtelingen	Ja	Vluchtelingen	Nee		Ja	Het is heel heftig en ik wist niet dat het zo heftig was	Niet waar											
65	07-03-2007	K t 2 j	De globa's verdelen	Het zingen	Niks	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar											
66	30-01-2007	K t 2 j	Get tekebeneb	?	Niks	Ja	Over de wereld	Ja	Sommige dingen over de wereld	Nee		Ja	Het miet anders	Niet waar											
67	21 feb 2007	K t 2 j	Het tekenen	Memory	Meer kaarten	Ja	Over de wereld	Nee		Nee		Ja	Ja door de informatie	Niet waar											
68	21-3-2007	K t 2 j	Het tekenen	Detective	Meer tijd bij memory	Ja	Wat vluchtelingen allemaal	Ja	Ja	Nee		Nee		Niet waar											
69	14-08-2007	K T 2 G																							
70	13-01-2006	K t 2 g																							
71	18-9-2006	K T 2 G	Alles was leuk	Niks	Niks	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar											
72	18-07-2006	K T 2 G																							
23	12-10-2006	K t 2 g	Filmpjes	Weet ik niet	Idk	Ja	Vluchtelingen	Ja		Nee		Nee		Niet waar											
74	01042007	K t 2 g	De memmorir	Niks	Meer actie	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar											

	12-12-2006	K t 2 g																							
75	01-12-2006	2 G	Ik vond de verhalen leuk	Memorie	Meer verhalen	Nee		Ja	Het verschil tussen en migranten	Nee		Nee		Niet waar											
76	03-08-2007	K t 2 g																							
77	26-09-2006	K t 2 g	Het deel dat we de woordjes moesten onthouden	Memory want die hebben we niet gedaan	?	Nee		Ja	?					Niet waar											
78	02-03-08	1 c	Uhh dat je moet raden wat je tekent	Memory	Geen idee	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar	Uhh geen idee	Oorlog	Te weinig eten	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	
79	10 september 2008	1 c	Alles!	Niks	Uuhmm geen idee	Ja	De vluchtelingen	Ja	Wat vluchtelingen zijn	Nee		Ja	Dat ze een strijder zijn	Waar		Uitputting oorlog eten drinken	Precies hetzelfde als de vorige	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
80	13 08 2008	1 c	De bordjes	Het memory	Geen memory	Nee		Ja	Van vluchtelingen	Nee		Nee		Niet waar	Een migrant heeft een keus een vluchteling niet	Oorlog	T dure huizen te dure scholen te weinig salaris	Waar	Nee	Ja	Waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
81	31/08/08	1	Dat raadsel met die familie	De uitleg.	Idk	Nee		Nee		Nee		Nee		Waar		Oorlog	Oorlog	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Waar	Waar	Niet waar	Idk
	31-12-2997	1	De memory en de map	Dat je zo weinig tijd had en soms moest gokken	Miss een halve minuut meer tijd	Ja	Hoe je moet deftige zijn	Nee		Nee		Nee		Waar		Oorlog	Werk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Helemaal niks
82	25-01-2008	1 c	Ik denk het memori	Dat je niet zo heel veel hoefde te doen	Niks	Nee		Ja	Wat waren vluchtelingen	Nee		Nee		Niet waar	Geen idee	Oorlog	Geen idee	Waar	Nee	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	
83	10 maart 2008	1 c	Dat je mocht uitzoeken hoe t was gebeurt	De filmpjes	De filmpjes	Nee		Nee		Nee		Nee		Niet waar	Een vluchteling vlucht voor erge dingen en een migrant gaat weg omdat die geen geld heeft	Oorlog	Geld	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Waar	Niet waar	
84	21 8 08	1	De spellen spelen	Memory	Memory aanpassen	Nee		Ja		Nee		Nee		Niet waar											
85	22 05 08	1	Alles	Niks	Niks	Ja	Dat het niet makkelijk is om te vluchten	Ja	Ja	Nee		Ja	Ik ben er meer over te wetengekomen	Niet waar	Idk	Idk	Idk	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
86	07-07-07	1 c	Ik vond het spel helemaal leuk	Je kreeg niet hele goede tips qua wie er dood was	Niks eigenlijk	Nee		Nee		Nee		Nee		Waar		Uitdroging of natuurrampen	Weet ik niet	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
87	25-02-2008	1 c	De quiz	Zingen en acteren	Het zingen	Nee		Ja	Ja bijvoorbeeld dingen over vluchtelingen enzo	Nee		Nee		Waar		Oorlog en	Straffen	Waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Waar	Nee
88	31-03-2008	1 c	De spelletjes	Niks	Niks	Ja	Dat de tocht die ze moesten maken heel moeilijk en zwaar is	Nee		Nee		Ja	Ik vond het eerst heel raar dat ze de tocht deden ze maken zo	Waar		Niet veilig	Niet veilig	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	

												89meoillijk is en dat ik dat eerst niet dacht													
89	17-02- 2008	1 c	Memory	Raden met tekenen		Nee		Ja		Nee		Ja		Niet waar				Niet waar	Ja	Nee	Niet waar	Nietw aar	Niet waar	Waar	
90	3-9-2008	1 c	De spelletjes in het spel	Dat we laatste werde	Beter meedoen of opletten	Ja	Hoe zwaar vluchtelingen het wel niet kunnen hebben	Ja	Hoe vluchtelingen in Nederland kwamen	Nee		Nee		Niet waar	Een migrant is iemand die niet gevlucht is een vluchteling wel	Oorlog	Werk	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
91	20-07- 2007	1 c	Dat tekenspel	Memory	Weet ik niet	Ja	Over vluchtelingen	Nee		Nee		Ja	Ik weet het verschil enzo	Niet waar	Een vluchteling moet uit een land	Oorlog te weinig geldd of eten droogt e enzv	Om te werken	Niet waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
92	6 augustus 2008	1 c	De gezelligheid	De verhalen dat ze somber waren	-	Ja	Dat je als vluchteling bent dat je heel veel mee hebt gemaakt	Ja	Dat ze met een bootje moesten varen	Nee		Ja	Dat ze veel meer me hebben gemaakt dan ik dag	Niet waar	?	Oorlog	Oorlog	Niet waar	Nee	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	-
93	29-12-07	1 c	Dat er verschillende spelletjes zijn	Memory	De memory makkelijker maken	Ja	Ik weet nu hoe sommige mensen het heel moeilijk hebben.	Ja	Ik wist al dat vluchtelingen met een boot naar een ander land gingen	Nee		Ja	Ja migranten hebben niet zo veel keus. En vluchteling en wel	Niet waar	Een migrant heeft geen keus en een vluchteling wel	Als er oorlog is	Als het onveilig is	Waar	Ja	Ja	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Nee
94	13-12-07	1	Dat je er echter kan komen wat er is gebeurt	Niks	Niks	Ja	Dat je spelen op verschillende manieren kun spelen	Ja	Memorie	Ja	Hoe mensen daar leven want dat vind ik erg	Nee		Niet waar	De ene gaat er vaker heen	Als er oorlog is		Waar	Ja	Nee	Niet waar	Niet waar	Niet waar	Niet waar	hetn wasl euk

Appendix 7: Structured results Questionnaire after playing 'Detectives'

Question 1: Wat is je geboortedatum (dag-maand-jaar)?

Geboortejaar	Aantal	Percentage
2008	58	57,4%
2007	31	30,7%
2006	11	10,9%
2005	1	1%
Totaal	101	

Question 2: In welke klas zit je?

Klas	Aantal
V1C	18
H1C	22
V1A	19
Commanderij College	1
KT2J	10
KT2G	17
1C	14
1	3
Totaal	104

Question 3: Wat vond je het leukste aan het spel, en moet zeker niet veranderd worden?

Antwoord	Aantal	Percentage
Raden wie er dood is	14	21,5%
De spellen	13	20%
Tekenen – Tekenen het!	10	15,4%
Alles	8	1,2%
Memory	7	10,8%
Filmpje – Terugblik	5	7,7%
Creativiteit	1	1,5%
De manier waarop het is gedaan	1	1,5%
Dat het niet zo lang is	1	1,5%
De hints	1	1,5%
Filmpjes	1	1,5%
Verhalen	1	1,5%
De bordjes	1	1,5%
De gezelligheid	1	1,5%
Totaal	65	

Q4: Wat vond je het minst leuke aan het spel?

Antwoord	Aantal	Percentage
Memory	19	38%
Langdradig/ het duurde lang/ het wachten	5	10%
Raden wie dood is is lastig	5	10%
Terugblik	5	10%

Teken het	4	8%
Dat we niet goed waren	3	6%
Kort de tijd bij memory	2	4%
Filmpjes	2	4%
De filmpjes van de man	2	4%
Luisteren	1	2%
Kort de tijd	1	2%
Sombere verhalen	1	2%
Totaal	50	

Q5: Wat zouden wij kunnen veranderen om het spel beter en leuker te maken?

Antwoord	Aantal	
Memory met echte plaatjes	1	2,2%
Minder woorden bij Terugblik	2	4,4%
Langer de tijd met memory	7	15,5%
2 tegen 2 memory	1	2,2%
Meer opdrachten/spelletjes	11	24,4%
Betere aanwijzingen/tips	5	11,1%
Memory weglaten en iets anders in de plaats	5	11,1%
Grotere memory	1	2,2%
Minder filmpjes	3	6,7%
Vaker de kans om te raden	1	2,2%
Meer actie	2	4,4%
Snellere uitleg	1	2,2%
Bij memory 2x achter elkaar kaartjes pakken als je het goed hebt	1	2,2%
Meer kaarten	1	2,2%
Meer verhalen	1	2,2%
Memory aanpassen	1	2,2%
Memory makkelijker maken	1	2,2%
Totaal	45	

Q6: Heb je in dit spel iets geleerd wat je nog niet wist?

Antwoord	Aantal	
Ja	51	53,1%
Nee	45	46,9%
Totaal	96	

Ja, namelijk	Aantal	Percentage
Dat wij het te goed hebben	1	3,3%
Dat de moeder doodging aan water	1	3,3%
Meer over vluchtelingen	9	30%
Dat er heel veel vluchtelingen zijn	2	6,7%
Over hoe het gaat	1	3,3%

Logisch nadenken	1	3,3%
Dat je zo lang moest lopen	1	3,3%
Zware reis/ hoe ze vluchten	3	10%
Redenen voor mensen om hun land te verlaten	1	3,3%
Mensen hebben een verhaal en hebben veel meegemaakt	2	6,7%
Dat het is sommige landen heel heftig is	1	3,3%
Om anders naar mensen te kijken	1	3,3%
Dat vluchtelingen iets heel heftigs hebben meegemaakt	1	3,3%
Dat er meer spullen zijn die mensen mee hebben om te overleven	1	3,3%
Hoe het echt gaat als je een vluchteling bent	1	3,3%
Het is niet makkelijk om te vluchten	1	3,3%
Dat vluchtelingen het zwaar hebben	1	3,3%
Dat sommige mensen het moeilijk hebben	1	3,3%
Totaal	30	

Q7: Kwamen er in dit spel dingen voor die je al wel wist?

Antwoord	Aantal	Percentage
Ja	65	68,4%
Nee	30	31,6%
Totaal	95	

Ja, namelijk	Aantal	Percentage
Dat er veel vluchtelingen zijn	1	3,0%
Dat je je familie kunt verliezen tijdens het vluchten	1	3,0%
Bijna alles/ veel	6	18,2%
Niet zo veel	6	18,2%
Redenen om te vluchten	2	6,1%
Mensen die geen fijn leven hebben	1	3,0%
Vluchtelingenkampen	1	3,0%
Boten	3	9,1%
Dat vluchtelingen uit een oorlog komen	1	3,0%
Over arme mensen	2	6,1%
Dingen van AK	1	3,0%
Dat er vluchtelingen zijn	1	3,0%
Zelf geïnteresseerd, daarom wist ik er veel van	1	3,0%
Erge verhalen	1	3,0%
Rennen voor je leven	1	3,0%
Verschil tussen een vluchteling en migrant	1	3,0%
Wat vluchtelingen zijn	2	6,1%
Hoe vluchtelingen in Nederland komen	1	3,0%
Totaal	33	

Q8: Is er nog iets wat je miste in het spel of waar je meer over had willen weten?

Antwoord	Aantal	
Ja	10	10,8%
Nee	83	89,2%
Totaal	93	

Ja, namelijk	Aantal	
Uitleg van de tips/ hints aan het einde	1	14,3%
Een puzzel	1	14,3%
Kinderarbeid	1	14,3%
Vluchtelingenkamp	1	14,3%
Rennen voor je leven	1	14,3%
De reis	1	14,3%
Hoe mensen daar leven, want dat is erg	1	14,3%
Totaal	7	

Q9: Is jouw mening over vluchtelingen en migranten veranderd door dit spel?

Antwoord	Aantal	
Ja	24	25,5%
Nee	70	74,5%
Totaal	94	

Ja, namelijk	Aantal	
Nog meer respect	1	5,6%
Het is erg voor de mensen die niks om vluchtelingen geven, omdat ze het zwaar hebben	1	5,6%
Ik vind he erg dat het zo moet gebeuren en mensen zo te behandelen	1	5,6%
Het is wel heftig	1	5,6%
Vervelend voor hun	1	5,6%
Ik vind het wel heftig	1	5,6%
Beetje	1	5,6%
Ze gaan door weer en wind voor maar een beetje vrijheid	1	5,6%
Wat hun meemaken is erg	1	5,6%
Het is heel heftig. Ik wist niet dat het zo heftig was	1	5,6%
Het is niet anders	1	5,6%
Door de informatie	1	5,6%
Dat ze een strijder zijn	1	5,6%
Ik ben er meer over te weten gekomen	1	5,6%
Eerst vond ik het raar dat ze zo'n zware tocht maken	1	5,6%
Ik weet het verschil	1	5,6%

Dat ze veel meer meemaken dan ik dacht	1	5,6%
Migranten hebben niet zo veel keus, vluchtelingen wel	1	5,6%
Totaal	18	

Q10: Een vluchteling en een migrant zijn hetzelfde

Antwoord	Aantal	
Waar	80	86,0%
Niet waar	13	14%
Totaal	93	

Q11: Wat is het verschil tussen een migrant en een vluchteling?

Vluchteling	Migrant	narrative present
Gaat niet vrijwillig	Gaat vrijwillig	'Forced' versus 'free will'
Moet vluchten	Verhuist uit eigen wil	'flee' versus 'move'
Vlucht		-
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Verhuist voor gevaar	Verhuist voor werk	'flee' versus 'move' and 'safety' versus 'work'
Moet vluchten	Kiest er zelf voor om weg te gaan	'Forced' versus 'free will'
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Moet weg zijn voor vrijheid	Verhuist gewoon	'flee' versus 'move' and 'Forced' versus 'free will'
Komt als het niet leefbaar is	Voor werk	...
Vlucht voor oorlog	Vlucht voor werk	'safety' versus 'work'
Is veiligheid		-
Komt het land uit	Gaat het land in	...
Voor oorlog	Voor werk	'safety' versus 'work'
Iemand die vlucht uit zijn of haar land	Iemand die van zijn of haar land verhuist voor een beter leven	'flee' versus 'move'
Vlucht voor bijvoorbeeld oorlog	Migrant gaat voor familie	'flee' versus 'move'
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Vluchten voor politieke omstandigheden	Voor werk of familie	'safety' versus 'work'
Moet weg	Hoeft niet weg	'Forced' versus 'free will'
Moet vluchten	Hoeft niet te vluchten	'Forced' versus 'free will'
Vlucht voor oorlog	Voor werk	'safety' versus 'work'
Hebben geen keus	Hebben een keus	'Forced' versus 'free will'
Vlucht voor politieke omstandigheden	Voor werk	'safety' versus 'work'
Vlucht	Vlucht niet	'flee' versus 'move'
Vlucht voor oorlog	Gaat weg voor werk	'safety' versus 'work'
Vlucht voor oorlog	Vlucht niet	'flee' versus 'move'

Hebben geen keuze		-
Voor bijvoorbeeld oorlog	Voor bijvoorbeeld familie	...
Vlucht voor een reden	Migrant verhuist voor werk of een huis	'flee' versus 'move' and 'forced' versus 'free will'
Vlucht weg	Verhuist naar het buitenland	'flee' versus 'move'
Is iemand die ergens van vlucht bijv. oorlog	Is iemand die vertrekt om meer geld te verdienen	'safety' versus 'work'
Vlucht	Verhuist	'flee' versus 'move'
Vluchten	Verhuizen	'flee' versus 'move'
Heeft geen keuze	Heeft een keuze	'forced' versus 'free will'
Een vluchteling vlucht voor ergere dingen	Gaat weg omdat die geen geld heeft	'safety' versus work
Gevlucht	Iemand die niet gevlucht is	'flee' versus 'move'
Moet het land uit		-
Heeft een keuze	Heeft geen keus	'forced' versus 'free will'
De ene gaat er vaker heen		-

Narrative	Times present	
'Safety' versus 'work'	9	26,5%
'Forced' versus 'free will'	10	29,4%
'Flee' versus 'move'	15	44,1%
Totaal	34	

Q12: Wat kan een reden zijn voor een vluchteling om het land te verlaten?

Antwoord	Aantal	Percentage
Oorlog	47	71,2%
Geloof	1	1,5%
Overstroming	1	1,5%
Armoede/te weinig geld	2	3,0%
Te weinig plek	1	1,5%
Omstandigheden	1	1,5%
Politieke redenen	2	3,0%
Economische redenen	1	1,5%
Gevaarheid	2	3,0%
Familie	1	1,5%
Uitputting	1	1,5%
Eten en drinken	1	1,5%
Uitdroging/droogte	2	3,0%
Natuurramp	1	1,5%
Niet veilig	1	1,5%
Te weinig eten en drinken	1	1,5%
Totaal	66	

Q13: Wat kan een reden zijn voor een migrant om het land te verlaten?

Antwoord	Aantal	percentage
Geld	4	7,4%

Werk	17	31,5%
Familie	7	13,0%
Laag salaris	2	3,7%
Nieuw leven/ opnieuw beginnen	2	3,7%
Ander land leren kennen	2	3,7%
Beter werk	2	3,7%
Armoede	3	5,6%
Homoseksualiteit	1	1,6%
Geen fijne woning	1	1,6%
Oorlog	7	13%
Verhuizen	1	1,6%
Te weinig eten	1	1,6%
Uitputting/ eten en drinken	1	1,6%
Te dure huizen en scholen	1	1,6%
Straffen	1	1,6%
Niet veilig	1	1,6%
Totaal	54	

Q14: Mensen hebben altijd de keuze om hun land te verlaten

Antwoord	Aantal	
Waar	19	30,6%
Niet waar	43	69,4%
Totaal	62	

Q15: Alle vluchtelingen die naar Nederland willen komen, moeten hier kunnen blijven

Antwoord	Aantal	
Ja	25	41%
Nee	36	59%
Totaal	61	

Q16: Alle migranten die naar Nederland willen komen, moeten hier kunnen blijven

Antwoord	Aantal	
Ja	29	47,5%
Nee	32	52,5%
Totaal	61	

Q17: Mensen die kiezen om hun land te verlaten, hebben altijd een gemakkelijke reis

Antwoord	Aantal	
Waar	6	10%
Niet waar	54	90%
Totaal	60	

Q18: Als je rijk bent kan je nooit een vluchteling worden

Antwoord	Aantal	
Waar	5	8,5%

Niet waar	54	91,5%
Totaal	59	

Q19: Als je rijk bent kan je nooit een migrant worden

Antwoord	Aantal	
Waar	6	10%
Niet waar	54	90%
Totaal	60	

Q20: De meeste vluchtelingen zijn Moslim

Antwoord	Aantal	
Waar	17	28,3
Niet waar	43	71,7%
Totaal	60	

Q21: Is er nog iets anders wat je kwijt wilt over het spel, deze vragenlijst of over vluchtelingen of migratie?

Appendix 8: Observation notes

Observatie Raayland college, Venray

- Het leukste was het raden van wie/wat/waar.
- De memory duurde te kort, 5 minuten was te kort om alle kaartjes om te draaien. Ze hadden niet genoeg tijd en niet elk groepje kwam even vaak aan de beurt.
- Het tekenen was moeilijk. De onderwerpen waren vaak te abstract om te tekenen. Een aantal gaven als tip om het misschien als een soort van hints te gaan spelen. Dat je het moet omschrijven met woorden.
- Ze waren verbaasd over het aantal vluchtelingen in de wereld en dat ze vaak niet naar Europa of Nederland komen, maar dat ze vaak in de regio blijven.
- Nabespreken van alles duurt lang, maar ze snappen wel dat het belangrijk is.
- Terugblik was leuk, en daar hebben ze veel van geleerd. Het was wel lastig om alles te onthouden. Toch hadden ze het redelijk goed gedaan.
- Reactie van een leerling: "Het is raar dat iedereen zegt, ze pikken onze banen in. Maar dat het vaak banen zijn die wij (Nederlanders) geen eens willen doen."

Observatie Commanderij college, Gemert

- Nadat er verteld werd dat ongeveer 80% (?) van de vluchtelingen in hun eigen land of in de regio blijft, waren de leerlingen verbaasd. Ik vroeg waarom zij dachten dat het zo was en 1 iemand dacht dit was omdat de route naar Europe gevaarlijk is en vluchtelingen daarom niet de oversteek willen maken.
- In de klas vroeg ik of een vluchteling en een migrant hetzelfde waren, de meeste in de klas waren het hier niet mee eens.

Observatie Montessori college, Nijmegen

- De leerlingen dachten dat de meeste vluchtelingen naar Nederland komen en waren erg verbaasd om te horen dat dit niet het geval was. Wel zeiden ze daarna dat het waarschijnlijk is omdat het te duur is om naar Nederland te komen en het fijn is om nog dicht bij huis te wonen of bij familie maar ook omdat het makkelijk is om weer terug naar huis te gaan als het weer kan.
- 1 jongen zei dat het duur is en dat het als vluchtelingen naar Nederland komen het land duurt voordat ze een baan krijgen. Ik vertelde dat wanneer vluchtelingen naar Nederland komen ze eerst een tijdje in een azc verblijven, waar een ander meisje aan toevoegde dat ze ook iemand kent die al lang in Nederland was voordat diegenen naar een 'normale' school kon. Eerste leerde ze Engels en daarna Nederlands.
- Bij terugblik→ leerlingen kunnen zich niet voorstellen dat zoiets bij hen zou kunnen gebeuren. Zoals schieten en dat je alleen zonder je ouders verder moet gaan.
- Een migrant is iemand die bijvoorbeeld voor werk verhuist. Een vluchteling moet weg door oorlog. Het werd als twee aparte dingen gezien.
- Twee Syrische jongens vertelde in de klas een beetje over hun vlucht naar Nederland. Verder kende er niemand in de klas iemand die uit een ander land was gevlucht. Na de les vroeg de docent aan de twee jongens wat zij ervan vonden dat we het er over hadden gehad. Na wat doorvragen zeiden zij dat het hen wel een beetje verdrietig maakten om er over te praten.